

Unia Europejska
Fundusz Spójności

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry

Spis treści

1	Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.....	5
1.1	Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy Suchożebry.....	5
1.1.1	Demografia	5
1.1.2	Problemy społeczne	6
1.1.3	Gospodarka i przedsiębiorczość	11
1.1.4	Infrastruktura techniczna	11
1.1.5	Gospodarka wodno-ściekowa	14
1.1.6	Wyroby zawierające azbest	15
1.1.7	Edukacja	16
1.1.8	Infrastruktura rekreacyjna i sportowa.....	16
1.2	Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.....	18
1.3	Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk.....	27
1.3.1	Podobszar rewitalizacji nr 1 – Borki Siedleckie.....	28
1.3.2	Podobszar rewitalizacji nr 2, 3, 4 - Kownaciska część A, B, C.....	38
1.3.3	Podobszar rewitalizacji nr 5 Krześlinek	48
1.3.4	Podobszar rewitalizacji nr 6 Sosna-Kicki.....	58
1.3.5	Podobszar rewitalizacji nr 7 Stany Duże	68
1.4	Synteza diagnozy szczegółowej	77
1.5	Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Suchożebry	81
2	Opis wizji stanu obszaru, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.....	84
3	Powiązania Gminnego Programu z dokumentami o charakterze strategicznym i planistycznym	88
3.1	Poziom lokalny	88
3.2	Poziom Regionalny	91
4	Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych	94
4.1	Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne	94
4.2	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	115
5	Rozwiązania zapobiegające szkodom w środowisku.....	119

6	Komplementarność.....	120
6.1	Komplementarność problemowa.....	120
6.2	Komplementarność przestrzenna.....	120
6.3	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	121
6.4	Komplementarność finansowa	122
7	Ramy Finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji	124
8	Opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji	131
9	System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji.....	134
10	Proces Partycypacji Społecznej w Gminnym Programie Rewitalizacji	137
11	Określenie niezbędnych zmian w uchwałach.....	141
12	Lista załączników do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry	143

Wprowadzenie

Rewitalizacja stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Podstawą prawną do sporządzania Gminnego Programu Rewitalizacji jest Ustawa o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 r. (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1777 z późn. zm).

Obszarem zdegradowanym jest obszar, który znajduje się w stanie kryzysowym z powodu nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych, w szczególności niskiego poziomu edukacji lub kapitału społecznego, wysokiego wskaźnika bezrobocia, przestępczości, ubóstwa, niewystarczającego poziomu uczestnictwa w życiu kulturalnym i publicznym oraz co najmniej jednego z negatywnych zjawisk: gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Obszar rewitalizacji stanowi całość lub część obszaru zdegradowanego, wyróżniający się szczególną koncentracją negatywnych wymienionych powyżej zjawisk, na którym z uwagi na kluczowe znaczenie dla rozwoju gminy prowadzona jest rewitalizacja.

Wielkość obszaru rewitalizacji nie może obejmować więcej niż 20% powierzchni gminy a jednocześnie może tam mieszkać nie więcej niż 30% jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

Na podstawie Gminnego Programu Rewitalizacji samorząd gminny koordynować będzie wieloletnie działania w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz technicznej, których celem jest uzdrowienie sytuacji na obszarze kryzysowym. Gminny Program Rewitalizacji stanowi więc narzędzie do redukcji zidentyfikowanych problemów.

1 Szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

1.1 Diagnoza społeczno-gospodarcza gminy Suchożebry

1.1.1 Demografia

Gmina Suchożebry jest gminą wiejską położoną w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Siedlce. Takie sąsiedztwo powinno pobudzać wzrost liczby mieszkańców. Zjawisko takie jednak nie występuje, a Gmina w ostatnich latach wykazywała spadek ludnościowy. Jest on spowodowany wyjazdem młodych ludzi do dużych miast i za granicę – w poszukiwaniu lepszych warunków życia i atrakcyjniejszych zarobków. Zjawiska tego nie rekompensuje napływu pewnej liczby nowych mieszkańców spoza Gminy (nowe domy jednorodzinne w pobliżu Siedlec).

Sytuację demograficzną w latach 2011-2015 prezentuje poniższa tabela.

Tab. 1 Liczba mieszkańców poszczególnych sołectw Gminy Suchożebry

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Borki Siedleckie	310	6,49%	314	6,58%	319	6,70%	314	6,62%	298	6,35%
Brzozów	343	7,18%	337	7,06%	333	7,00%	330	6,95%	323	6,88%
Kopcie	106	2,22%	103	2,16%	98	2,06%	98	2,06%	105	2,24%
Kownaciska	282	5,91%	279	5,86%	286	6,01%	284	5,98%	287	6,11%
Krynica	275	5,76%	273	5,72%	281	5,91%	281	5,92	274	5,84%
Krześlin	266	5,57%	269	5,64%	259	5,44%	258	5,44%	250	5,32%
Krześlinek	178	3,73%	176	3,69%	178	3,74%	178	3,75%	180	3,83%
Nakory	241	5,05%	240	5,03%	243	5,11%	242	5,10%	239	5,09%
Podnieśno	413	8,65%	411	8,62%	402	8,45%	406	8,55%	407	8,67%
Przygody	413	8,65%	414	8,68%	417	8,76%	412	8,68%	404	8,60%
Sosna - Kicki	58	1,21%	53	1,11%	57	1,20%	56	1,18%	55	1,17%
Sosna - Korabie	25	0,52%	25	0,52%	25	0,53%	25	0,53%	25	0,53
Sosna - Kozółki	109	2,28	113	2,37	98	2,06%	105	2,21%	104	2,22%
Sosna - Trojanki	58	1,21%	59	1,24%	59	1,24%	56	1,18%	56	1,19%
Stany Duże	112	2,35%	113	2,37%	114	2,40%	116	2,44%	115	2,45%
Stany Małe	81	1,70%	81	1,70%	80	1,68%	79	1,66%	80	1,70%
Suchożebry	619	12,97	618	12,96%	620	13,03%	621	13,08%	609	12,97%
Wola Suchożebrska.	885	18,54%	892	18,70%	889	18,68%	885	18,65%	884	18,89%
Gmina Suchożebry	4771	100,00%	4770	100,00%	4758	100,00%	4746	100,00%	4695	100,00%

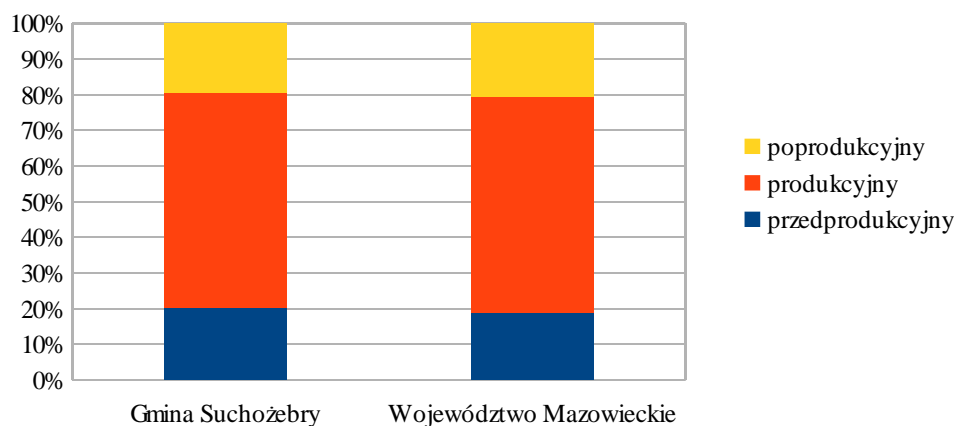
Pod względem tendencji demograficznej sytuacja w Gminie Suchożebry jest zdecydowanie gorsza od średniej dla Województwa Mazowieckiego, jest także nieznacznie gorsza w porównaniu do średniej dla Powiatu Siedleckiego. Liczbę mieszkańców w regionie, powiecie oraz gminie przedstawia tabela.

Tab. 2 Sytuacja demograficzna Gminy Suchożebry na tle Powiatu i Regionu

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2011 [%]
Województwo Mazowieckie	5285604	5301760	5316840	5334511	5349114	101,52%
Powiat Siedlecki	81811	81924	81792	81590	81403	99,72%
Gmina Suchożebry	4771	4770	4758	4746	4695	98,70%

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Suchożebry jest zbliżona do średniej dla regionu. Nieznacznie mniejszy jest udział osób w wieku produkcyjnym w porównaniu z regionem, większy jest udział osób w wieku przedprodukcyjnym, mniejszy zaś odsetek osób w wieku poprodukcyjnym.

Mieszkańcy wg ekonomicznych grup wiekowych XII 2015

Wśród dających się zauważyć zjawisk demograficznych w gminie Suchożebry szczególnie istotne to emigracja młodych ludzi – „rdzennych mieszkańców Gminy” do większych miast i za granicę, przy jednoczesnym napływie nowych mieszkańców, o ustabilizowanej sytuacji majątkowej, zawodowo nie związanych z Gminą, która jest dla nich wyłącznie „sypialnią”. Rodzi to problem słabej integracji ludności nowo przybywającej z zasiedziałyymi grupami mieszkańców i słabe poczucie więzi z gminą,

1.1.2 Problemy społeczne

Problemem społecznym dotyczącym Gminy Suchożebry jest problem osób długotrwale bezrobotnych. Liczba osób zarejestrowanych w PUP systematycznie spada, zmniejsza się też udział osób bezrobotnych z gminy Suchożebry w ogólnej liczbie bezrobotnych w Powiecie Siedleckim. Dynamika spadku liczby bezrobotnych w Gminie jest wyższa niż w całym Powiecie.

Nasilającym się problemem są osoby długotrwale bezrobotne. Osób o tym statusie w roku 2015 było ponad 12% więcej niż w roku 2011. Zjawisko to staje się dużym problemem, któremu trudno jest przeciwdziałać ze względu na opór samych zainteresowanych przed powrotem na rynek pracy.

Na koniec 2015 roku w Gminie Suchożebry znajdowało się 166 osób bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach. Analizując liczbę bezrobotnych w latach 2011-2015 widać wyraźny spadek tego zjawiska. Dynamika spadku liczby bezrobotnych jest przy tym nieco wyższa w Gminie w odniesieniu do danych dla całego Powiatu.

Tab. 3 Osoby bezrobotne w Gminie Suchożebry na tle Powiatu Siedleckiego

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2011
Powiat Siedlecki	3111	3539	3897	3083	2723	87,53%
Gmina Suchożebry	199	222	229	178	166	83,42%
Udział Gminy	6,40%	6,27%	5,88%	5,77%	6,10%	-----

Poziom bezrobocia w Gminie Suchożebry jest zróżnicowany w poszczególnych miejscowościach. Sytuację w tym zakresie prezentuje poniższa tabela. W celach porównawczych dane liczbowe przeliczono na wskaźnik na 1000 mieszkańców.

Tab. 4 Bezrobotni w Gminie Suchożebry wg Sołectw

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000
Gmina Suchożebry		41,68		46,54		48,13		37,91		35,36
Borki Siedleckie	18	58,06	22	70,06	23	72,1	11	36,91	12	40,27
Brzozów	5	14,58	8	23,74	9	27,03	6	18,58	9	27,86
Kopcie	4	37,74	3	29,13	4	40,82	1	9,52	2	19,05
Kownaciska	8	28,37	11	39,43	6	20,98	13	45,3	17	59,23
Krynica	12	43,64	17	62,27	21	74,73	16	58,39	10	36,5
Krześlin	9	33,83	11	40,89	14	54,05	8	32	7	28
Krześlinek	10	56,18	11	62,5	12	67,42	9	50	11	61,11
Nakory	5	20,75	7	29,17	6	24,69	9	37,66	4	16,74
Podnieśno	13	31,48	14	34,06	13	32,34	9	22,11	13	31,94
Przygody	9	21,79	10	24,15	19	45,56	8	19,8	8	19,8
Sosna - Kicki	5	86,21	5	94,34	3	52,63	5	90,91	3	54,55
Sosna - Korabie	0	0	0	0	1	40	0	0	1	40
Sosna - Kozółki	3	27,52	2	17,7	1	10,2	3	28,85	4	38,46

Sosna - Trojanki	1	17,24	0	0	2	33,9	1	17,86	1	17,86
Stany Duże	5	44,64	5	44,25	4	35,09	3	26,09	1	8,7
Stany Małe	2	24,69	5	61,73	4	50	5	62,5	4	50
Suchożebry	31	50,08	33	53,4	37	59,68	26	42,69	24	39,41
Wola Suchożebrska.	59	66,67	58	65,02	50	56,24	45	50,9	35	39,59

Liczba osób bezrobotnych w Gminie Suchożebry spada szybciej, niż w Powiecie Siedleckim. Obrazuje to zmniejszający się udział Gminy w liczbie bezrobotnych w Powiecie. Sytuacja związana z bezrobociem wewnątrz Gminy jest silnie zróżnicowana. W części sołectw udział osób bezrobotnych jest zdecydowanie wyższy w porównaniu do średniej. Najbardziej zjawisko to występuje w sołectwach: Siedleckie, Kownaciska, Krynica, Krześlin, Sosna Kicki, Stany Małe, Suchożebry i Wola Suchożebrska sytuacja jest gorsza od średniej w Gminie. Zjawisko długotrwałego bezrobocia w Gminie na tle Powiatu Siedleckiego prezentuje poniższa tabela.

Tab. 5 Osoby długotrwanie bezrobotne w Gminie Suchożebry na tle Powiatu Siedleckiego

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	2015/2011
Powiat Siedlecki	1230	1395	1636	1839	1362	110,73%
Gmina Suchożebry	64	85	96	111	72	112,50%
Udział Gminy w Powiecie	5,20%	6,09%	5,87%	6,04%	5,29%	-----

Liczbę osób długotrwanie bezrobotnych w poszczególnych sołectwach gminy Suchożebry prezentuje poniższa tabela. W celach porównawczych dane liczbowe przeliczono na wskaźnik na 1000 mieszkańców.

Tab. 6 Liczba osób trwale bezrobotnych wg sołectw

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000
Gmina Suchożebry	64	13,41	85	17,82	96	20,18	111	23,39	72	15,34
Borki Siedleckie	8	25,81	8	25,48	9	28,21	13	41,4	7	23,49
Brzozów	2	5,83	1	2,97	3	9,01	6	18,18	4	12,38
Kopcie	1	9,43	0	0	1	10,2	2	20,41	1	9,52
Kownaciska	3	10,64	5	17,92	3	10,49	7	24,65	4	13,94
Krynica	3	10,91	7	25,64	9	32,03	10	35,59	7	25,55
Krześlin	4	15,04	8	29,74	8	30,89	7	27,13	4	16
Krześlinek	7	39,33	5	28,41	6	33,71	2	11,24	4	22,22
Nakory	0	0	1	4,17	2	8,23	3	12,4	1	4,18
Podnieśno	4	9,69	5	12,17	5	12,44	6	14,78	6	14,74

Przygody	2	4,84	2	4,83	5	11,99	7	16,99	7	17,33
Sosna - Kicki	3	51,72	2	37,74	2	35,09	3	53,57	1	18,18
Sosna - Korabie	0	0	0	0	0	0	0	0	1	40
Sosna - Kozółki	1	9,17	2	17,7	1	10,2	1	9,52	1	9,62
Sosna - Trojanki	0	0	1	16,95	0	0	1	17,86	0	0
Stany Duże	4	35,71	1	8,85	2	17,54	3	25,86	2	17,39
Stany Małe	1	12,35	1	12,35	2	25	3	27,97	2	25
Suchożebry	5	8,08	15	24,27	15	24,19	14	22,54	7	11,49
Wola Suchożebrska.	16	18,08	21	23,54	23	25,87	23	25,99	13	14,71

Analiza danych wskazuje, na jego koncentrację w niektórych sołectwach, w części zaś nie występuje bądź występuje incydentalnie. Problem osób długotrwale bezrobotnych dotyczy w największym stopniu sołectw: Borki Siedleckie, Krynica, Krześlin, Sosna-Kicki, Wola Suchożebrska.

Ważnym problemem społecznym jest nadużywanie alkoholu w niektórych rodzinach, oraz cały szereg konsekwencji z tym związanych. Problem ubóstwa, wyłączenia społecznego i przemocy domowej. W skali gminy widać tendencję spadkową w tym zakresie, jednak nie dotyczy ona całego obszaru Gminy (w sołectwach (Krynica i Stany Duże zjawisko to występuje w sposób ciągły).

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych podejmuje interwencje administracyjno-prawne, związane np. ze skierowaniem osób uzależnionych na przymusowe leczenie odwykowe. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele. W celach porównawczych dane liczbowe przeliczono na wskaźnik na 1000 mieszkańców.

Tab. 7 Interwencje administracyjno-prawne Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000
Gmina Suchożebry	30	6,28	31	6,5	25	5,25	7	1,47	11	2,34
Borki Siedleckie	1	3,23	2	6,37	2	6,27	2	6,37	2	6,71
Brzozów	1	2,92	1	2,97	0	0	1	0	0	0
Kopcie	1	9,43	2	19,42	2	20,41	0	0	0	0
Kownaciska	4	14,18	2	7,17	3	10,49	0	0	0	0
Krynica	2	7,27	2	7,33	1	3,56	0	3,65	1	3,65
Krześlin	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Krześlinek	2	11,24	2	11,36	2	11,24	0	0	0	0
Nakory	2	8,3	2	8,33	3	12,35	1	0	0	0
Podniešno	1	2,42	1	2,43	0	0	1	7,37	3	7,37
Przygody	2	4,84	2	4,83	2	4,8	1	2,48	1	2,48
Sosna - Kicki	3	51,72	1	18,87	1	17,54	0	0	0	0

Sosna - Korabie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sosna - Kozółki	2	18,35	2	17,7	1	10,2	0	0	0	0
Sosna - Trojanki	2	34,48	1	16,95	1	16,95	0	0	0	0
Stany Duże	2	17,86	4	35,4	2	17,54	1	8,7	1	8,7
Stany Małe	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Suchożebry	2	3,23	2	3,24	1	1,61	0	0	0	0
Wola Suchożebrska	3	3,39	5	5,61	4	4,5	0	3,39	3	3,39

Problemowi bezrobocia, szczególnie bezrobocia długotrwałego oraz problemu alkoholowemu towarzyszy zjawisko ubóstwa. Obrazują to dane dotyczące zasiłków okresowych. Dane w tym zakresie prezentują poniższe tabele. W celach porównawczych dane liczbowe przeliczono na wskaźnik na 1000 mieszkańców.

Tab. 8 Zasiłki okresowe

Wyszczególnienie	2011		2012		2013		2014		2015	
	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000	liczba	Liczba/ 1000
Gmina Suchożebry	49	10,26	48	10,06	48	10,09	37	7,80	43	9,16
Borki Siedleckie	2	6,45	2	6,37	1	3,13	2	6,37	1	3,36
Brzozów	1	2,92	1	2,97	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Kopcie	1	9,43	1	9,71	1	10,20	0	0,00	1	9,52
Kownaciska	5	17,73	3	10,75	4	13,99	3	10,56	2	6,97
Krynica	1	3,64	0	0,00	1	3,56	0	0,00	1	3,65
Krześlin	0	0,00	1	3,72	0	0,00	2	7,75	0	0,00
Krześlinek	3	16,85	1	5,68	2	11,24	0	0,00	3	16,67
Nakory	0	0,00	2	8,33	1	4,12	2	8,26	3	12,55
Podnieśno	1	2,42	3	7,30	0	0,00	0	0,00	2	4,91
Przygody	2	4,84	5	12,08	1	2,40	1	2,43	2	4,95
Sosna - Kicki	2	34,48	1	18,87	2	35,09	0	0,00	1	18,18
Sosna - Korabie	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sosna - Kozółki	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00
Sosna - Trojanki	1	17,24	1	16,95	1	16,95	1	17,86	1	17,86
Stany Duże	3	26,79	2	17,70	2	17,54	2	17,24	1	8,70
Stany Małe	1	12,35	0	0,00	1	12,50	0	0,00	0	0,00
Suchożebry	1	1,62	2	3,24	2	3,23	1	1,61	2	3,28
Wola Suchożebrska	6	6,78	9	10,09	13	14,62	3	3,39	6	6,79

Problem ubóstwa w Gminie Suchożebry jest szczególnie zauważalny w sołectwach: Kownaciska, Kopcie, Krześlinek oraz Sosna-Kicki, Sosna Trojanki i Stany Duże i Wola Suchożebrska.

1.1.3 Gospodarka i przedsiębiorczość

Na koniec lipca 2016 roku w gminie Suchożebry funkcjonowało 177 firm wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Poniższa tabela prezentuje dane dotyczące osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w Gminie, Powiecie i Regionie.

Tab. 9 Liczba podmiotów wpisana do CEIDG

Wyszczególnienie	Liczba mieszkańców	Liczba aktywnych podmiotów zarejestrowanych w CEIDG	Liczba aktywnych podmiotów zarejestrowanych w CEIDG/1000 mieszkańców
Województwo Mazowieckie	5365898	433240	81
Powiat Siedlecki	81580	3640	45
Gmina Suchożebry	4712	177	38

Aktywność mieszkańców Gminy w zakresie inicjatyw gospodarczych jest bardzo niska. Liczba przedsiębiorców będących osobami fizycznymi przypadającymi na 1000 mieszkańców jest dwukrotnie niższa niż średnia dla Województwa Mazowieckiego. Jest też wyraźnie gorsza niż średnia w Powiecie Siedleckim.

Corocznie w gminie Suchożebry powstaje kilkadziesiąt podmiotów gospodarczych, które podejmują próbę prowadzenia działalności gospodarczej. Wiele z nich w krótkim okresie czasu jest likwidowana. Przedsiębiorcy napotykać szereg istotnych problemów. Główny to niska dochodowości prowadzonej działalności gospodarczej.

Innym czynnikiem ograniczającym rozwój przedsiębiorczości jest również brak popytu wewnętrznego. Ponadto istotnym czynnikiem hamującym powstawanie oraz rozwój przedsiębiorczości jest brak wiedzy ekonomicznej w zakresie prowadzenia własnej działalności gospodarczej. Bariery okazują się nie tylko problemy ze zbytem oraz dystrybucją towarów, ale także niechęć do podjęcia ryzyka.

1.1.4 Infrastruktura techniczna

Sieć dróg na obszarze gminy Suchożebry jest dobrze rozwinięta i zapewnia dobre połączenia zarówno z ośrodkami zewnętrznymi jak i ze wszystkimi sołectwami w gminie. Podstawowy układ dróg tworzy droga krajowa nr 63 o znaczeniu międzyregionalnym i regionalnym, oraz drogi powiatowe. Układ ten uzupełniają drogi gminne. Ogólna ilość dróg publicznych w gminie Suchożebry wynosi 100,178 km, w tym 74,168 km posiada nawierzchnię twardą. Układ drogowy w gminie Suchożebry tworzą:

- Droga krajowa nr 63 – najistotniejsze powiązanie komunikacyjne dla gminy -Węgorzewo – Sławatycze o znaczeniu regionalnym, przebiegająca przez tereny gminny realizuje połączenie z

Siedlcami, Sokołowem Podlaskim oraz drogami krajowymi nr 2 Warszawa – Terespol i nr 680 Sokołów Podlaski – Łomża. Długość drogi krajowej wynosi 9,850 km. Ma ona nawierzchnię asfaltową. Przy drodze tej znajduje się stacja paliw płynnych, zaopatrująca rolników na miejscu w paliwo dla maszyn rolniczych.

- Droga wojewódzka nr 696 Chodów - Węgrów przebiegająca przez południowo-zachodni odcinek gminy. Ma nawierzchnię asfaltową i rozciąga się na obszarze 1,096 km.
- Drogi powiatowe – realizują połączenia między miejscowościami gminnymi a sąsiednimi gminami: Bielany, Siedlce, Paprotnia, Mordy i Mokobody. Łączna długość tych dróg wynosi 42,362 km, w tym o nawierzchni twardej ulepszonej jest 35,352 km, a twardej nieulepszonej 2,000 km. Drogi gruntowe mają długość 5,010 km.
- Drogi gminne o łącznej długości 46,87 km (w tym o nawierzchni twardej – 24,17 km) realizują one powiązania zewnętrzne gminy o bliskim zasięgu i wewnątrz-gminne.
- Drogi wewnętrzne (niepubliczne) to drogi, które nie są zakwalifikowane do kategorii dróg gminnych. Łączna długość tych dróg wynosi 117,5 km.

Tab. 10 Drogi na terenie gminy Suchożebry.

Lp.	Nr drogi	Kategoria i nazwa drogi	Długość w km	Rodzaj nawierzchni w km		
				twarda ulepszona	twarda nieulepszona	gruntowa
Drogi krajowe						
1	63	Sokołów Podlaski–Siedlce	9,850	9,850	-	-
Drogi wojewódzkie						
1	696	Węgrów-Chodów	1,096	1,096	-	-
Drogi powiatowe						
1	3611W	Mokobody-Suchożebry	2,840	0,550	-	2,290
2	3612W	Mokobody-Nakory	9,900	7,900	2,000	-
3	3940W	Krześlin-Nakory-Patrykozy	10,330	9,210	-	1,120
4	3614W	Suchożebry-Brzozów	5,600	5,600	-	-
5	3615W	Przygody-Mordy	5,730	5,730	-	-
6	3616W	Strzała-Borki-Przygody	3,862	3,862	-	-
7	3617W	Siedlce-Korczew	2,500	2,500	-	-
8	3618W	Brzozów-Rzeszotków	1,600	-	-	1,600
		Ogółem dr. powiatowe	42,362	35,352	2,000	5,010
OGÓŁEM			53,308	46,298	2,000	5,010

Źródło : Strategia Rozwoju Gminy Suchożebry na lata 2014 - 2020.

Ogólny stan dróg jest dobry, jednak kilka dróg gminnych i powiatowych wymagających zmodernizowania. Duże odcinki dróg, zarówno powiatowych jak i gminnych, mają nienormatywne szerokości jezdni i pasów drogowych. Wpływa to na komfort użytkowania i bezpieczeństwo. Usprawnienia i modernizacji wymagają zarówno drogi krajowe, jak i drogi powiatowe i gminne. Wykaz długości odcinków wymagających pilnego remontu lub przebudowy zawiera poniższa tabela.

Tab. 11 Długość dróg wg sołectw, w tym długość odcinków wymagających pilnych remontów

Sołectwo	Długość odcinków wymagających pilnego remontu lub przebudowy km
Borki Siedleckie	1,6
Brzozów	3,2
Kopcie	0,8
Kownaciska	0,0
Krynica	3,3
Krześlin	3,8
Krześlinek	0,0
Nakory	2,3
Podnieśno	2,4
Przygody	1,0
Sosna - Kicki	0,0
Sosna - Korabie	0,0
Sosna - Kozółki	0,0
Sosna - Trojanki	0,0
Stany Duże	0,0
Stany Małe	1,5
Suchożebry	2,3
Wola Suchożebrska.	2

Źródło: Gmina Suchożebry

Problemy związane z siecią drogową na terenie Gminy Suchożebry dotyczą dwóch aspektów. Pierwszy problem złego stanu części dróg i konieczności pilnego ich remontu. Pilnego remontu wymaga 24 km dróg.

Drugim problemem jest brak ścieżek i wyodrębnionych pasów ruchu dla rowerów. Jest to popularny wśród mieszkańców środek lokomocji. Brak infrastruktury dedykowanej rowerom stwarza zagrożenie dla tej grupy użytkowników dróg, ogranicza też rekreacyjne ich wykorzystanie na obszarze Gminy.

1.1.5 Gospodarka wodno-ściekowa

Na terenie Gminy Suchożebry 1261 gospodarstw domowych zaopatruje się w wodę z wodociągu. Stanowi to około 97% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Pozostałe zaopatrują się w wodę ze studni przydomowych. Sytuację w tym zakresie prezentuje poniższa tabela.

Tab. 12 Ilość gospodarstw domowych korzystających z sieci wodociągowej

Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych
Borki Siedleckie	90
Brzozów	83
Kopcie	28
Kownaciska	78
Krynica	76
Krześlin	74
Krześlinek	49
Nakory	69
Podnieśno	80
Przygody	91
Sosna - Kicki	19
Sosna - Korabie	11
Sosna - Kozółki	25
Sosna - Trojanki	14
Stany Duże	34
Stany Małe	23
Suchożebry	188
Wola Suchożebrska.	229

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej w Suchożebrych

Istniejące źródła wody w pełni pokrywają zapotrzebowanie mieszkańców, pomimo wzrostowej tendencji jej zużycia w gospodarstwach domowych.

Na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadza ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowi to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. System obsługuje oddana do użytkowania w 2011 r. oczyszczalnia ścieków o przepustowości 250 m³/dobę. Pozostałe gospodarstwa domowe do rozwiązania problemu gospodarki ściekowej wykorzystują zbiorniki bezodpływowe oraz indywidualne systemy oczyszczania ścieków. Na terenie Gminy funkcjonuje ponad 130 przydomowych

oczyszczalni ścieków w następujących miejscowościach: Brzozów, Kopcie, Kownaciska, Krynica, Krześlin, Nakory, Podnieśno, Sosna Kicki, Sosna Korabie, Sosna Kozółki, Sosna Trojanki, Stany Duże, Stany Małe). Sytuację w zakresie zbiorczych systemów odprowadzania ścieków prezentuje poniższa tabela.

Tab. 13 Ilość gospodarstw domowych korzystających ze zbiorczych systemów odprowadzania ścieków

Lp.	Sołectwo	Liczba gospodarstw domowych
1	Borki Siedleckie	0
2	Brzozów	0
3	Kopcie	0
4	Kownaciska	0
5	Krynica	0
6	Krześlin	0
7	Krześlinek	0
8	Nakory	0
9	Podnieśno	13
10	Przygody	90
11	Sosna - Kicki	0
12	Sosna - Korabie	0
13	Sosna - Kozółki	0
14	Sosna - Trojanki	0
15	Stany Duże	0
16	Stany Małe	0
17	Suchożebry	169
18	Wola Suchożebrska.	208

Źródło: Zakład Gospodarki Komunalnej w Suchożebrych

Gospodarka ściekowa na terenie Gminy Suchożebry mimo prowadzonych w tym zakresie inwestycji nie jest w pełni uporządkowana. Problemem są przede wszystkim wciąż stosowane zbiorniki bezodpływowe – szamba, które w wielu przypadkach nie są całkowicie szczelne. Powoduje to skażenie gleby w bezpośrednim sąsiedztwie zabudowań mieszkalnych. W miejscach o rozproszonej zabudowie rekomendowanym rozwiązaniem są przydomowe oczyszczalnie ścieków, natomiast zwarte kompleksy mieszkalne powinny być przyłączane do zbiorczych systemów odbioru ścieków.

1.1.6 Wyroby zawierające azbest

Problemem dla środowiska oraz jakości życia mieszkańców na terenie Gminy Suchożebry jest występowanie produktów zawierających azbest. Azbest jest praktycznie niezniszczalny w środowisku, zaś groźny dla

zdrowia jest wtedy, gdy jego elementarne włókna znajdują się we wdychanym powietrzu. Azbest zabezpieczony w sposób uniemożliwiający uwalnianie się włókien do powietrza nie stanowi żadnego zagrożenia dla zdrowia.

Zgodnie z inwentaryzacją przygotowaną w ramach "Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Suchożebry". W czerwcu 2008 roku na terenie Gminy znajdowało się 368 426 m² pokryć dachowych zawierających azbest. Liczba ta dzięki podnoszeniu się świadomości mieszkańców, a także w związku z stosowaniem zachęt do likwidacji tego typu pokryć dachowych sukcesywnie się zmniejsza. Należy jednak pamiętać, iż pomimo wprowadzenia zakazu stosowania azbestu w nowych budynkach i technologiach będzie on elementem struktury wielu obiektów jako materiał wbudowany jeszcze przez kilkadziesiąt lat.

1.1.7 Edukacja

Na terenie Gminy Suchożebry funkcjonują następujące szkoły:

- Zespół Szkół Publicznych im. H. Sienkiewicza w Suchożebkach, w którego organizacji znajdują się:
 - 1.Szkoła Podstawowa,
 - 2.Gimnazjum z Oddziałami Integracyjnymi
 - 3.Przedszkole
- Szkoła Podstawowa w Krześlinie oraz Punkt Przedszkolny w Krześlinie
- Szkoła Podstawowa w Krynicy oraz Punkt Przedszkolny w Krynicy

Dla wszystkich szkół organem prowadzącym jest Gmina Suchożebry. Największą placówką oświatową jest ZSP w Suchożebkach posiadający halę gimnastyczną, dwie pracownie internetowe, czytelnię i bibliotekę oraz jako jedyny również stołówkę szkolną. Szkoła Podstawowa w Krześlinie, jako druga, co do wielkości placówka oświatowa posiada również salę gimnastyczną, najmniejsza ze Szkół – w Krynicy, gdzie odnotowany jest spadek liczby uczniów posiada salę gimnastyczną prowizoryczną z zaadaptowanego pomieszczenia. Istotnym ograniczeniem szkoły w Krześlinie jest brak odpowiedniej bazy lokalowej dla punktu przedszkolnego oraz biblioteki.

Na terenie gminy nie funkcjonuje żadna szkoła ponadgimnazjalna. Młodzież po ukończeniu gimnazjum najczęściej uczęszcza do placówek, które są położone na terenie miasta Siedlce.

1.1.8 Infrastruktura rekreacyjna i sportowa

Dostępność mieszkańców do infrastruktury związanej z rekreacją i spędzaniem czasu wolnego jest zróżnicowana w poszczególnych miejscowościach. W miejscowościach najmniejszych brak jest jakiegokolwiek infrastruktury w tym zakresie.

Istotnym problemem jest brak infrastruktury sportowej. Na terenie Gminy znajdują się dwa boiska sportowe. Obydwa są w złym stanie technicznym, wymagają modernizacji i doposażenia. Szczegółową informację na temat obiektów sportowych prezentuje poniższa tabela.

Tab. 14 Infrastruktura sportowa i rekreacyjna w sołectwach

Sołectwo obiekt	Ogólny stan techniczny 5- bdb., 2 ndst.	Czy wielkość obiektu jest wystarczająca TAK/NIE	Czy wyposażenie obiektu jest wystarczające TAK/NIE
Borki Siedleckie			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Boisko	3	Nie	Nie
3. Świetlica wiejska	3	Tak	Nie
Brzozów			
1. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Kopcie			
1. -----	-----	-----	-----
Kownaciska			
1. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Krynica			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Krześlin			
1. -----	-----	-----	-----
Krześlinek			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Nakory			
1. Świetlica wiejska	4	Tak	Tak
Podnieśno			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Przygody			
1. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Sosna - Kicki			
1. -----	-----	-----	-----
Sosna - Korabie			
1. -----	-----	-----	-----
Sosna - Kozółki			
1. -----	-----	-----	-----
Sosna - Trojanki			
1. -----	-----	-----	-----
Stany Duże			
1. -----	-----	-----	-----
Stany Małe			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Suchożebry			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak
Wola Suchożebrska			
1. Plac zabaw	5	Tak	Tak
2. Boisko do piłki nożnej	2	Nie	Nie
3. Świetlica wiejska	5	Tak	Tak

1.2 Delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry został opracowany dla obszaru rewitalizacji wyznaczonego Uchwałą nr XIX/151/2016 Rady Gminy Suchożebry z dnia 28 listopada 2016 r. przedstawionego na załącznikach nr 1 do 7 niniejszej uchwały. Obszar rewitalizacji, w którym prowadzone będą działania wynikające z Gminnego Programu Rewitalizacji charakteryzuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk oraz posiada istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego Gminy Suchożebry. Został wyodrębniony z obszaru zdegradowanego określonego na podstawie diagnozy sporządzonej na potrzeby zidentyfikowania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Suchożebry.

Delimitacja obszarów zdegradowanych gminy Suchożebry została przygotowana w oparciu o analizę najbardziej istotnych czynników z punktu widzenia rozwoju gminy, opierających się na wytycznych zawartych w ustawie z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zawiera ona porównywalne dane pozwalające na obiektywną i wnikliwą analizę obszarów wymagających kompleksowego wsparcia.

W przeprowadzonej analizie, biorąc pod uwagę uwarunkowania lokalne, a także możliwe do pozyskania zakres danych statystycznych, jednostki analityczne stanowiły poszczególne sołectwa Gminy Suchożebry. Sołectwa cechują się podobnym ukształtowaniem zabudowy, zbliżoną funkcją oraz spójnością społeczną, co ma istotne znaczenie dla zasięgu terytorialnego problemów w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej.

W celu dokonania delimitacji obszaru zdegradowanego przyjęto metodę polegającą na obliczaniu wskaźników dla poszczególnych sołectw, pozwalających na analizę i porównanie negatywnych zjawisk w poszczególnych sferach, tj:

- sfera społeczna
- gospodarcza,
- środowiskowa,
- przestrzenno – funkcjonalna
- techniczna.

Pierwszym etapem prac było zebranie i przyporządkowanie do poszczególnych sołectw obiektywnych i weryfikowalnych danych opisujących negatywne zjawiska w każdej ze sfer oraz przeliczenie ich na wartości porównywalnych wskaźników (Tabela).

Tab. 15 Dane wykorzystane do wyznaczenia obszaru zdegradowanego

Badane zjawisko	Dane	Wskaźnik stosowany do oceny sytuacji
Sfera społeczna		
Sytuacja demograficzna	Liczba mieszkańców sołectwa wg ekonomicznych grup wiekowych	Wskaźnik obciążenia demograficznego (ludność w wieku nieprodukcyjnym przypadająca na 100 osób w wieku produkcyjnym)
Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych w sołectwach	Liczba zarejestrowanych bezrobotnych przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
	Liczba osób długotrwale bezrobotnych w sołectwach (osoby pozostające bez pracy przez okres co najmniej 12 miesięcy w ciągu ostatnich 24 miesięcy)	Liczba osób długotrwale bezrobotnych przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
Problem alkoholowy	Liczba postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Liczba postępowań administracyjno-prawnych podejmowanych przez GKRPA przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłek okresowy	Liczba osób pobierających zasiłek okresowy przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
	Liczba wypłaconych świadczeń alimentacyjnych	Liczba osób pobierających świadczenie z Funduszu Alimentacyjnego przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
Uczestnictwo w życiu publicznym	Frekwencja wyborcza w wyborach do Rady Gminy 2014	Frekwencja wyborcza w sołectwach
Sfera gospodarcza		
Aktywność gospodarcza	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych zarejestrowana w CEIDG	Liczba aktywnych podmiotów gospodarczych przypadająca na 1000 mieszkańców sołectwa
Kondycja przedsiębiorstw	Liczba wszystkich podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w CEIDG	Udział aktywnych podmiotów gospodarczych w ogólnej liczbie podmiotów zarejestrowanych w CEIDG
Sfera środowiskowa		
Gospodarka odpadami komunalnymi	Poziom segregacji odpadów komunalnych	Udział mieszkańców segregujących wytwarzane odpady komunalne w ogólnej liczbie mieszkańców sołectwa
Gospodarka ściekowa	Liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej	Udział gospodarstw domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie gospodarstw
Obciążenie azbestem	Ilość wyrobów zawierających azbest	Ilość wyrobów zawierających azbest przypadająca na mieszkańca sołectwa
Sfera przestrzenno-funkcjonalna i sfera techniczna		
Zaopatrzenie gospodarstw domowych w wodę	Liczba gospodarstw domowych przyłączonych do sieci wodociągowej	Udział gospodarstw domowych przyłączonych do sieci wodociągowej w ogólnej liczbie gospodarstw
	Stan techniczny sieci wodociągowej	Stan techniczny sieci wodociągowej w poszczególnych sołectwach
Sieć drogowa	Długość dróg wymagających pilnego remontu	Udział dróg wymagających pilnego remontu w całkowitej długości sieci drogowej na obszarze sołectwa

W celu oceny sytuacji w poszczególnych sołectwach znormalizowano wartości wskaźników. Następnie porównywano je do średniej wyliczonej dla wszystkich sołectw gminy Suchożebry. Wartość wskaźnika na poziomie gorszym od średniej uznawano za stan negatywny. Im więcej analizowanych czynników przyjmowało stan negatywny, tym większe prawdopodobieństwo stanu kryzysowego w poszczególnych sferach.

Wartości znormalizowane wskaźników sfery społecznej w poszczególnych sołectwach prezentuje tabela. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki, które osiągnęły wartość gorszą od średniej dla Gminy.

Tab. 16 Odniesienie wartości dla poszczególnych czynników społecznych do średniej dla Gminy

Wyszczególnienie	Obciążenie demograficzne	Bezrobocie 2014	Bezrobocie 2015	Bezrobocie trwałe	GKRPA 2014	GKRPA 2015	Alimenty 2014	Alimenty 2015	Zasitek 2014	Zasitek 2015	Frekwencja wyborcza %
Gmina Suchożebry	65,80	37,70	35,15	15,46	1,48	2,33	7,84	9,11	3,36	5,51	56,86
Borki Siedleckie	58,46	35,60	38,83	16,18	6,47	6,47	6,47	16,18	6,47	3,24	53,33
Brzozów	78,33	18,69	28,04	12,46	3,12	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	63,70
Kopcie	75,00	9,52	19,05	9,54	0,00	0,00	19,05	28,57	0,00	9,52	57,32
Kownaciska	70,35	44,37	58,02	20,48	0,00	0,00	37,54	34,13	10,24	6,83	57,76
Krynica	57,99	59,93	37,45	26,22	0,00	3,75	0,00	0,00	0,00	3,75	58,22
Krześlin	62,34	32,00	28,00	12,00	0,00	0,00	0,00	0,00	8,00	0,00	53,83
Krześlinek	83,67	50,00	61,11	38,89	0,00	0,00	22,22	22,22	0,00	16,67	53,83
Nakory	76,30	37,82	16,81	4,20	4,20	0,00	0,00	0,00	8,40	12,61	62,50
Podnieśno	65,74	21,63	31,25	12,02	2,40	7,21	4,81	9,62	0,00	4,81	54,23
Przygody	72,93	20,20	20,20	10,10	2,53	2,53	2,53	2,53	2,53	5,05	63,89
Sosna - Kicki	134,78	92,59	55,56	18,52	0,00	0,00	55,56	55,56	0,00	18,52	62,11
Sosna - Korabie	52,94	0,0	38,46	38,46	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	50,34
Sosna - Kozółki	64,62	28,04	37,38	9,35	0,00	0,00	28,04	28,04	0,00	0,00	50,34
Sosna - Trojanki	47,37	17,86	17,86	17,86	0,00	0,00	0,00	0,00	17,86	17,86	50,34
Stany Duże	73,85	26,55	8,85	8,85	8,85	8,85	35,40	35,40	17,70	8,85	62,11
Stany Małe	63,27	62,50	50,00	12,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	62,11
Suchożebry	60,92	42,07	38,83	11,33	0,00	0,00	3,24	3,24	1,62	3,24	51,43
Wola Suchożebrska	58,33	50,39	39,19	19,04	0,00	3,36	3,36	4,48	3,36	6,72	54,13

W celu określenia koncentracji problemów społecznych na terenie Gminy Suchożebry przyjęto, iż stan taki ma miejsce, jeśli co najmniej 60% analizowanych czynników przyjęło wartość gorszą od średniej obliczonej dla całej Gminy. W przypadku 11 analizowanych czynników prognozą potwierdzającym występowanie

koncentracji czynników społecznych jest wartość gorsza od średniej w co najmniej 7 przypadkach. Wyniki diagnozy czynników społecznych prezentuje tabela 3.

Tab. 17. Natężenie problemów społecznych w poszczególnych sołectwach Gminy Suchożebry

Sołectwo	Ilość analizowanych czynników poniżej średniej dla Gminy	Koncentracja problemów społecznych
Borki Siedleckie	7	Tak
Brzozów	2	
Kopcie	4	
Kownaciska	8	Tak
Krynica	4	
Krześlin	2	
Krześlinek	8	Tak
Nakory	5	
Podnieśno	4	
Przygody	3	
Sosna - Kicki	7	Tak
Sosna - Korabie	3	
Sosna - Kozółki	4	
Sosna - Trojanki	4	
Stany Duże	7	Tak
Stany Małe	2	
Suchożebry	3	
Wola Suchożebrska	6	

Wartości znormalizowane wskaźników sfery gospodarczej w poszczególnych sołectwach prezentuje tabela poniżej. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki, które osiągnęły wartość gorszą od średniej dla Gminy.

Tab. 18 Odniesienie wartości dla poszczególnych czynników gospodarczych do średniej dla Gminy

Wyszczególnianie	Ilość podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców	Stosunek ilość podmiotów aktywnych do ogólnej liczby podmiotów w CEIDG (%)	Liczba czynników o wartości gorszej od średniej dla Gminy	Koncentracja problemów gospodarczych
Gmina Suchożebry	37,48	65,31		
Borki Siedleckie	22,65	46,67	2	Tak
Brzozów	18,69	46,15	2	Tak
Kopcie	38,10	80,00	0	
Kownaciska	37,54	78,57	0	
Krynica	26,22	53,85	2	Tak
Krześlin	56,00	82,35	0	
Krześlinek	50,00	52,94	1	
Nakory	33,61	80,00	1	
Podnieśno	31,25	72,22	1	
Przygody	30,30	57,14	2	Tak
Sosna - Kicki	37,04	66,67	1	
Sosna - Korabie	0,00	—*	1	Tak*
Sosna - Kozółki	0,00	—*	1	Tak*
Sosna - Trojanki	17,86	100,00	1	
Stany Duże	17,70	66,67	1	
Stany Małe	37,50	75,00	0	
Suchożebry	64,72	64,52	1	
Wola Suchożebrska	42,55	69,09	0	

*- w sołectwach Sosna - Korabie i Sosna - Kozółki w CEIDG nie zarejestrowano żadnego podmiotu gospodarczego. Wobec powyższego obliczenie wskaźnika liczby podmiotów aktywnych do wszystkich jest niemożliwe.

*- brak podmiotów gospodarczych w sołectwach (przy jednoczesnym braku możliwości policzenia drugiego wskaźnika) uznano za koncentrację problemów w sferze gospodarki.

W celu wyznaczenia obszarów, na których występuje koncentracja negatywnych zjawisk gospodarczych wykorzystano 2 wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym. Jako stan koncentracji problemów gospodarczych przyjęto wystąpienie każdego z analizowanych czynników na poziomie gorszym od średniej dla Gminy.

Wartości znormalizowane wskaźników sfery środowiskowej w poszczególnych sołectwach prezentuje tabela. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki, które osiągnęły wartość gorszą od średniej dla Gminy.

Tab. 19 Odniesienie wartości poszczególnych czynników środowiskowych do średniej dla Gminy

Wyszczególnianie	Udział osób segregujących odpady (%)	Udział gosp. domowych przyłączonych do sieci kanalizacyjnej (%)	Ilość azbestu przypadająca na mieszkańca ² (m ² /osobę)	Liczba czynników o wartości gorszej od średniej dla Gminy	Koncentracja problemów środowiskowych
Gmina Suchożebry	97,82	37,01	78,02		
Borki Siedleckie	95,41	0,00	61,06	2	Tak
Brzozów	99,30	0,00	107,38	2	Tak
Kopcie	100,00	0,00	86,00	2	Tak
Kownaciska	90,98	0,00	104,61	2	Tak
Krynica	97,37	0,00	94,93	3	Tak
Krześlin	97,85	0,00	74,33	1	
Krześlinek	94,29	0,00	129,36	3	Tak
Nakory	97,25	0,00	124,32	3	Tak
Podnieśno	100,00	15,85	83,92	2	Tak
Przygody	100,00	85,71	83,29	1	
Sosna - Kicki	97,62	0,00	102,91	3	Tak
Sosna - Korabie	100,00	0,00	220,38	2	Tak
Sosna - Kozółki	100,00	0,00	80,75	2	Tak
Sosna - Trojanki	100,00	0,00	126,09	2	Tak
Stany Duże	100,00	0,00	118,10	2	Tak
Stany Małe	100,00	0,00	105,69	2	Tak
Suchożebry	97,68	89,89	50,88	1	
Wola Suchożebrska	98,28	87,76	34,14	0	

W celu identyfikacji obszarów, na których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk środowiskowych wykorzystano 3 wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym. Jako stan koncentracji problemów gospodarczych przyjęto wystąpienie co najmniej 60% analizowanych czynników na poziomie gorszym od średniej dla Gminy.

Wartości znormalizowane wskaźników sfery przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej w poszczególnych sołectwach prezentuje tabela. Kolorem czerwonym zaznaczono wyniki, które osiągnęły wartość gorszą od średniej dla Gminy.

Tab. 20 Analiza problemów przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych

Wyszczególnianie	Udział gosp. domowych przyłączonych do sieci wodociągowej (%)	Stan sieci wodociągowej (5-bdb., 2-nds.)	Udział dróg wymagających pilnego remontu w ogólnej długości dróg	Liczba czynników o wartości gorszej od średniej dla Gminy	Koncentracja problemów przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych
Gmina Suchożebry	97,22	3,61	26,89		
Borki Siedleckie	100,00	4,00	31,37	1	
Brzozów	93,26	3,00	30,19	3	Tak
Kopcie	100,00	4,00	20,00	0	
Kownaciska	92,86	4,00	0,00	1	
Krynica	100,00	4,00	32,35	1	
Krześlin	100,00	4,00	53,52	1	
Krześlinek	100,00	3,00	0,00	1	
Nakory	100,00	3,00	43,40	2	Tak
Podnieśno	97,56	3,00	100,00	2	Tak
Przygody	86,67	4,00	23,81	1	
Sosna - Kicki	100,00	3,00	0,00	1	
Sosna - Korabie	100,00	4,00	0,00	0	
Sosna - Kozółki	100,00	4,00	0,00	0	
Sosna - Trojanki	100,00	4,00	0,00	0	
Stany Duże	100,00	3,00	0,00	0	
Stany Małe	100,00	3,00	100,00	2	Tak
Suchożebry	100,00	4,00	40,35	1	
Wola Suchożebrska	96,62	4,00	21,51	1	

W celu identyfikacji obszarów, na których występuje szczególna koncentracja negatywnych zjawisk przestrzenno-funkcjonalnych i technicznych wykorzystano 3 wskaźniki, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym. Jako stan koncentracji problemów gospodarczych przyjęto wystąpienie co najmniej 60% analizowanych czynników na poziomie gorszym od średniej dla Gminy.

Poniższa tabela prezentuje występowanie problemów w analizowanych sferach, w poszczególnych sołectwach. Sołectwa, w których zidentyfikowano stan kryzysowy w sferze społecznej oraz dodatkowo co najmniej w jednej z pozostałych sfer (gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, środowiskowej, technicznej) wskazano jako obszar zdegradowany.

Tab. 21 Analiza stanów kryzysowych pod kątem wyznaczenia obszarów zdegradowanych

Wyszczególnianie	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna i techniczna	Obszar zdegradowany
Borki Siedleckie	Tak	Tak	Tak		Tak
Brzozów		Tak	Tak	Tak	
Kopcie			Tak		
Kownaciska	Tak		Tak		Tak
Krynica		Tak	Tak		
Krześlin					
Krześlinek	Tak		Tak		Tak
Nakory			Tak	Tak	
Podnieśno			Tak	Tak	
Przygody		Tak			
Sosna - Kicki	Tak		Tak		Tak
Sosna - Korabie		Tak	Tak		
Sosna - Kozółki		Tak	Tak		
Sosna - Trojanki			Tak		
Stany Duże	Tak		Tak		Tak
Stany Małe			Tak	Tak	
Suchożebry					
Wola Suchożebrska					

Przeprowadzona analiza wykazała, iż kryteria obszaru zdegradowanego spełniają następujące sołectwa Gminy Suchożebry:

- sołectwo Borki Siedleckiej
- sołectwo Kownaciska
- sołectwo Krześlinek
- sołectwo Sosna – Kicki
- sołectwo Stany Duże

Szczególną cechą Gminnego Programu Rewitalizacji jest jego koncentracja terytorialna – dotyczy obszarów gminy gdzie skala problemów jest największa. Nieprzekraczalne granice obszaru rewitalizacji wynikające z przepisów, to 20% powierzchni gminy, a może tam mieszkać nie więcej niż 30% jego mieszkańców. Jednocześnie obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze

sobą wspólnych granic. Maksymalne parametry obszaru rewitalizacji Gminy Suchożebry prezentuje poniższa tabela.

Tab. 22 Maksymalna wielkość obszaru rewitalizacji Gminy Suchożebry

Powierzchnia Gminy	Powierzchnia obszaru rewitalizacji	Liczba mieszkańców Gminy	Liczba mieszkańców w obszarze rewitalizacji
101 km ²	20,2 km ²	4 722 osoby	1 416 osób

Analizę obszarów zdegradowanych w Gminie Suchożebry pod kątem zapisów art. 10 ust. 2 Ustawy o rewitalizacji z 9 października 2015 roku pod kątem wielkości i liczby mieszkańców prezentuje tabela.

Tab. 23 Analiza powierzchni i ludności obszaru zdegradowanego

Podobszar	Powierzchnia ² (km ²)	% powierzchni Gminy	Ludność	% ludności Gminy
Borki Siedleckie	1,20*	1,19%	309	6,54%
Kownaciska część A	0,17*	0,17%	293	6,20%
Kownaciska część B	2,05*	2,03%		
Kownaciska część C	1,48*	1,47%		
Krześlinek	0,90*	0,89%	180	3,81%
Sosna - Kicki	0,50*	0,50%	54	1,14%
Stany Duże	0,90*	0,89%	113	2,39%
Razem obszary zdegradowane	7,2	7,13%	949	20,10%
Gmina Suchożebry	101,00	100%	4 722	100,00%

* powierzchnia obszarów zurbanizowanych sołectwa, objęta zasięgiem planowanych działań rewitalizacyjnych

Analiza wykazała, że obszary, które w wyniku przeprowadzonej analizy zostały zdiagnozowane jako obszary zdegradowane zajmują łącznie 7,13% powierzchni Gminy Suchożebry, a zamieszkuje je 20,10% jej mieszkańców. Tym samym 100% zdiagnozowanych obszarów zdegradowanych może zostać wyznaczone jako obszar rewitalizacji.

1.3 Szczegółowa diagnoza podobszarów rewitalizacji obejmująca analizę negatywnych zjawisk.

Obszar rewitalizacji wyznaczony uchwałą nr XIX/151/2016 Rady Gminy Suchożebry z dnia 28 listopada 2016 r. został podzielony na następujące podobszary:

1. Podobszar Borki Siedleckie, o powierzchni 1,20 km²
2. Kownaciska część A, o powierzchni 0,17 km²
3. Kownaciska część B, o powierzchni 2,05 km²
4. Kownaciska część C, o powierzchni 1,48 km²
5. Krześlinek, o powierzchni 0,90 km²
6. Sosna – Kicki, o powierzchni 0,50 km²
7. Stany Duże, o powierzchni 0,90 km²

Do stworzenia pogłębionej diagnozy poszczególnych podobszarów rewitalizacji wykorzystano następujące narzędzia:

- analizę wskaźnikową zebranych danych statystycznych
- wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry – badania przeprowadzono na wstępnym etapie pracy nad dokumentem (przed wyznaczeniem obszaru rewitalizacji)

1.3.1 Podobszar rewitalizacji nr 1 – Borki Siedleckie

Rys. Podobszar Borki Siedleckie

Analiza wskaźnikowa podobszaru

a) Sfera społeczna

Wyznaczony podobszar rewitalizacji nr 1 zajmuje powierzchnię 1,2 km² i jest zamieszany przez 309 mieszkańców. Strukturę ludności wg ekonomicznych grup wiekowych prezentuje poniższa tabela.

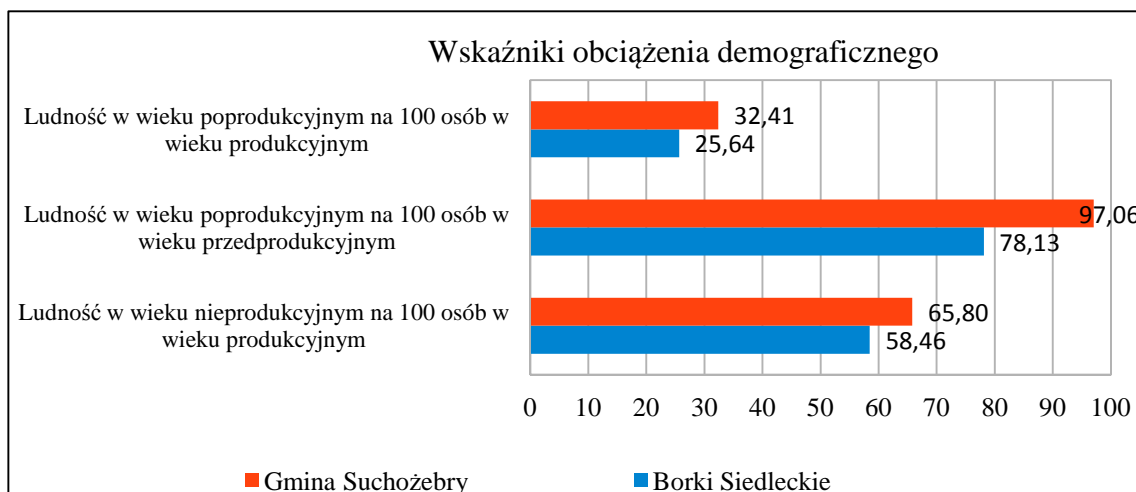
Tab. 24 Struktura mieszkańców podobszaru nr 1 wg ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Kobiety i mężczyźni 0-17 lat	Kobiety 18-59 lat	Kobiety 60 i więcej lat	Mężczyźni 18-64	Mężczyźni 64 i więcej lat	Razem
Borki Siedleckie	64	83	38	112	12	309
	20,71%	26,86%	12,30%	36,25%	3,88%	100,00%

Źródło: Gmina Suchożebry

Struktura wiekowa mieszkańców podobszaru Borki Siedleckie jest bardziej korzystna, w porównaniu do średniej dla Gminy Suchożebry. Ponad 63% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym a niemal 21% jest w wieku przedprodukcyjnym i dopiero wejdzie na rynek pracy.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 58 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada 78 osób w wieku poprodukcyjnym. Średnia dla całej Gminy wynosi odpowiednio 66 i 97 osób.

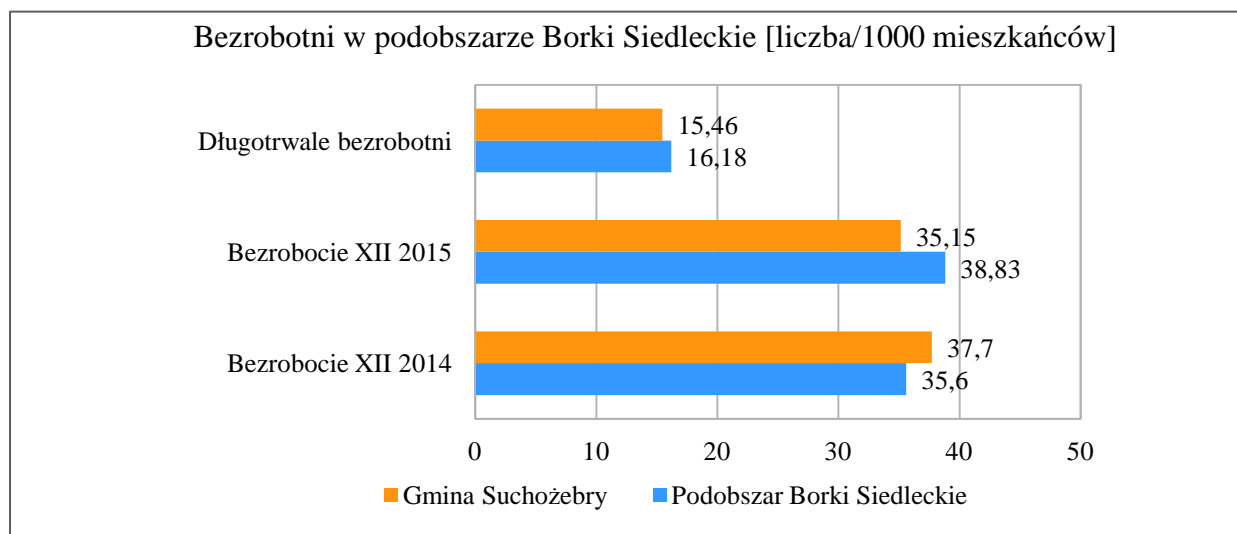
Tab. 25 Bezrobocie – podobszar Borki Siedleckie

Wyszczególnienie	Bezrobotni XII 2014		Bezrobotni XII 2015		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Borki Siedleckie	11	35,60	12	38,83	5	16,18
Gmina Suchożebry	178	37,70	166	35,15	73	15,46

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

W grudniu 2015 roku w Borkach Siedleckich zarejestrowanych było 12 bezrobotnych. W tym samym czasie średni wskaźnik dla Gminy był w tym okresie niższy i wynosił 35,15 osób na 1000 mieszkańców.

W lipcu 2016 roku 5 osób bezrobotnych z podobszaru Borki Siedleckie stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Osoby te, w ciągu ostatnich dwóch lat co najmniej rok pozostawały bez pracy. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych jaka przypada na 1000 mieszkańców był wyższy od średniej dla Gminy. Wyniki analizy wskaźnikowej wskazują na istnienie w podobszarze problemu bezrobocia.

Tab. 26 Ubóstwo – podobszar Borki Siedleckie

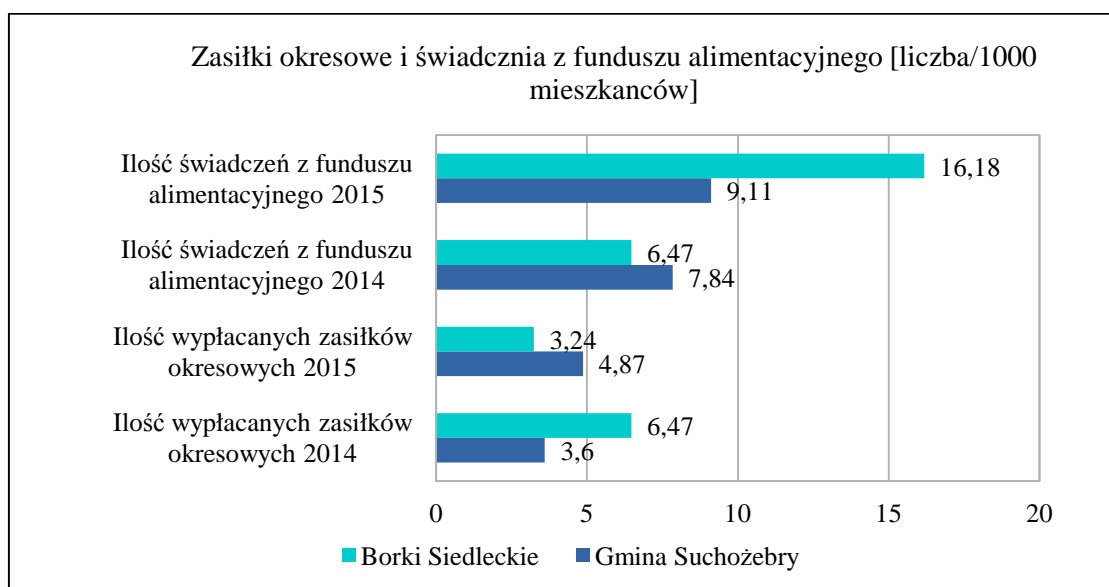
Wyszczególnienie	Zasiłek 2014		Zasiłek 2014		Alimenty 2014		Alimenty 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Borki Siedleckie	2	6,47	1	3,24	2	6,47	5	16,18
Gmina Suchożebry	17	3,36	23	5,51	37	7,84	43	9,11

Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchożebrach

Ze zjawiskiem bezrobocia wiąże się w sposób pośredni problem ubóstwa. Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 ze świadczenia w postaci zasiłku celowego korzystała 1 osoba z podobszaru Borki Siedleckie. Rok wcześniej były to 2 osoby. W roku 2014 dało to wskaźnik 6,47 osoby na 1000 mieszkańców, przy średnim wskaźniku dla Gminy 3,6 osoby. Rok później wskaźnik ten wyniósł 3,24, przy średniej dla Gminy na poziomie 4,87 osób na 1000 mieszkańców. Ogólna liczba osób pobierających zasiłki okresowy w Gminie Suchożebry w roku 2015 zwiększyła się w stosunku do roku 2014 o 35%.

W roku 2015 w porównaniu do roku 2014 bardzo istotnie zwiększyła się w podobszarze ilość wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego. W roku 2014 takich świadczeń było 2, a w roku 2015 było ich już 5. Jest to wzrost o 150%. W wyniku tego wzrostu wskaźnik ilości świadczeń wyniósł 16,18 na 1000 osób i był zdecydowanie wyższy w porównaniu do średniej dla całej Gminy.

Wyniki analizy wskaźnikowej wskazują na istnienie w podobszarze problemu ubóstwa.

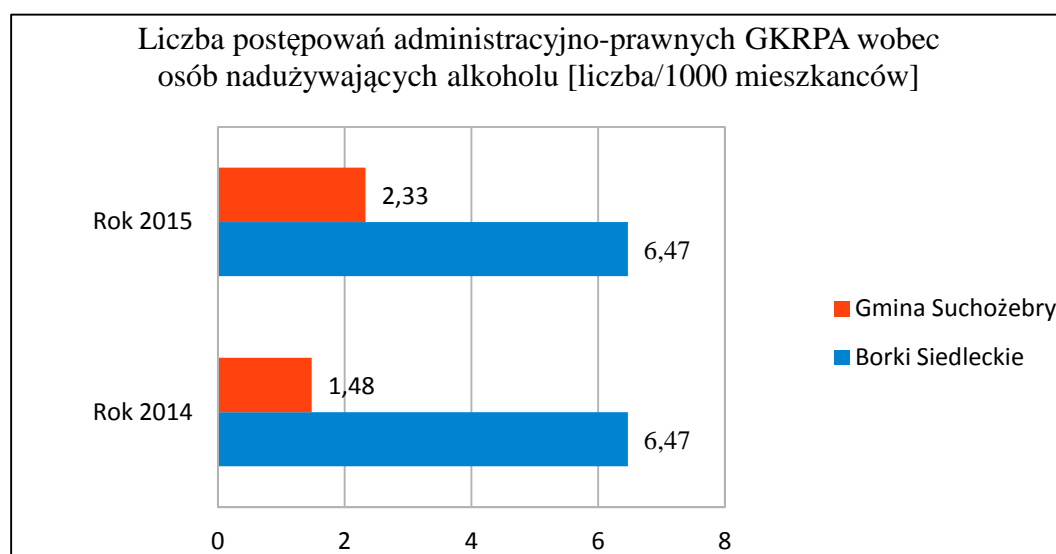
Tab. 27 Postępowania GKRPA – podobszar Borki Siedleckie

Wyszczególnienie	Liczba postępowań GKRPA 2014		Liczba postępowań GKRPA 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Borki Siedleckie	2	6,47	2	6,47
Gmina Suchożebry	7	1,48	11	2,33

Źródło: Gmina Suchożebry - GKRPA

W roku 2014 w Gminie Suchożebry Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 7 postępowań administracyjno-prawnych wobec osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 postępowań takich przeprowadzono 11. W obydwu analizowanych latach GKRPA prowadziła po dwa postępowania wobec osób mieszkających w podobszarze rewitalizacji Borki Siedleckie. To 28% wszystkich postępowań w roku 2014 i 18% postępowań w roku 2015.

Podobszar charakteryzuje się wysokim wskaźnikiem postępowań administracyjno-prawnych prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, co świadczy o dużym znaczeniu tego problemu.

Tab. 28 Bezpieczeństwo – podobszar Borki Siedleckie

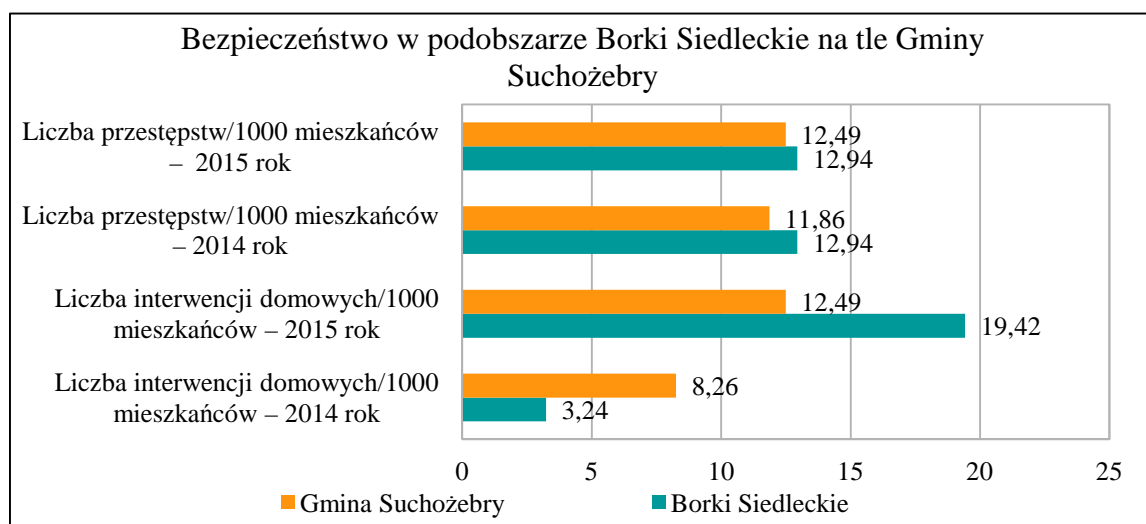
Wyszczególnienie	Interwencje domowe Policji 2014		Interwencje domowe Policji 2015		Przestępstwa 2014		Przestępstwa 2014	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Borki Siedleckie	1	3,24	6	19,42	4	12,94	4	12,94
Gmina Suchożebry	39	8,26	59	12,49	56	11,86	59	12,49

Źródło: KPP Siedlce

W roku 2014 na terenie Gminy Suchożebry miało miejsce 39 interwencji domowych Policji, co daje wskaźnik 8,26 interwencji na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie miała miejsce jedna interwencja domowa w podobszarze Borki Siedleckie. W roku 2015 liczba interwencji domowych policji na obszarze Gminy wzrosła o 51% i wynosiła 59 interwencji. W tym czasie w Borkach Siedleckich policja interweniowała 6 razy, co daje wzrost interwencji aż o 600%. Analiza wskaźnikowa wykazuje, że w 2015 roku liczba interwencji domowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wyższa w analizowanym podobszarze w stosunku do średniej dla Gminy.

Liczba przestępstw w Gminie Suchożebry wyniosła 56 w 2014 roku i 59 w roku następnym. W obydwu latach w podobszarze Borki Siedleckie miały miejsce po 4 przestępstwa, co daje wyższy wskaźnik przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Przeprowadzona analiza wskazuje na istnienie problemu związanego z bezpieczeństwem i porządkiem publicznym w podobszarze Borki Siedleckie.

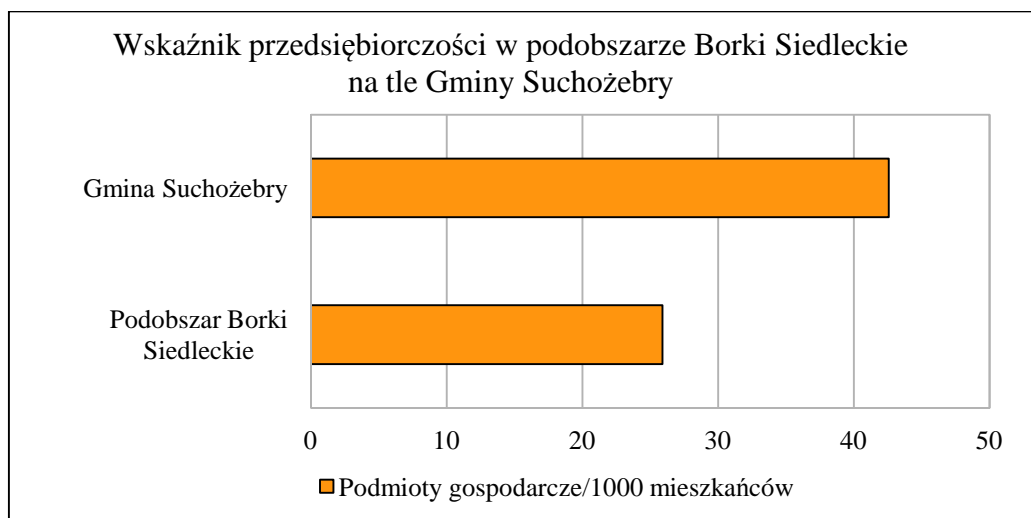
W czasie wyborów do Rady Gminy w 2014 roku frekwencja wyborcza w Gminie Suchożebry wyniosła 56,86%. Frekwencja w podobszarze Borki Siedleckie była niższa i wyniosła 53,33%.

b) Sfera gospodarcza

Z podobszaru Borki Siedleckie do Centralnej Ewidencji I Informacji O Działalności Gospodarczej wpisanych jest 7 aktywnych podmiotów gospodarczych oraz jedna spółka z o.o. zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na obszarze całej Gminy działa 177 podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG oraz 24 podmioty zarejestrowane w KRS.

Analiza liczby przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wskazuje na mniejszą aktywność gospodarczą mieszkańców podobszaru Borki Siedleckie, w porównaniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

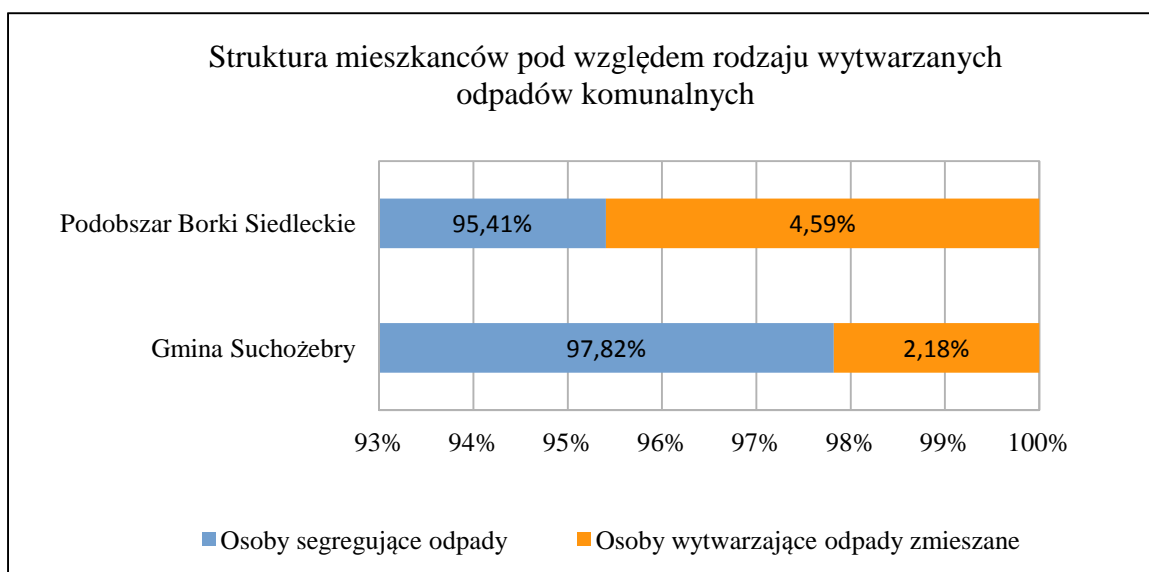
W podobszarze funkcjonuje 25,89 przedsiębiorstwa na 1000 mieszkańców przy średniej dla Gminy na poziomie 42,57 firm/1000 mieszkańców.

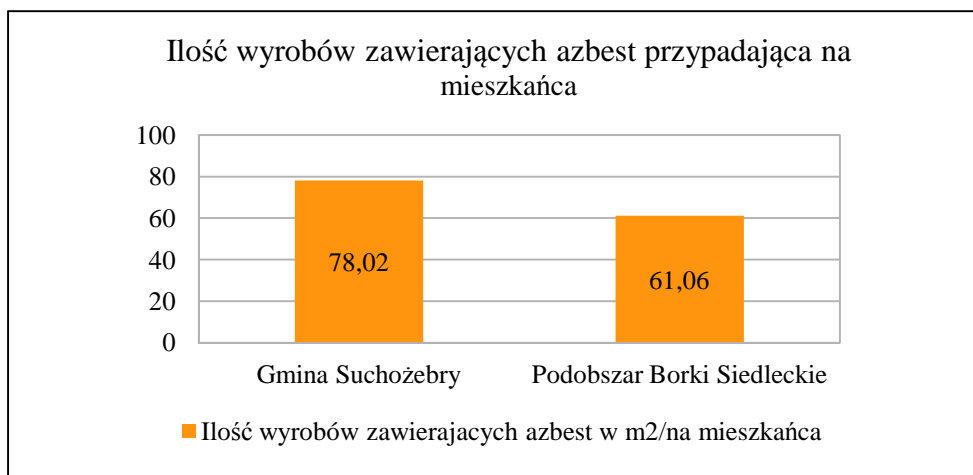
c) Sfera środowiskowa

W systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Suchożebry zarejestrowane jest 4268 osób, z czego 4175 osób zadeklarowało chęć segregowania odpadów a 93 osoby zgłosiło zamiar wytwarzania odpadów zmieszanych.

W podobszarze Borki Siedleckie 270 osób zadeklarowało segregację odpadów, natomiast 13 osób wytwarza odpady zmieszane. Biorąc pod uwagę udział osób segregujących odpady komunalne, jest on niższy w podobszarze Borki Siedleckie w porównaniu ze średnią dla całej Gminy.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Suchożebry wykazała 368 426 m² pokryć dachowych zawierających ten szkodliwy składnik. Daje to 78,02 m² tego typu pokryć na każdego mieszkańca Gminy. Ta sama inwentaryzacja wykazała w podobszarze Borki Siedleckie 18 868 m² pokryć dachowych z azbestem, co daje 61,06 m² na każdego mieszkańca. W podobszarze ilość tych wyrobów przypadająca na mieszkańca jest niższa niż średnia dla całej Gminy.

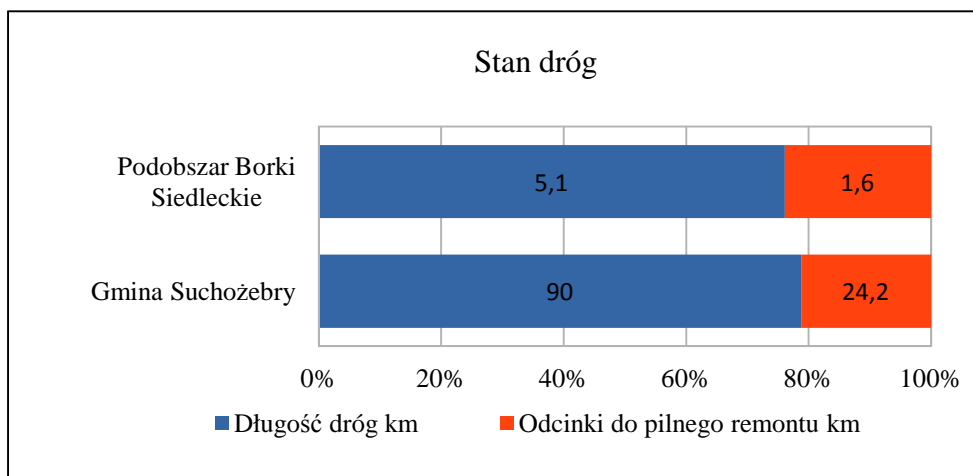

Na koniec 2015 roku na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadzało ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowiło to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. W tym samym czasie podobszar Borki Siedleckie nie posiadał kanalizacji sanitarnej, tym samym nie było na jego obszarze gospodarstw domowych przyłączonych do kanalizacji sanitarnej.

c) Sfera funkcjonalno-przestrzenne i techniczna

W gminie Suchożebry do sieci wodociągowej przyłączonych jest 97,22% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest różnicowany. Średnia ocena tego stanu to 3,61 (w skali od 2 -ndst do 5 – bdb). W zakresie gospodarki wodnej sytuacja w podobszarze Borki Siedleckie jest lepsza od średniej. Do sieci wodociągowej przyłączone jest 100% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej również jest lepszy od średniej. Ogólna ocena sieci wodnej w podobszarze wynosi 4.00.

Inaczej wygląda sytuacja w zakresie sieci drogowej. Spośród 90 km sieci drogowej na terenie Gminy 26,89% kwalifikuje się do pilnego remontu. W podobszarze Borki Siedleckie znajduje się 5 km dróg, z czego 31,37% kwalifikuje się do pilnego remontu.

Podobszar Borki Siedleckie posiada również obiekty rekreacyjne i sportowe, na które składają się: plac zabaw oraz boisko. Plac zabaw znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym, a wielkość obiektu jest wystarczająca. Boisko sportowe znajduje się w dostatecznym stanie technicznym, a jego wielkość i istniejące wyposażenie nie jest wystarczające.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców

Partycypacja społeczna prowadzona na tym etapie polegała między innymi na przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry. Na pytanie dotyczące wskazania obszaru Gminy wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych 8 osób (na 76 respondentów) zaproponowało Borki Siedleckie. Ankietowani wypowiedzieli się również na temat sytuacji we wskazanym przez siebie obszarze w następujących kwestiach:

1. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze
2. Problemy związane z infrastrukturą i ochroną środowiska
3. Brak jakich miejsc i form spędzania wolnego czasu na wskazanym obszarze stanowi problemem
4. Problemy gospodarcze na wskazanym obszarze

Ankietowani w sferze społecznej jako istotne wskazywali najczęściej:

- bezrobocie,
- ubóstwo,
- odpływ młodych ludzi,
- brak miejsc spotkań,
- zły stan infrastruktury rekreacyjnej,
- niewystarczająca infrastruktura sportowa.

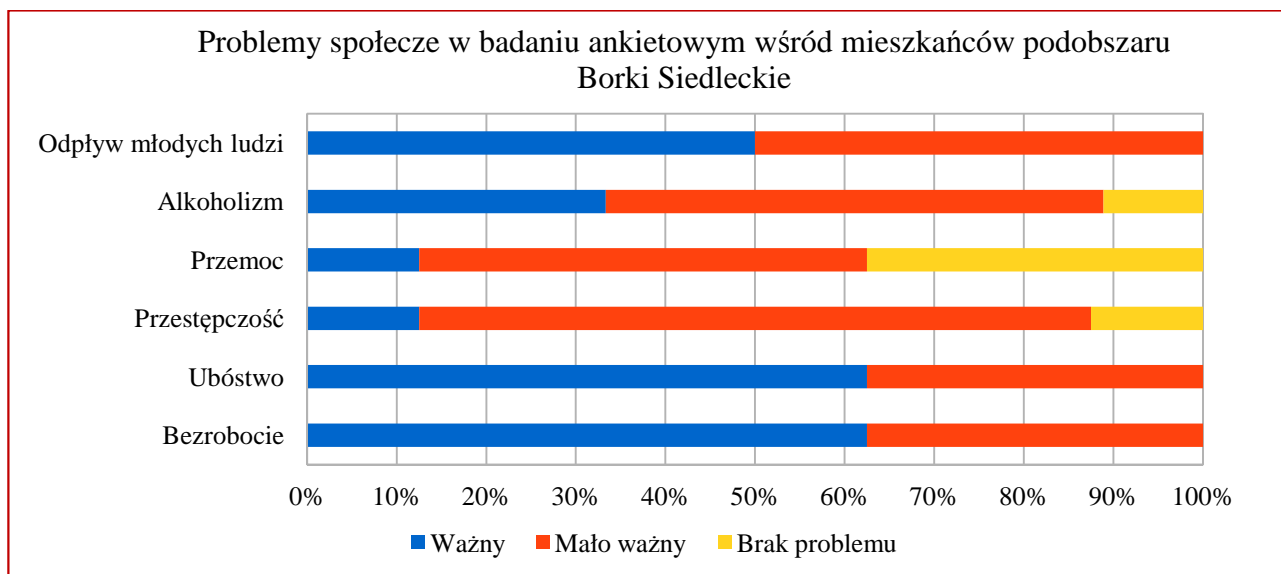
Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy proponowanego do rewitalizacji obszaru są wg ankietowanych następujące problemy:

- brak terenów inwestycyjnych,
- brak infrastruktury niezbędnej do rozwoju gospodarczego sołectwa Borki Siedleckie,

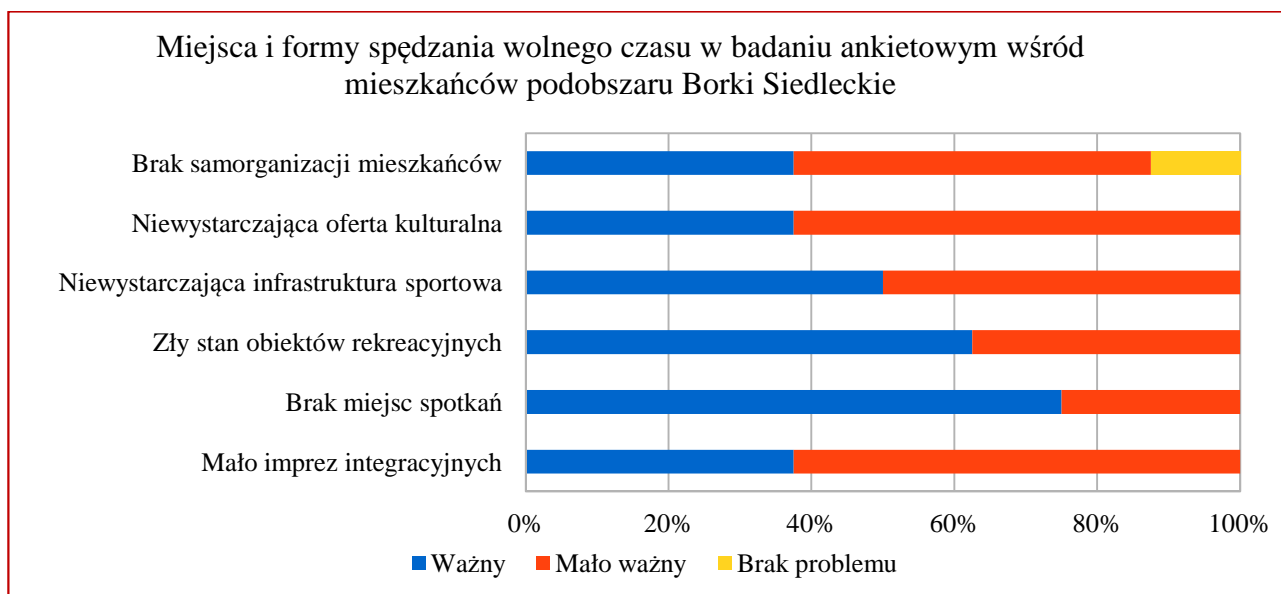
- mała ilość atrakcji turystycznych.

Wśród zagadnień dotyczących środowiska życia ankietowani wskazywali, że istotnym problemem w Borkach Siedleckich jest:

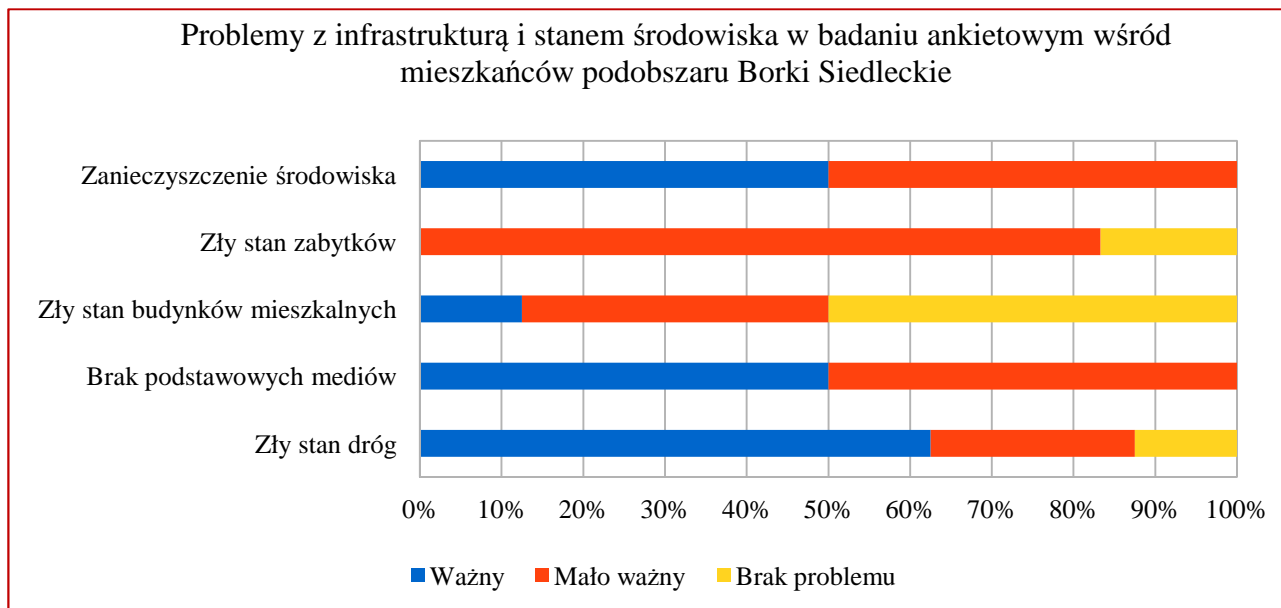
- zły stan dróg,
- brak podstawowych mediów,
- zanieczyszczenie środowiska.

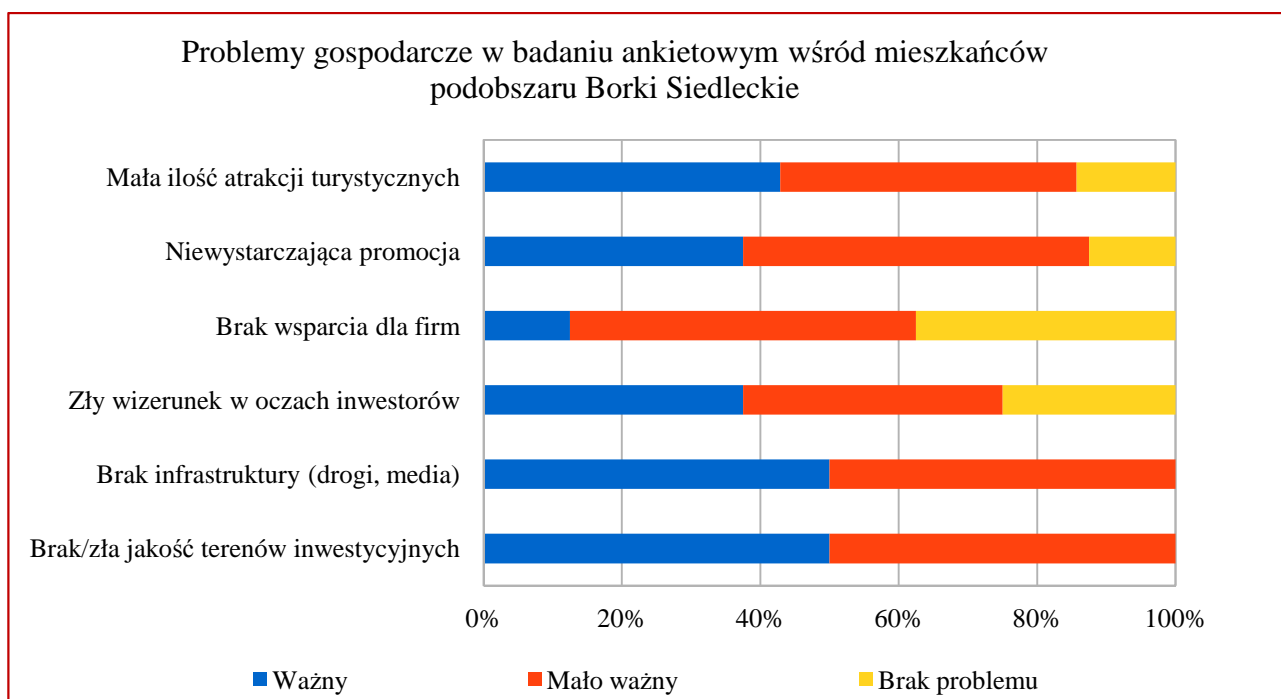
Rys. Problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy ze spędzaniem czasu walnego wskazywane w badaniu ankietowym

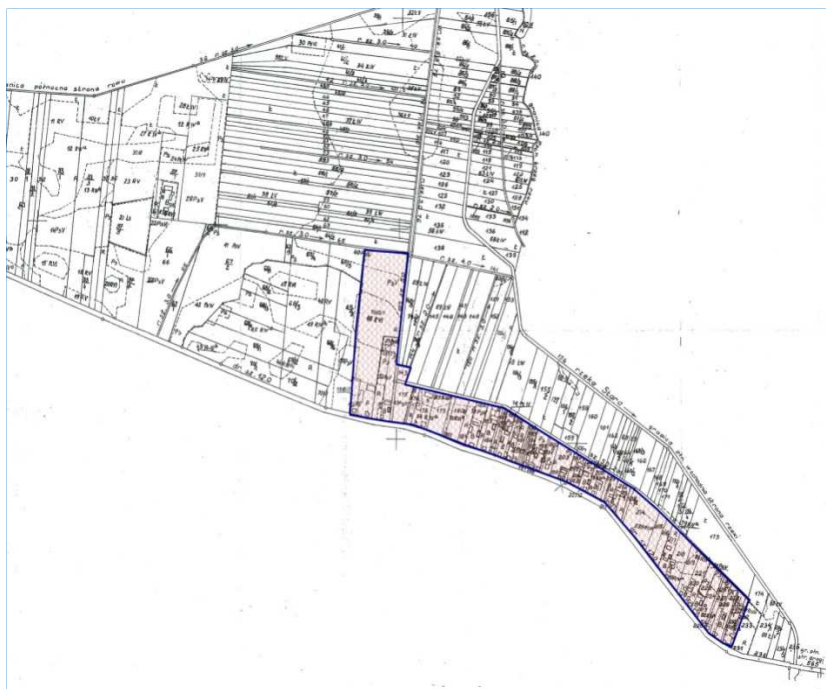
Rys. Problemy w infrastrukturze i środowisku wskazywane w badaniu ankietowym

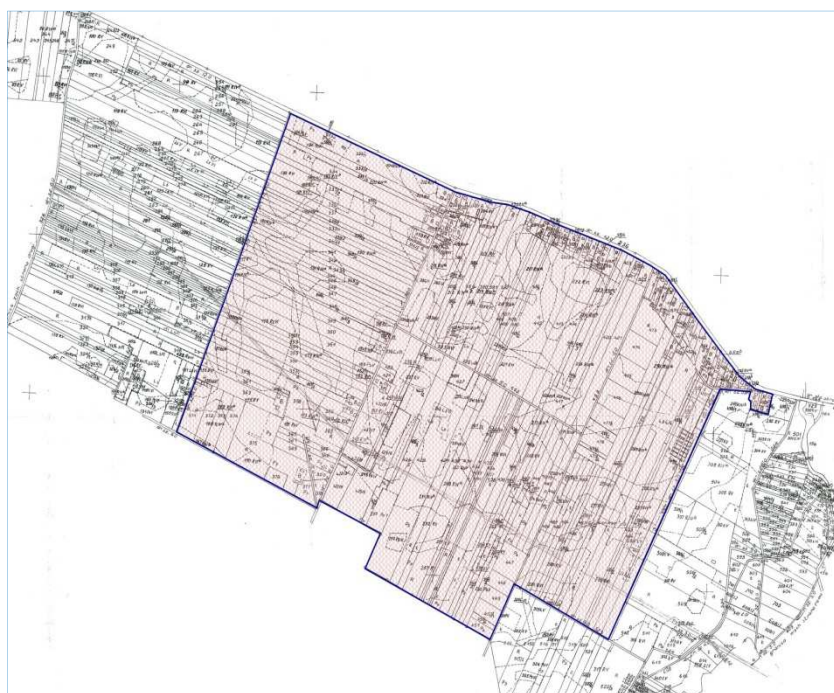
Rys. Problemy gospodarcze wskazywane w badaniu ankietowym

1.3.2 Podobszar rewitalizacji nr 2, 3, 4 - Kownaciska część A, B, C

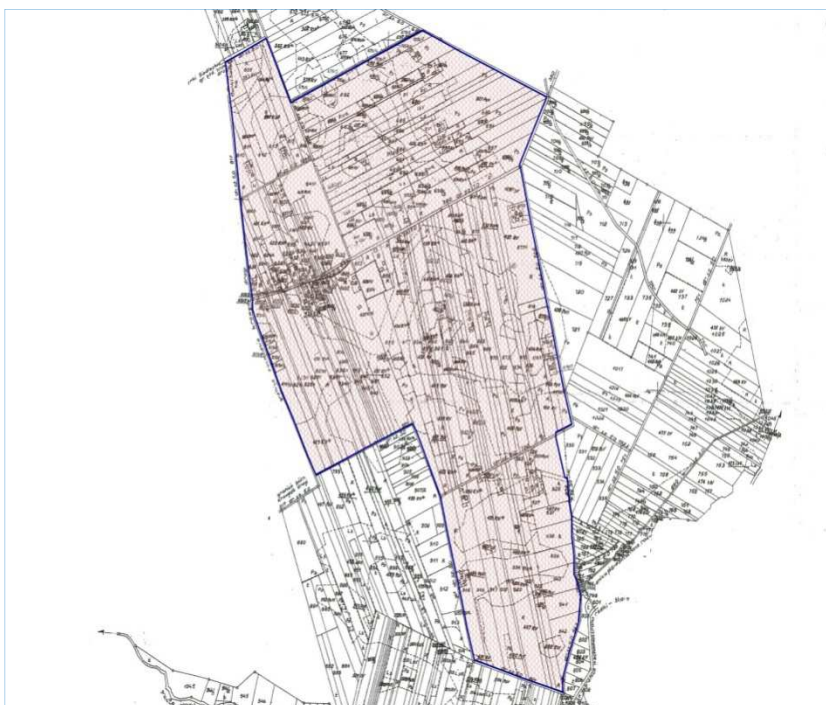
Podobszary rewitalizacji Kownaciska część A, B oraz C dotyczą jednego sołectwa. Ze względu na zbliżone warunki społeczne, gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne i techniczne występujące na terenie całych Kownacisk, a więc w podobszarach nr 2, 3, 4 szczegółowa diagnoza podobszarów zostanie przeprowadzona łącznie.

Rys. Podobszar Kownaciska część A

Rys. Podobszar Kownaciska część B

Rys. Podobszar Kownaciska część C

Analiza wskaźnikowa podobszarów

a) Sfera społeczna

Wyznaczone podobszary rewitalizacji nr 2, 3, 4 zajmują powierzchnię 3,7 km² a zamieszkują je łącznie 293 osoby. Strukturę ludności wg ekonomicznych grup wiekowych prezentuje tabela .

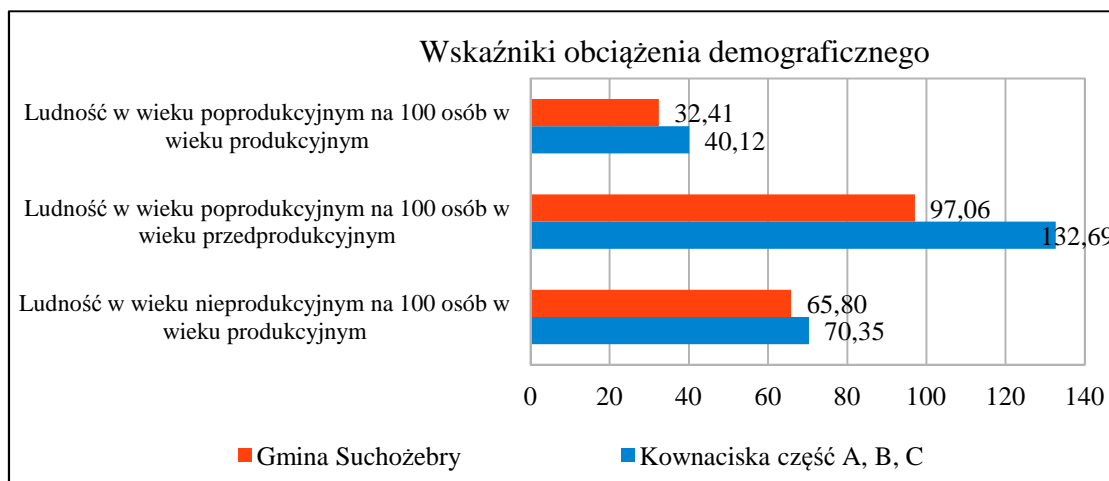
Tab . 29 Struktura mieszkańców podobszaru nr 2, 3, 4 wg ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Kobiety i mężczyźni 0-17 lat	Kobiety 18-59 lat	Kobiety 60 i więcej lat	Mężczyźni 18-64	Mężczyźni 64 i więcej lat	Razem
Kownaciska część A, B, C	52	72	44	100	25	293
	17,75%	24,57%	15,02%	34,13%	8,53%	100,00%

Źródło: Gmina Suchożebry

Struktura wiekowa mieszkańców Kownacisk jest mniej korzystna, w porównaniu do średniej dla Gminy Suchożebry. Ponad 59% mieszkańców jest w wieku produkcyjnym, a niespełna 18% jest w wieku przedprodukcyjnym i dopiero wejdzie na rynek pracy.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 70 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadają 133 osoby w wieku poprodukcyjnym. Średnia dla całej Gminy wynosi odpowiednio 66 i 97 osób.

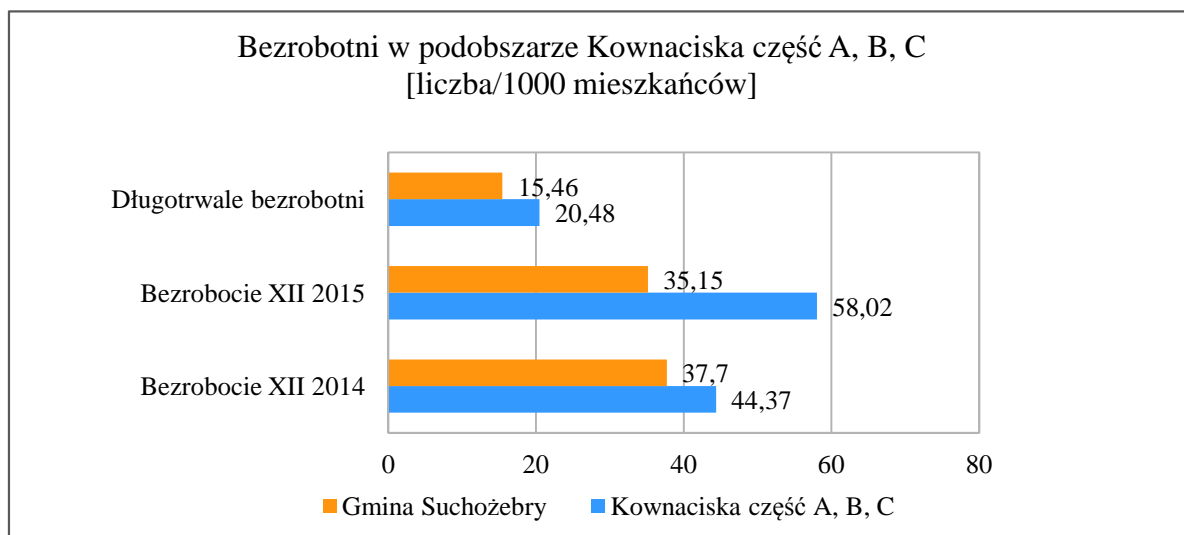
Tab. 30 Bezrobocie – podobszar Kownaciska część A, Kownaciska część B, Kownaciska część C

Wyszczególnienie	Bezrobotni XII 2014		Bezrobotni XII 2015		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Kownaciska cz. A, B, C	13	44,37	17	58,02	6	20,48
Gmina Suchożebry	178	37,70	166	35,15	73	15,46

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

Zarówno w roku 2014 jak i 2015 wskaźnik liczby bezrobotnych w analizowanych podobszarach był wyższy od średniej dla Gminy. W roku 2015 nastąpił wyraźny wzrost liczby bezrobotnych, a wskaźnik osiągnął wartość 58,02 osoby bezrobotnej na 1000 mieszkańców. Średni wskaźnik dla Gminy był w tym okresie niższy i wynosił 35,15 osób na 1000 mieszkańców.

W lipcu 2016 roku 6 osób bezrobotnych z podobszaru Kownaciska stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych jaka przypada na 1000 mieszkańców był gorszy od średniej dla Gminy i wyniósł 20,48 osób. Wyniki analizy wskaźnikowej wskazują na istotne znaczenie problemu bezrobocia w analizowanych podobszarach.

Tab. 31 Ubóstwo – podobszar Kownaciska część A, Kownaciska część B, Kownaciska część C

Wyszczególnienie	Zasiłek 2014		Zasiłek 2015		Alimenty 2014		Alimenty 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Kownaciska cz. A, B, C	3	10,24	2	6,83	11	37,54	10	34,13
Gmina Suchożebry	17	3,36	23	5,51	37	7,84	43	9,11

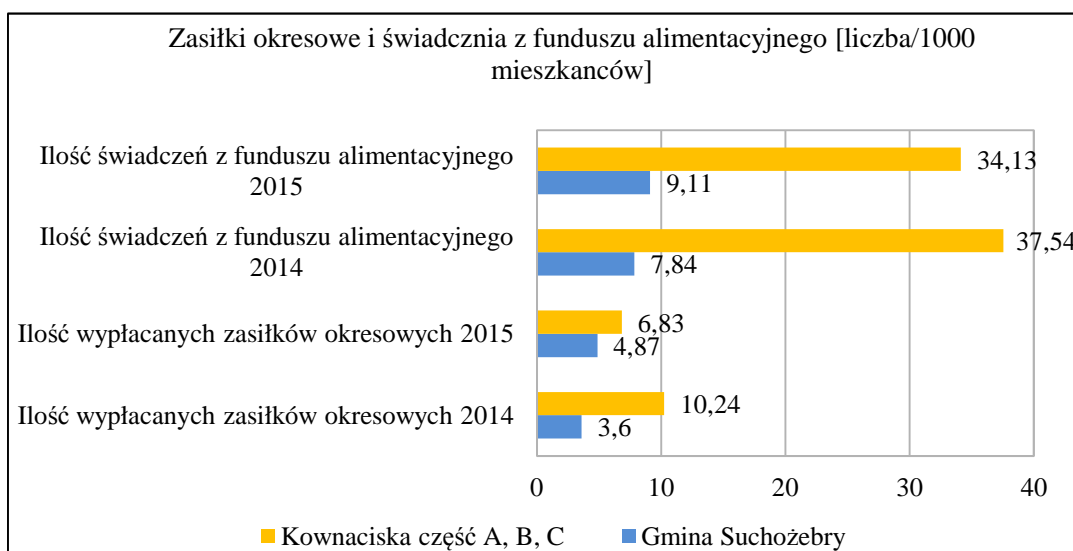
Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchożebrych

Istotnym problemem występujących w analizowanych podobszarach jest zjawisko ubóstwa, które niewątpliwie ma związek z istniejącym bezrobociem. Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 ze świadczenia w postaci zasiłku celowego korzystały 2 osoby z podobszarów Kownaciska część A, B, C. Rok wcześniej były to 3 osoby.

W roku 2014 dało to wskaźnik 10,24 osoby na 1000 mieszkańców, przy średnim wskaźniku dla Gminy 3,6 osoby. Rok później wskaźnik ten wyniósł 6,83 przy średniej dla Gminy na poziomie 4,87 osób na 1000 mieszkańców. Ogólna liczba osób pobierających zasiłek okresowy w Gminie Suchożebry w roku 2015 zwiększyła się w stosunku do roku 2014 o 35%.

W roku 2014 ze świadczeń Funduszu alimentacyjnego korzystało 11 osób z analizowanych podobszarów, a w roku 2015 było ich 10. W obydwu analizowanych latach wartość tego wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wielokrotnie wyższa od średniej dla Gminy Suchożebry.

Wyniki analizy wskaźnikowej wskazują na istnienie w podobszarze problemu ubóstwa.

W roku 2014 w Gminie Suchożebry Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 7 postępowań administracyjno-prawnych wobec osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 postępowań takich przeprowadzono 11. W analizowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących mieszkańców analizowanych podobszarów.

Tab. 32 Bezpieczeństwo – podobszar Kownaciska część A, Kownaciska część B, Kownaciska część C

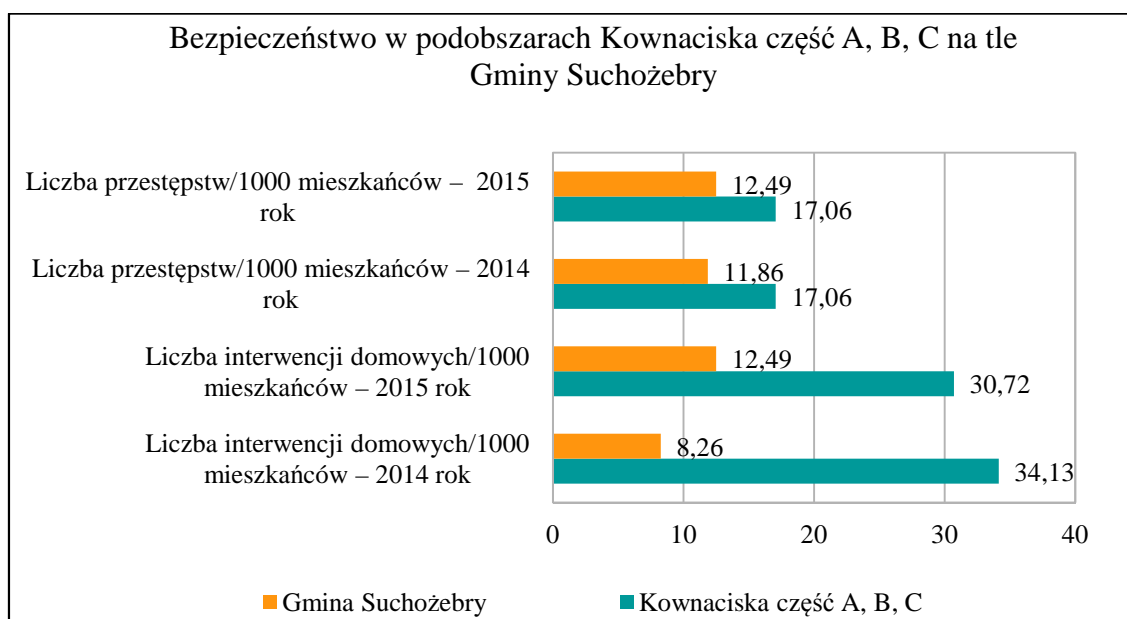
Wyszczególnienie	Interwencje domowe Policji 2014		Interwencje domowe Policji 2015		Przestępstwa 2014		Przestępstwa 2014	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Kownaciska cz. A, B, C	10	34,13	9	30,72	5	17,06	5	17,06
Gmina Suchożebry	39	8,26	59	12,49	56	11,86	59	12,49

Źródło: KPP Siedlce

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Siedlcach odnotowali w roku 2014 39 interwencji domowych na terenie Gminy Suchożebry. Daje to wskaźnik 8,26 interwencji na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie w podobszarach Kownaciska część A, B, i C miało miejsce 10 interwencji domowych. W roku 2015 liczba interwencji domowych policji na obszarze Gminy wzrosła o 51% i wyniosła 59 interwencji. W tym roku (2015) w analizowanych podobszarach policja interweniowała 9 razy. Analiza wskaźnikowa wskazuje, że w 2015 roku liczba interwencji domowych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wyższa w porównaniu do średniej dla Gminy.

Liczba przestępstw w Gminie Suchożebry wyniosła 56 w 2014 roku i 59 w roku następnym. W obydwu latach w analizowanych podobszarach miało miejsce po 5 przestępstw, co daje wyższy wskaźnik przestępstw w przeliczeniu na 1000 mieszkańców.

Analiza wskazuje na duże znaczenie problemu bezpieczeństwa w analizowanych podobszarach.

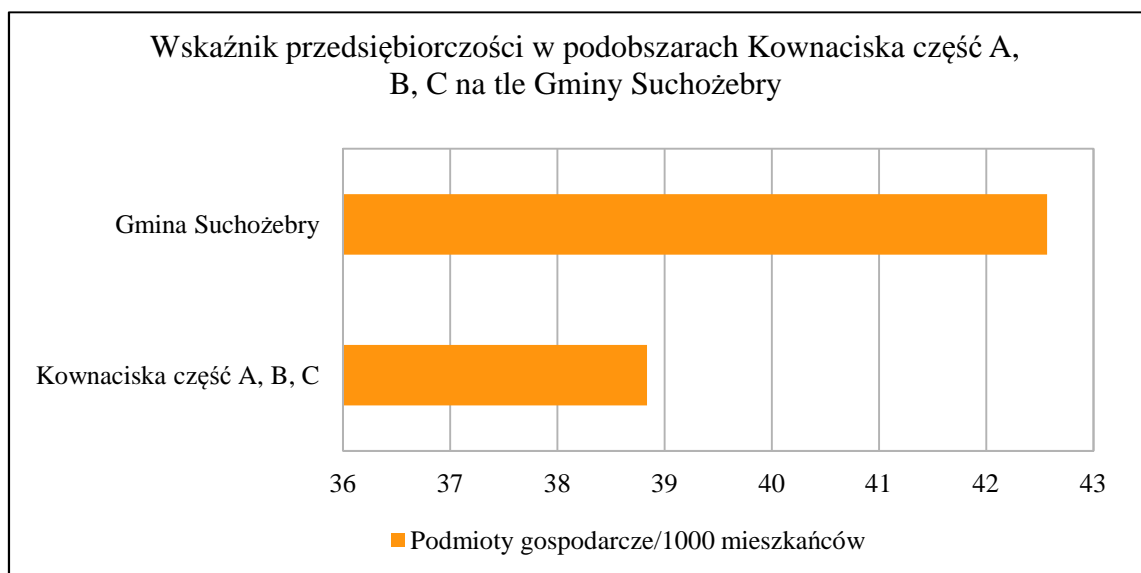

W czasie wyborów do Rady Gminy w 2014 roku frekwencja wyborcza w Gminie Suchożebry wyniosła 56,86%. Frekwencja w analizowanych podobszarach była wyższa i wyniosła 57,76%.

b) Sfera gospodarcza

Z podobszaru Kownaciska część A, B, oraz C do Centralnej Ewidencji I Informacji O Działalności Gospodarczej wpisanych jest 11 aktywnych podmiotów gospodarczych oraz jedna spółka z o.o. zarejestrowana w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na obszarze całej Gminy działa 177 podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG oraz 24 podmioty zarejestrowane w KRS.

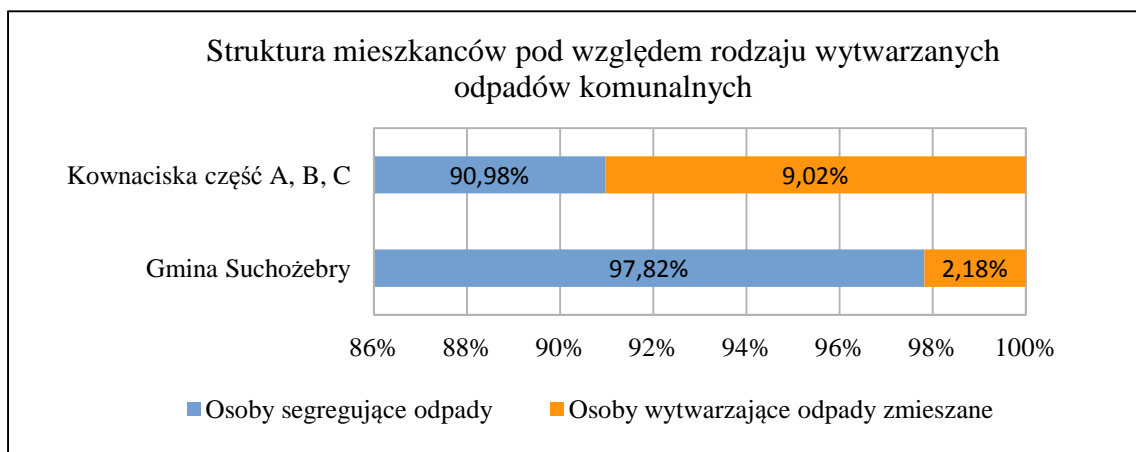
Analiza liczby przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wskazuje, na mniejszą aktywność gospodarczą mieszkańców podobszaru Kownaciska część A, B i C w porównaniu do średniej dla Gminy Suchożebry. W podobszarze w analizowanym okresie funkcjonowało 38,83 przedsiębiorstwa na 1000 mieszkańców przy średniej dla Gminy na poziomie 42,57 firm/1000 mieszkańców.

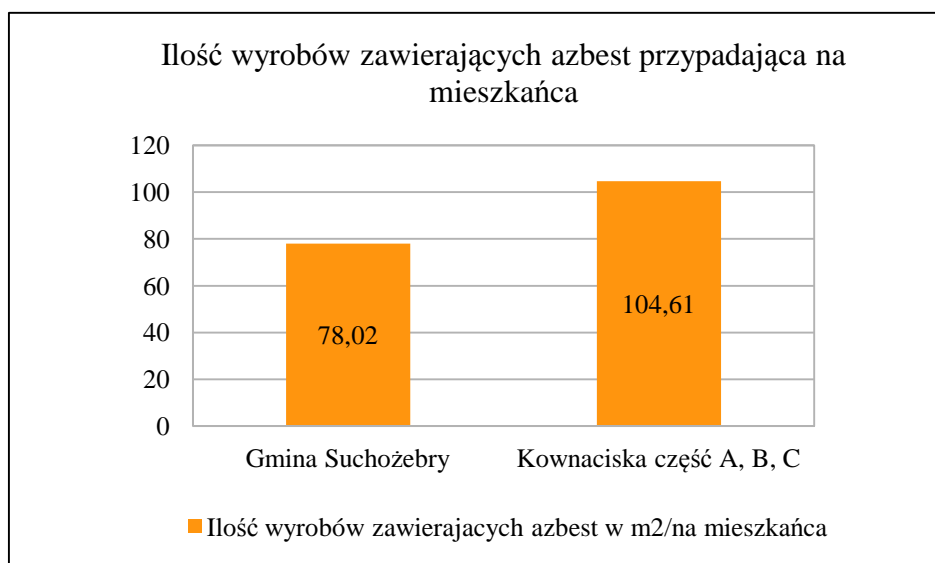
c) Sfera środowiskowa

W systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Suchożebry zarejestrowane jest 4268 osób, z czego 4175 osób zadeklarowało chęć segregowania odpadów a 93 osoby zgłosiło zamiar wytwarzania odpadów zmieszanych.

W podobszarach Kownaciska część A, B oraz C 242 osób zadeklarowało segregację odpadów, natomiast 24 osoby wytwarzają odpady zmieszane. Biorąc pod uwagę udział osób segregujących odpady komunalne jest on niższy w porównaniu ze średnią dla całej Gminy.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Suchożebry wykazała 368 426 m² pokryć dachowych zawierających ten szkodliwy dodatek. Daje to 78,02 m² na każdego mieszkańca Gminy. Ta sama inwentaryzacja wykazała w Kownaciskach 30 652 m² pokryć dachowych zawierających w swoim składzie azbest, co daje 104,61 m² na każdego mieszkańca. W analizowanych podobszarach ilość tych wyrobów przypadająca na mieszkańca jest wyższa średnia dla całej Gminy.

Na koniec 2015 roku na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadzało ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowi to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Analizowane podobszary w analogicznym okresie nie posiadały kanalizacji sanitarnej, a znajdujące się tam gospodarstwa domowe korzystały ze zbiorników bezodpływowych, a w niektórych przypadkach z przydomowych oczyszczalni ścieków.

d) Sfera Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W gminie Suchożebry do sieci wodociągowej przyłączonych jest 97,22% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest różnicowany. Średnia ocena tego stanu to 3,61 (w skali od 2 -ndst do 5 – bdb).

W zakresie gospodarki wodnej sytuacja w podobszarach Kownaciska część A, B, oraz C jest gorsza od średniej w Gminie. Do sieci wodociągowej przyłączone jest 92,86% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest lepszy od średniej. Ogólna ocena sieci wodnej w podobszarze wynosi 4.00.

Stan techniczny dróg w analizowanych podobszarach jest lepszy w porównaniu ze ogólną sytuacją w Gminie Suchożebry. Spośród 90 km sieci drogowej na terenie Gminy 26,89% kwalifikuje się do pilnego remontu. W podobszarze Kownaciska nie ma dróg kwalifikujących się do pilnego remontu, co oczywiście nie oznacza, że potrzeby sołectwa w tym zakresie są w pełni zaspokojone.

Sołectwo Kownaciska posiada świetlicę wiejską. Stan świetlicy wiejskiej jest dobry a jej wielkość zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wieś nie posiada natomiast obiektów rekreacyjnych oraz sportowych.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców

Partycypacja społeczna prowadzona na tym etapie polegała między innymi na przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry. Na pytanie dotyczące wskazania obszaru Gminy wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych 6 osób (na 76 respondentów) zaproponowało obszar sołectwa Kownaciska. Ankietowani wypowiedzieli się również na temat sytuacji we wskazanym przez siebie obszarze w następujących kwestiach:

1. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze
2. Problemy związane z infrastrukturą i ochroną środowiska
3. Brak jakich miejsc i form spędzania wolnego czasu na wskazanym obszarze stanowi problemem
4. Problemy gospodarcze na wskazanym obszarze

Ankietowani w części kwestionariusza ankietowego dotyczącego sfery społecznej jako istotne wskazywali najczęściej następujące zagadnienia:

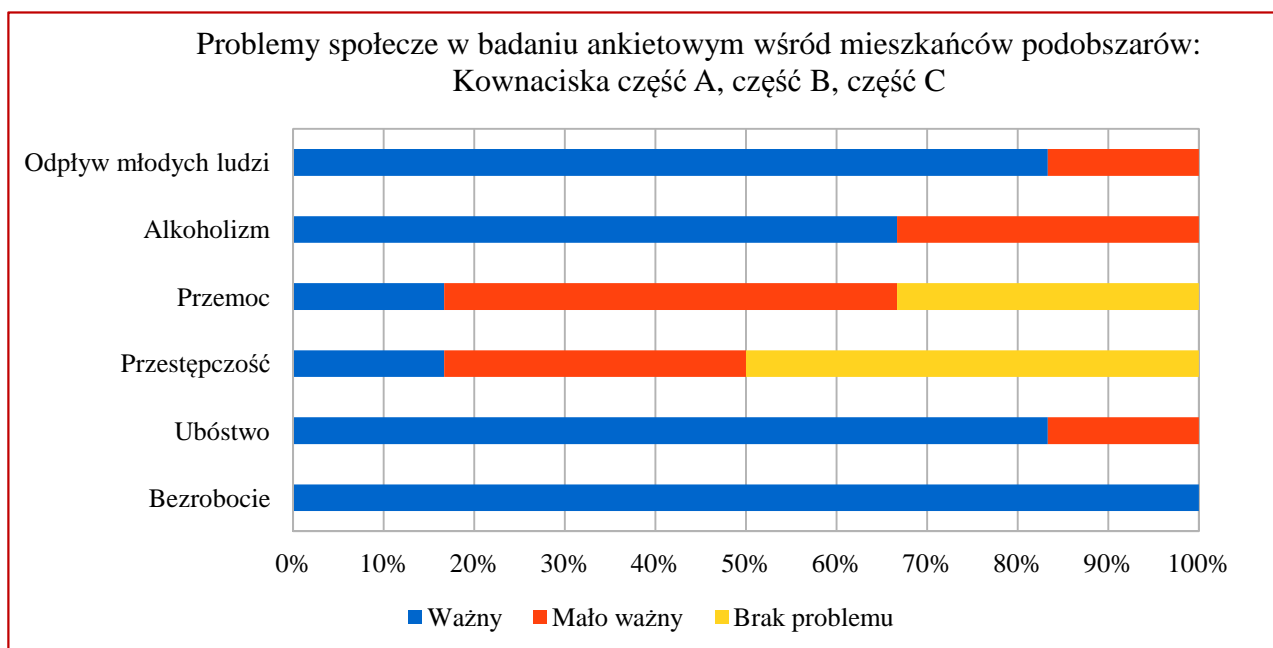
- bezrobocie – wszyscy ankietowani wskazali ten problem jako ważny
- ubóstwo
- odpływ młodych ludzi
- brak samoorganizacji mieszkańców w większe grupy koncentrujące się wokół wspólnych celów
- niewystarczająca oferta kulturalna dla mieszkańców
- brak miejsc w których mieszkańcy mogliby się spotykać i integrować
- brak imprez integrujących mieszkańców

Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy proponowanego do rewitalizacji obszaru są wg ankietowanych następujące problemy:

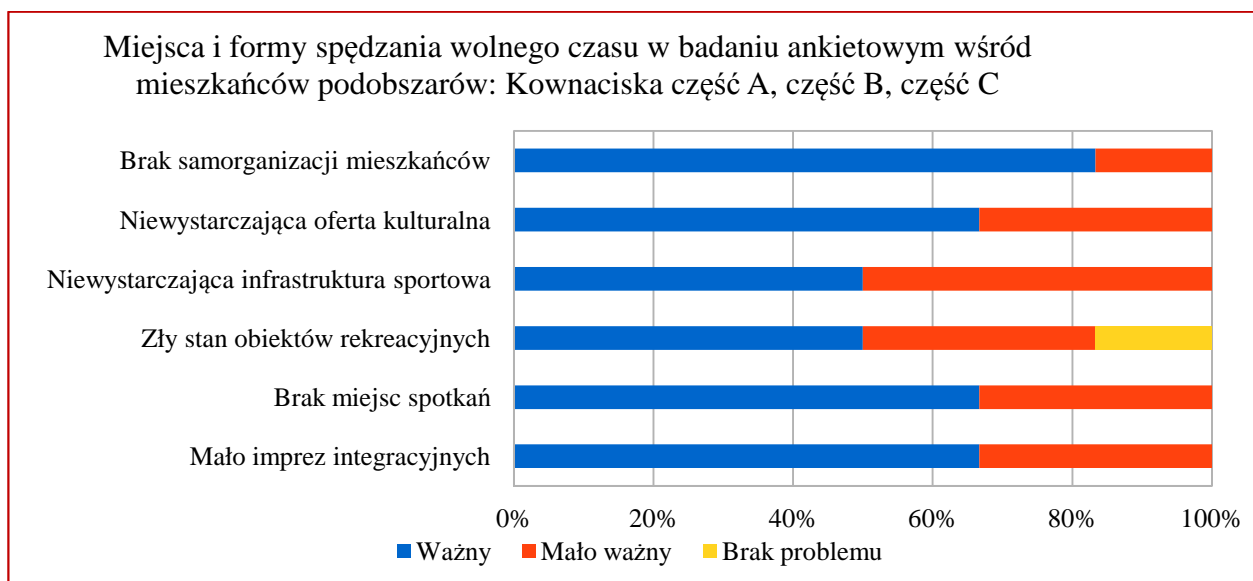
- mała ilość atrakcji turystycznych
- niewystarczająca promocja
- braki w infrastrukturze hamujące rozwój sołectwa Kownaciska

Wśród zagadnień dotyczących środowiska życia ankietowani wskazywali, że istotnym problemem w Kownaciskach jest:

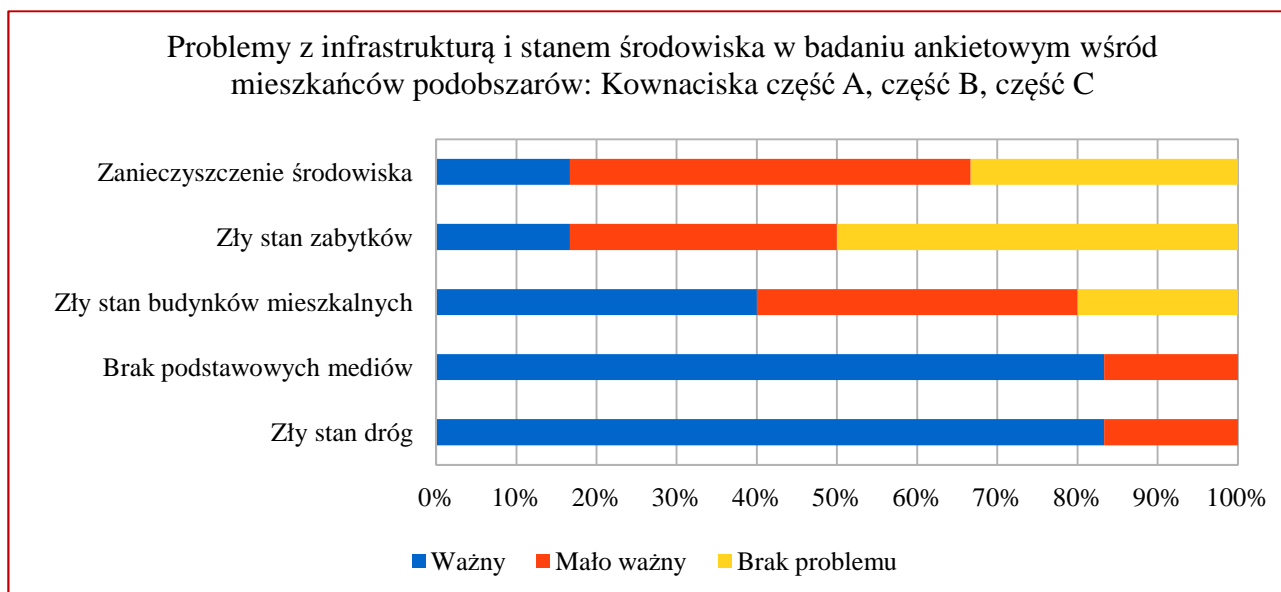
- zły stan dróg,
- braki w dostępie do podstawowych mediów.

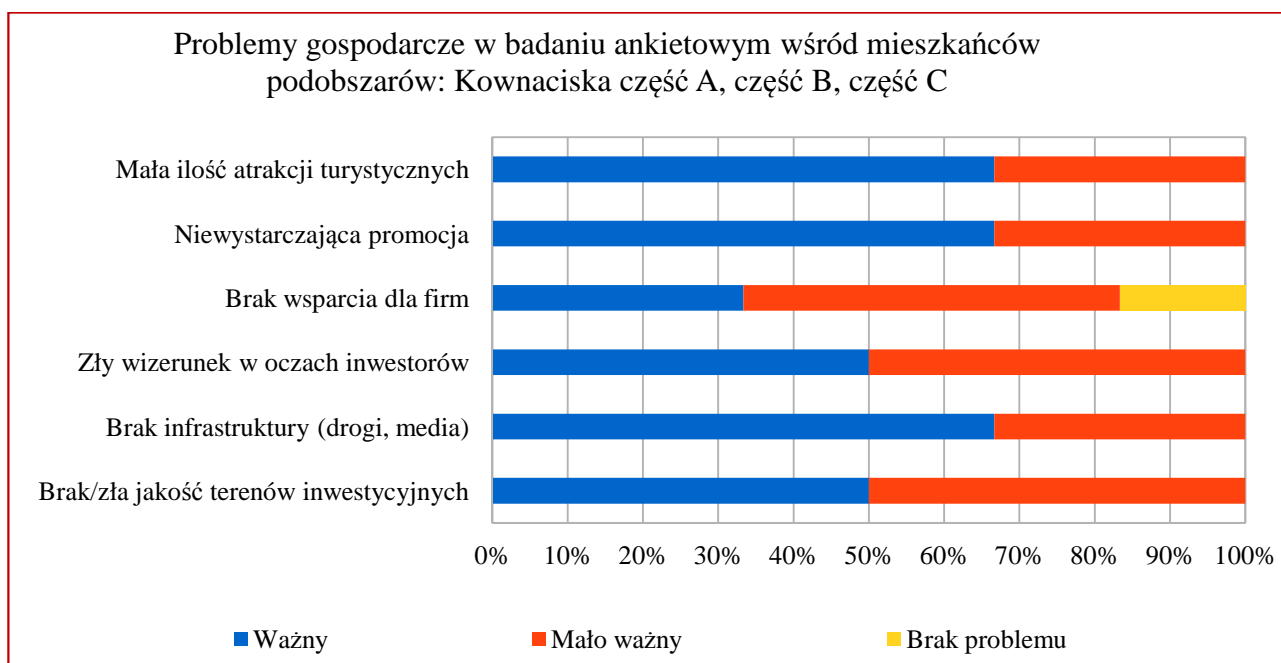
Rys. Problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy ze spędzaniem czasu wolnego wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy w infrastrukturze i środowisku wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy gospodarcze wskazywane w badaniu ankietowym

1.3.3 Podobszar rewitalizacji nr 5 Krześlinek

Rys. Podobszar Krześlinek

Analiza wskaźnikowa podobszaru

a) Sfera społeczna

Podobszar Krześlinek ma powierzchnię 0,90 km² i jest zamieszkały przez 180 osób. Strukturę ludności wg ekonomicznych grup wiekowych prezentuje tabela .

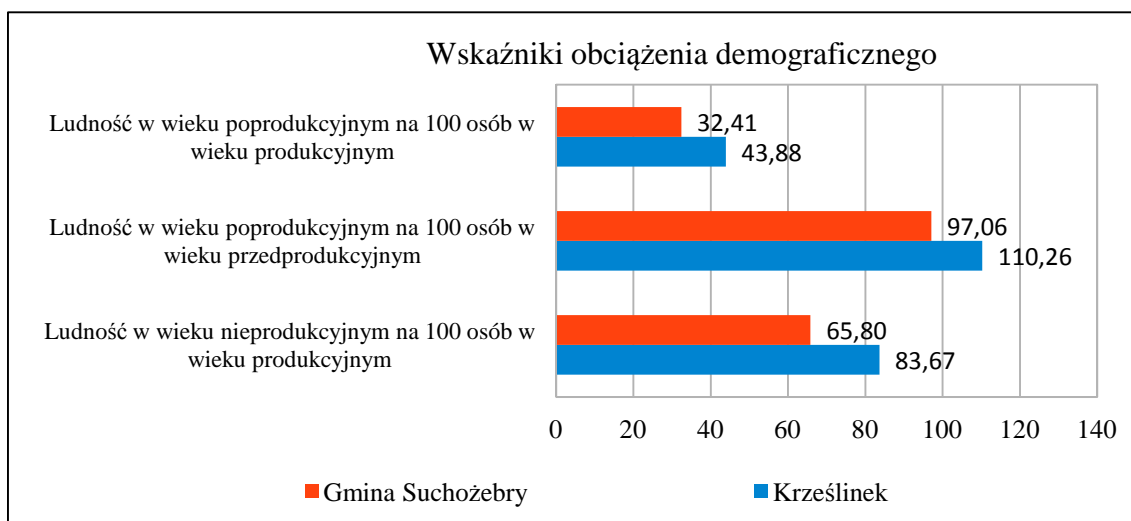
Tabela . 33 Struktura mieszkańców podobszaru nr 5 wg ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Kobiety i mężczyźni 0-17 lat	Kobiety 18-59 lat	Kobiety 60 i więcej lat	Mężczyźni 18-64	Mężczyźni 64 i więcej lat	Razem
Krześlinek	39	46	23	52	20	180
	21,67%	25,56%	12,78%	28,89%	11,11%	100,00%

Źródło: Gmina Suchożebry

W wieku przedprodukcyjnym znajduje się niemal 22% mieszkańców analizowanego podobszaru. W wieku produkcyjnym znajduje się 54% jego mieszkańców. Wszystkie analizowane wskaźniki obciążenia demograficznego w podobszarze Krześlinek są mniej korzystne w odniesieniu do średniej dla Gminy.

W podobszarze na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 84 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadają 110 osoby w wieku poprodukcyjnym. Średnia dla całej Gminy wynosi odpowiednio 66 i 97 osób.

Tab. 34 Bezrobocie – podobszar Krześlinek

Wyszczególnienie	Bezrobotni XII 2014		Bezrobotni XII 2015		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Krześlinek	9	50,00	11	61,11	7	38,89
Gmina Suchożebry	178	37,70	166	35,15	73	15,46

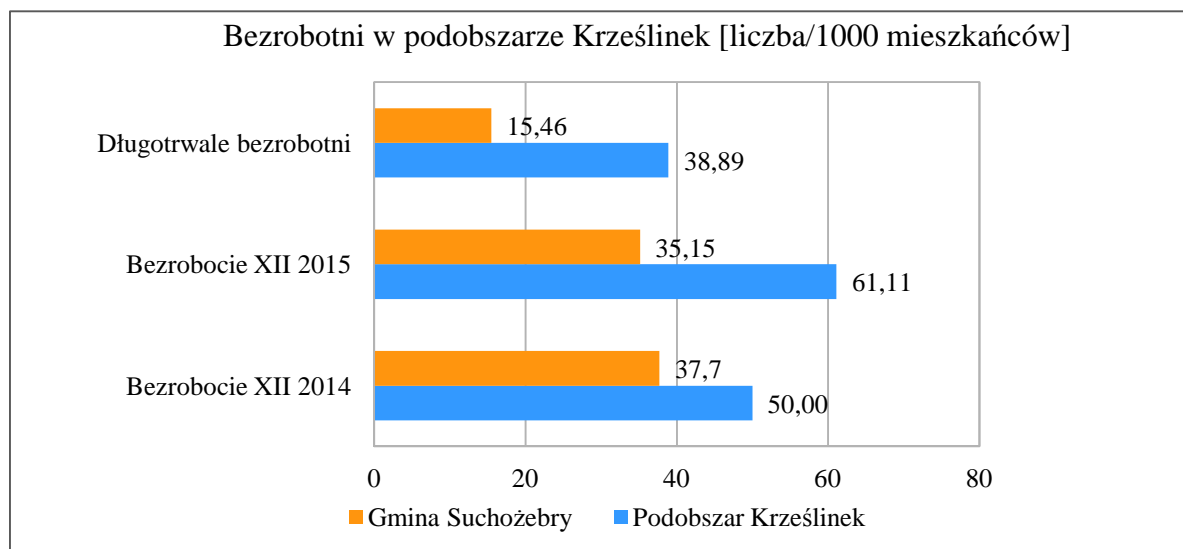
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

Zarówno w roku 2014 jak i 2015 wskaźniki dotyczące bezrobocia w podobszarze były zdecydowanie wyższe w porównaniu do średniej w Gminie.

W grudniu 2015 roku liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne zwiększyła się do 11, co dało wskaźnik 61,11 osoby bezrobotnej na 1000 mieszkańców przy średnim wskaźniku dla Gminy na poziomie 35,15 osób na 1000 mieszkańców.

W lipcu 2016 roku 7 osób bezrobotnych z podobszaru Krześlinek stanowiły osoby długotrwale bezrobotne. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych jaka przypada na 1000 mieszkańców był dwukrotnie wyższy od średniej dla Gminy i wynosił 38,89.

Wysokie wskaźniki dotyczące bezrobocia wskazują na bardzo istotne znaczenie dla sytuacji społecznej w podobszarze Krześlinek.

Tab. 35 Ubóstwo – podobszar Krześlinek

Wyszczególnienie	Zasiłek 2014		Zasiłek 2014		Alimenty 2014		Alimenty 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Krześlinek	0	0,00	3	16,67	4	22,22	4	22,22
Gmina Suchożebry	17	3,36	23	5,51	37	7,84	43	9,11

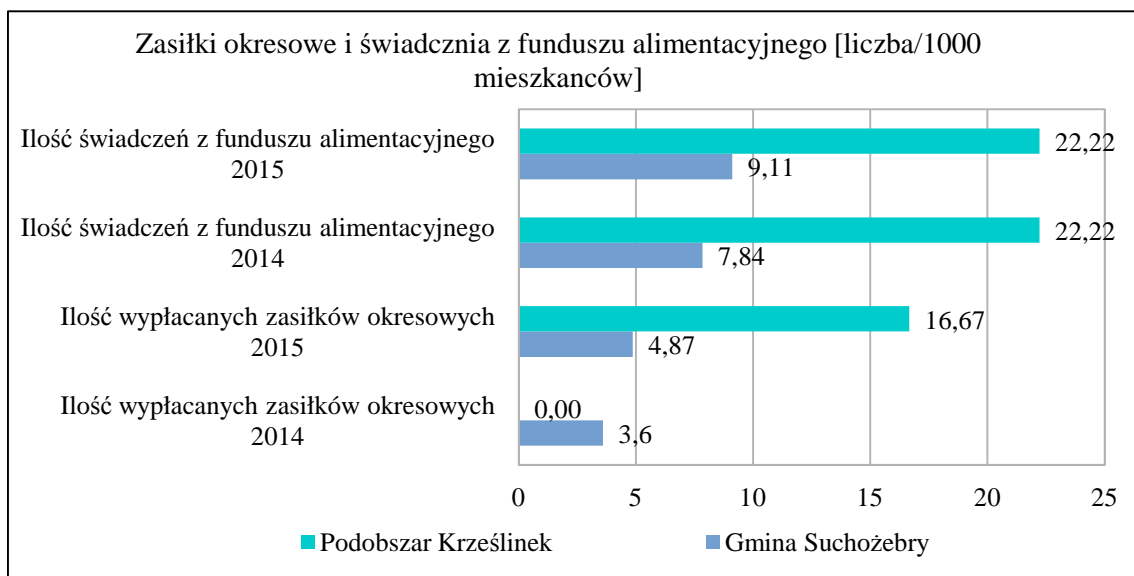
Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchożebrych

Istotnym problemem występującym w analizowanym podobszarze jest zjawisko ubóstwa, które wykazuje związek z istniejącym bezrobociem. Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 ze świadczenia w postaci zasiłku celowego korzystały 3 osoby z podobszaru Krześlinek. Rok wcześniej z tej formy pomocy nie korzystał żaden mieszkaniec podobszaru.

W roku 2015 wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłku okresowego/1000 mieszkańców wyniósł 14,67 przy średniej dla Gminy na poziomie 4,87 osób na 1000 mieszkańców. Poziom wskaźnika dla podobszaru jest wielokrotnie wyższy w porównaniu z tym samym wskaźnikiem dla Gminy Suchożebry.

W obydwu analizowanych latach 4 osoby z analizowanego podobszaru korzystały ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W obydwu analizowanych latach wartość tego wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców była wielokrotnie wyższa od średniej dla Gminy Suchożebry.

Analiza wskazuje, że choć w 2014 roku żaden z mieszkańców Krześlinek nie pobierał świadczenia w postaci zasiłku okresowego, to jednak problem ubóstwa w podobszarze występuje.

W roku 2014 w Gminie Suchożebry Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 7 postępowań administracyjno-prawnych wobec osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 postępowań takich przeprowadzono 11. W analizowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących mieszkańców podobszaru Krześlinek.

Tab. 36 Bezpieczeństwo – podobszar Krześlinek

Wyszczególnienie	Interwencje domowe Policji 2014		Interwencje domowe Policji 2015		Przestępstwa 2014		Przestępstwa 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Krześlinek	0	0,00	6	33,33	1	5,56	3	16,67
Gmina Suchożebry	39	8,26	59	12,49	56	11,86	59	12,49

Źródło: KPP Siedlce

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Siedlcach odnotowali w 2014 roku 39 interwencji domowych na terenie Gminy Suchożebry. Daje to wskaźnik 8,26 interwencji na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie w podobszarze Krześlinek nie odnotowano żadnej interwencji domowej. W roku 2015 liczba interwencji domowych Policji na obszarze Gminy wzrosła o 51% i wynosiła 59 interwencji. W tym czasie w podobszarze Krześlinek miało miejsce aż 6 interwencji, co daje wskaźnik 33,33 interwencji na 1000 mieszkańców – blisko trzykrotnie wyższy od średniej dla Gminy.

Liczba przestępstw w Gminie Suchożebry w 2014 roku wyniosła 56 a w 2015 roku liczba ta wzrosła do 59. W analizowanym podobszarze w roku 2014 miało miejsce jedno przestępstwo, a w roku następnym odnotowano ich 3. Daje to wskaźnik 5,56/1000 mieszkańców w roku 2014 oraz 16,67/1000 mieszkańców w roku 2015.

Przeprowadzona analiza wskazuje na istotne znaczenie problemu bezpieczeństwa dla sytuacji społecznej w analizowanym podobszarze.

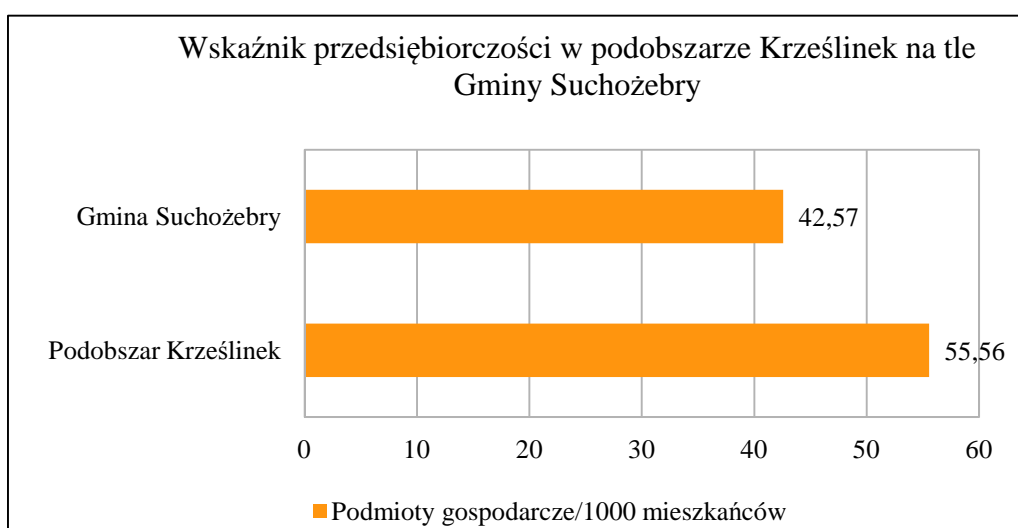
W czasie wyborów do Rady Gminy w 2014 roku frekwencja wyborcza w Gminie Suchożebry wyniosła 56,86%. Frekwencja w analizowanym podobszarze była niższa od średniej w Gminie i wyniosła 53,83%.

b) Sfera gospodarcza

Na terenie podobszaru Krześlinek funkcjonuje 9 podmiotów gospodarczych wpisanych do Centralnej Ewidencji i Informacji O Działalności Gospodarczej oraz 1 podmiot zarejestrowany w Krajowym Rejestrze Sądowym. Na obszarze całej Gminy działa 177 podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG oraz 24 podmioty zarejestrowane w KRS.

Analiza liczby przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wskazuje na większą aktywność gospodarczą mieszkańców podobszaru Krześlinek w odniesieniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

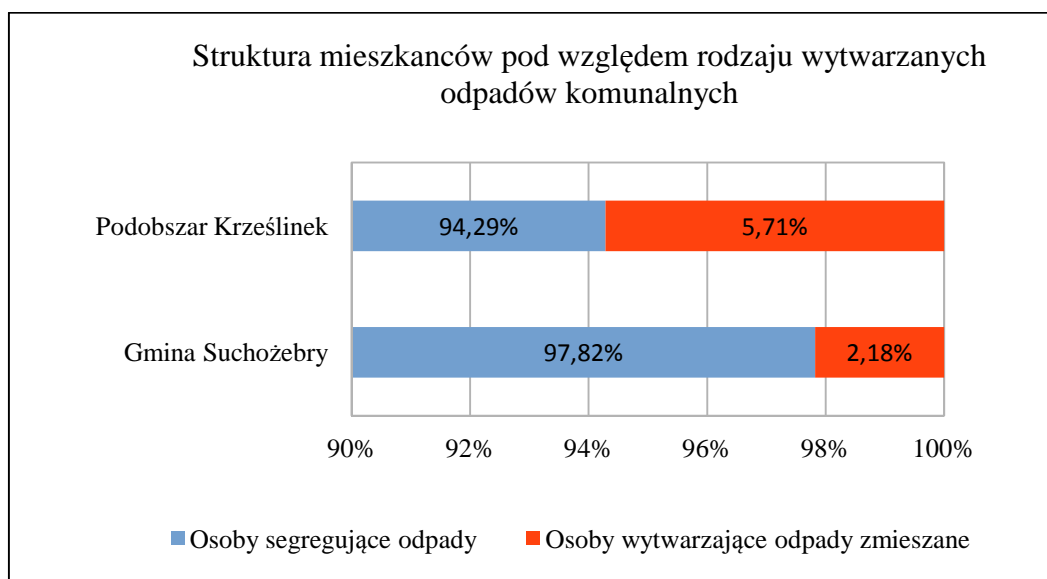
W podobszarze w analizowanym okresie funkcjonowało 55,56 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców przy średniej dla Gminy na poziomie 42,57 firm/1000 mieszkańców.

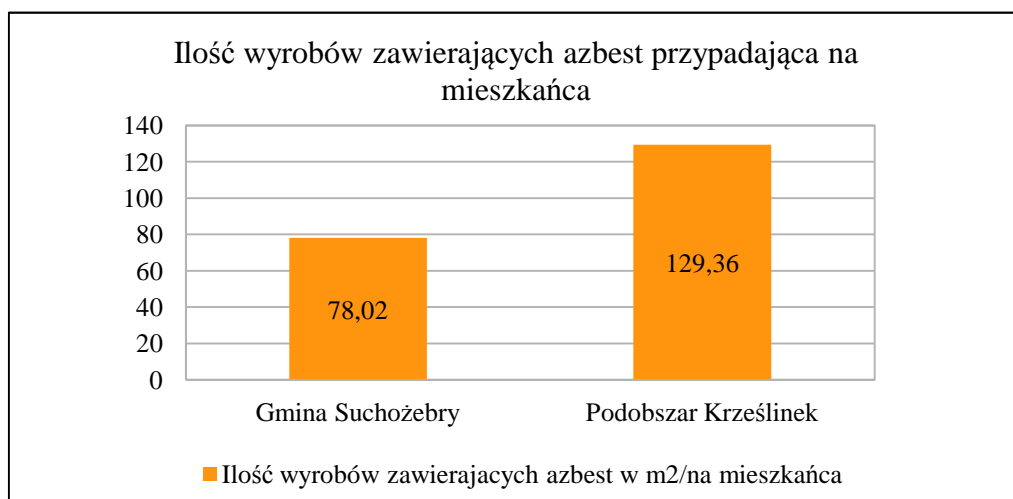
c) Sfera środowiskowa

W systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Suchożebry zarejestrowane jest 4268 osób, z czego 4175 osób zadeklarowało chęć segregowania odpadów a 93 osoby zgłosiło zamiar wytwarzania odpadów zmieszanych.

W podobszarze Krześlinek 132 osoby zadeklarowały segregację odpadów, natomiast 8 osób wytwarza odpady zmieszane. Biorąc pod uwagę udział osób segregujących odpady komunalne w ogólnej liczbie osób ujętych w systemie jest on niższy w porównaniu z średnią dla całej Gminy.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Suchożebry wykazała 368 426 m² pokryć dachowych zawierających ten szkodliwy dodatek. Daje to 78,02 m² na każdego mieszkańca Gminy. Ta sama inwentaryzacja wykazała w Krześlinku 23 284 m² pokryć dachowych zawierających w swoim składzie azbest, co daje 129,36 m² na każdego mieszkańca.

Na koniec 2015 roku na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadzało ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowi to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Analizowany podobszar w analogicznym okresie nie posiadał kanalizacji sanitarnej, a znajdujące się tam gospodarstwa domowe korzystają ze zbiorników bezodpływowych, a w niektórych przypadkach z przydomowych oczyszczalni ścieków.

d) Sfera Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W gminie Suchożebry do sieci wodociągowej przyłączonych jest 97,22% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest różnicowany. Średnia ocena tego stanu to 3,61 (w skali od 2 -ndst do 5 – bdb).

W zakresie gospodarki wodnej sytuacja w podobszarze Krześlinek jest lepsza od średniej w Gminie. Do sieci wodociągowej przyłączone jest 100% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest jednak gorszy od średniej. Ogólna ocena sieci wodnej w podobszarze wynosi 3.00.

Stan techniczny dróg w analizowanym podobszarze jest lepszy w porównaniu ze ogólną sytuacją w Gminie Suchożebry. Spośród 90 km sieci drogowej na terenie Gminy 26,89% kwalifikuje się do pilnego remontu. W podobszarze Krześlinek nie ma dróg kwalifikujących się do pilnego remontu, co oczywiście nie oznacza, że potrzeby sołectwa w tym zakresie są w pełni zaspokojone.

Podobszar Krześlinek posiada również obiekty rekreacyjne, na które składają się: plac zabaw, świetlica wiejska. Plac zabaw znajduje się w bardzo dobrym stanie technicznym, a wielkość obiektu jest wystarczająca. Stan świetlicy wiejskiej jest dobry, a jej wielkość zaspokaja potrzeby mieszkańców. Wieś nie posiada obiektów sportowych.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców

Partycypacja społeczna prowadzona na tym etapie polegała między innymi na przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry. Na pytanie dotyczące wskazania obszaru Gminy wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych 6 osób (na 76 respondentów) zaproponowało obszar sołectwa Krześlinek. Ankietowani wypowiedzieli się również na temat sytuacji we wskazanym przez siebie obszarze w następujących kwestiach:

1. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze
2. Problemy związane z infrastrukturą i ochroną środowiska
3. Brak jakich miejsc i form spędzania wolnego czasu na wskazanym obszarze stanowi problemem
4. Problemy gospodarcze na wskazanym obszarze

Ankietowani w części kwestionariusza ankietowego dotyczącego sfery społecznej jako istotne wskazywali najczęściej następujące zagadnienia:

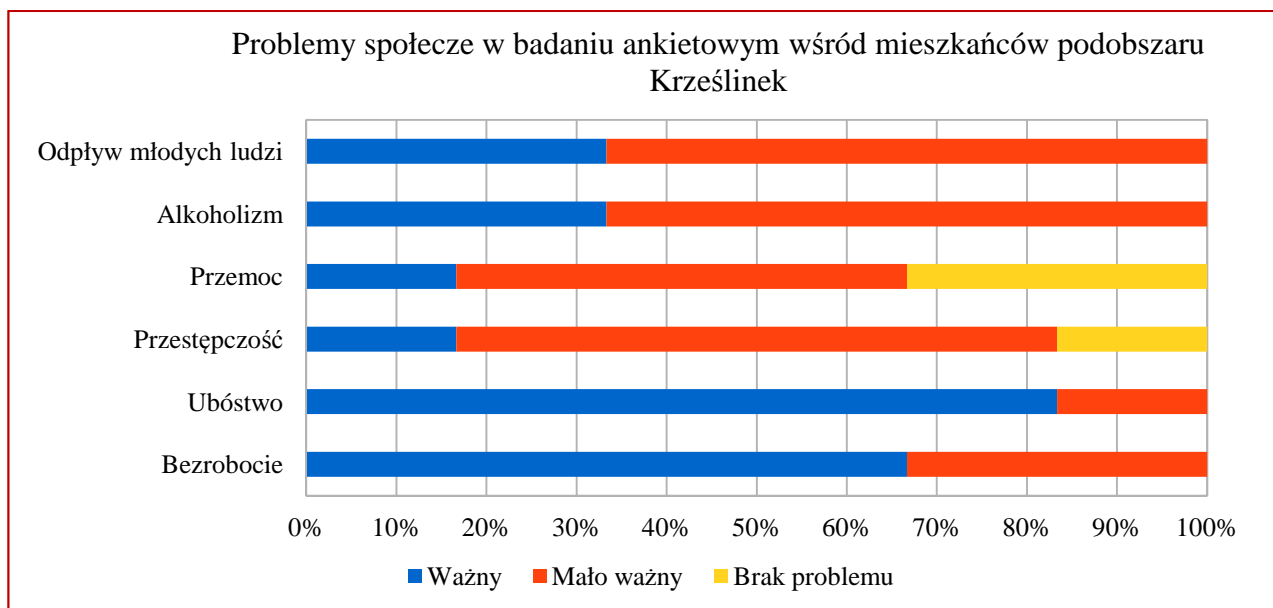
- ubóstwo – najczęściej respondentów wskazało ten problem jako ważny
- bezrobocie
- niewystarczająca oferta kulturalna
- mało imprez integracyjnych

Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy proponowanego do rewitalizacji obszaru są wg ankietowanych następujące problemy:

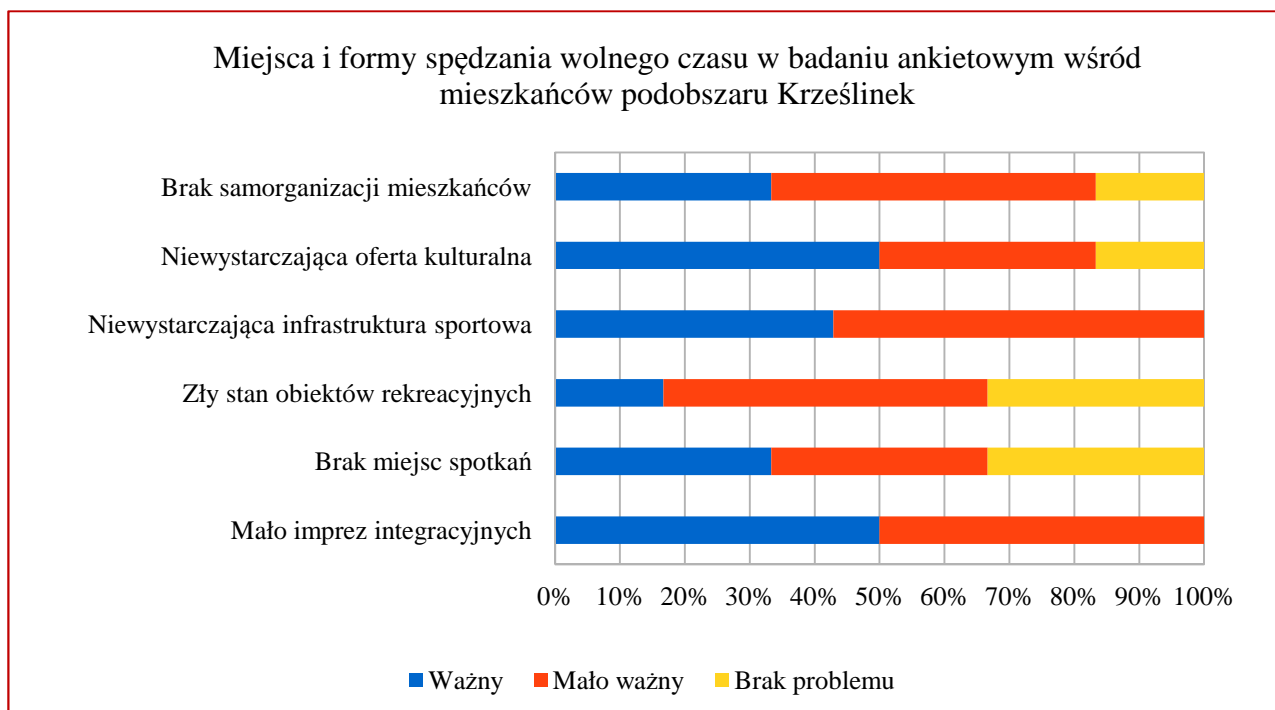
- brak terenów inwestycyjnych
- brak mediów istotnych z punktu widzenia prowadzenia działalności gospodarczej

Wśród zagadnień dotyczących środowiska życia ankietowani wskazywali, że istotnym problemem w Krześlinie jest:

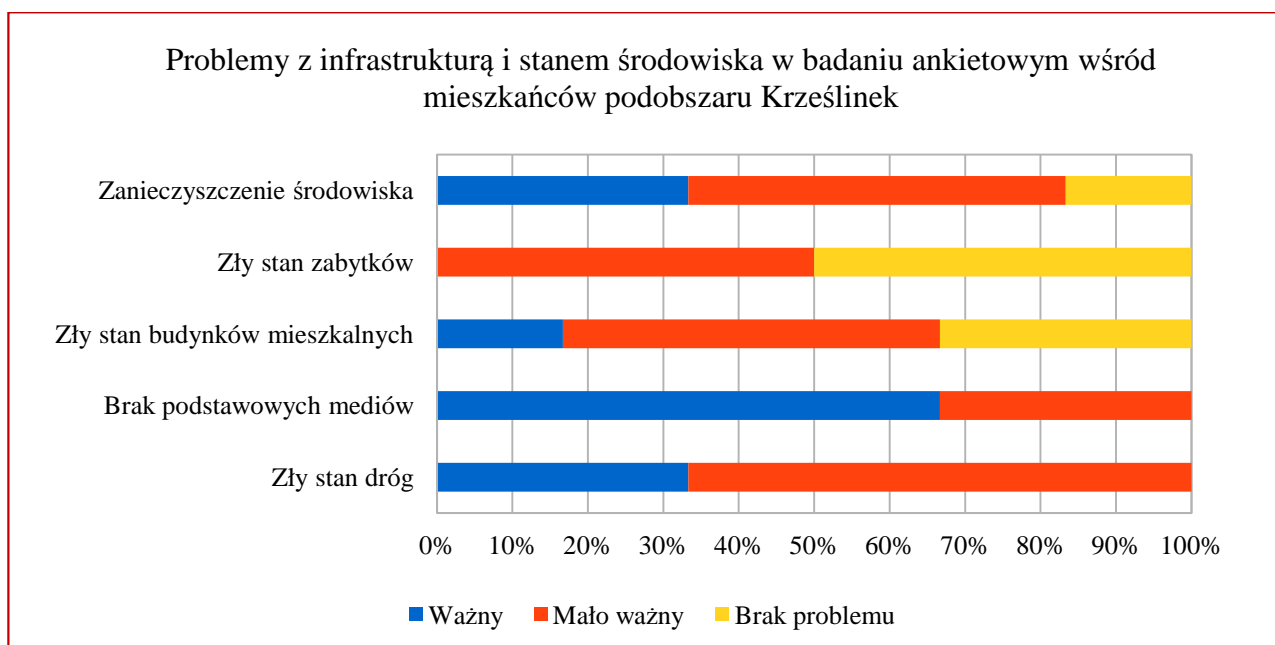
- brak podstawowych mediów
- zanieczyszczenie środowiska
- zły stan dróg

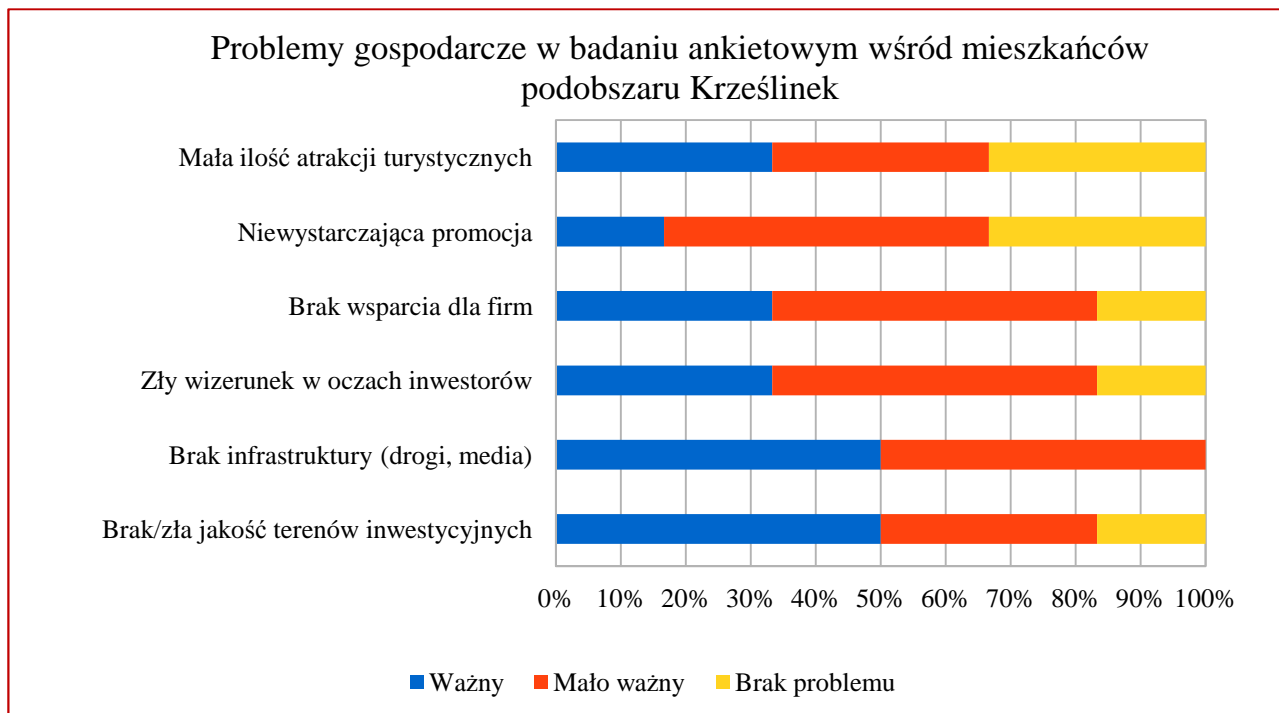
Rys. Problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy ze spędzaniem czasu wolnego wskazywane w badaniu ankietowym

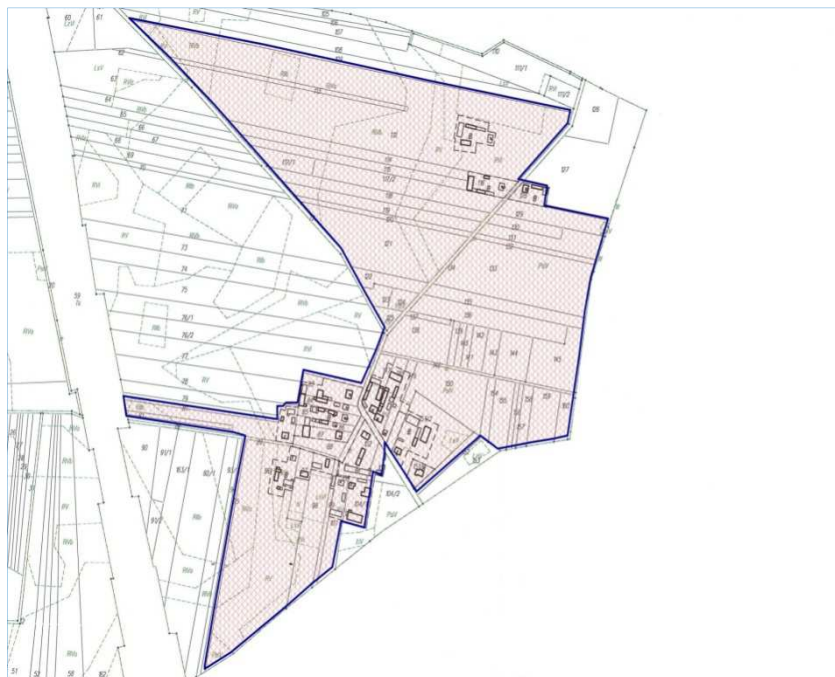

Rys. Problemy w infrastrukturze i środowisku wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy gospodarcze wskazywane w badaniu ankietowym

1.3.4 Podobszar rewitalizacji nr 6 Sosna-Kicki

Rys. Podobszar Sosna-Kicki

Analiza wskaźnikowa podobszaru

a) Sfera społeczna

Podobszar Sosna-Kicki ma powierzchnię 0,50 km² i jest zamieszkany przez 54 osoby. Strukturę ludności wg ekonomicznych grup wiekowych prezentuje tabela .

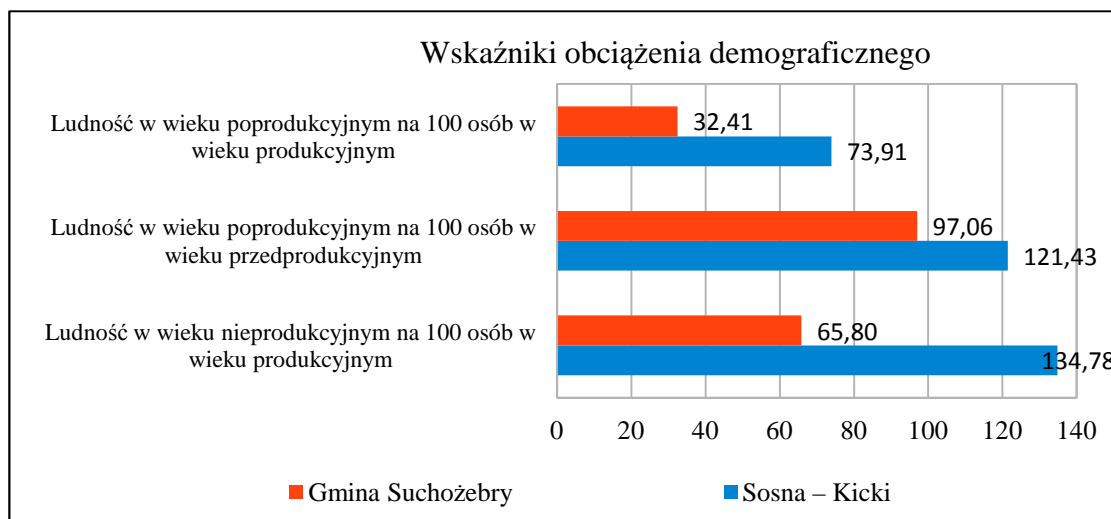
Tab. 37 Struktura mieszkańców podobszaru nr 6 wg ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Kobiety i mężczyźni 0-17 lat	Kobiety 18-59 lat	Kobiety 60 i więcej lat	Mężczyźni 18-64	Mężczyźni 64 i więcej lat	Razem
Sosna - Kicki	14	8	12	15	5	54
	25,93%	14,81%	22,22%	27,78%	9,26%	100,00%

Źródło: Gmina Suchożebry

W wieku przedprodukcyjnym znajduje się niemal 26% mieszkańców analizowanego podobszaru. W wieku produkcyjnym znajduje się 42% jego mieszkańców. Wszystkie analizowane wskaźniki obciążenia demograficznego w podobszarze Sosna - Kicki są gorsze w odniesieniu do średniej dla Gminy.

W podobszarze na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 135 osób w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypadają 121 osoby w wieku poprodukcyjnym. Średnia dla całej Gminy wynosi odpowiednio 66 i 97 osób.

Tab. 38 Bezrobocie – podobszar Sosna-Kicki

Wyszczególnienie	Bezrobotni XII 2014		Bezrobotni XII 2015		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Sosna-Kicki	5	92,59	3	55,56	1	18,52
Gmina Suchożebry	178	37,70	166	35,15	73	15,46

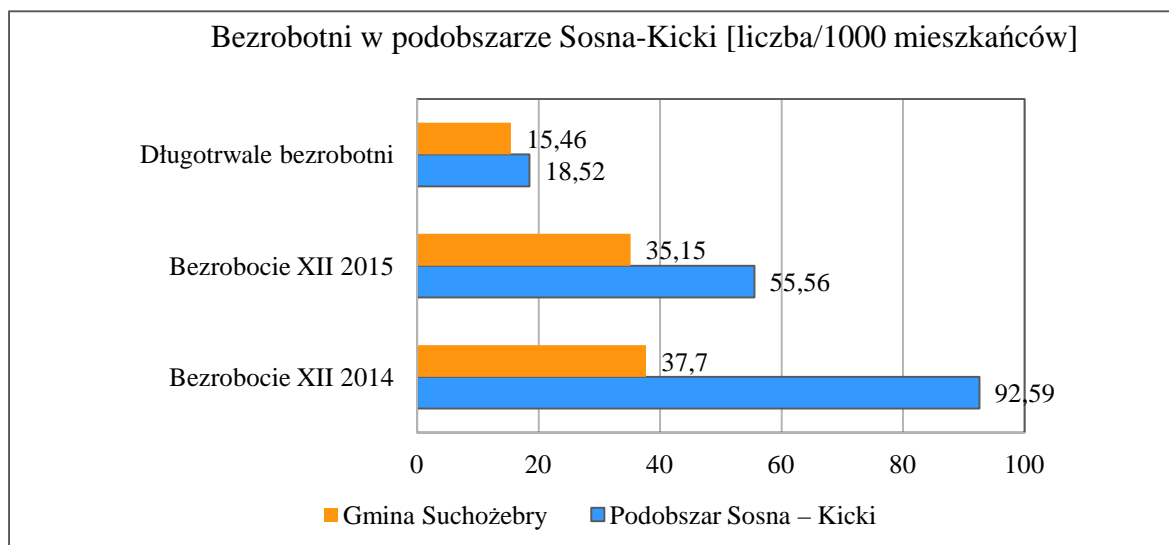
Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

W grudniu 2014 roku 5 mieszkańców analizowanego podobszaru było zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach jako osoby bezrobotne.

W Grudniu 2015 roku liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne zmniejszyła się do 3. Dało to wskaźnik 55,56 osoby bezrobotnej na 1000 mieszkańców. Średni wskaźnik dla Gminy był w tym okresie niższy i wynosił 35,15 osób na 1000 mieszkańców.

W lipcu 2016 roku 1 osoba z podobszaru spełniała kryterium osoby długotrwale bezrobotnej. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych jaka przypada na 1000 mieszkańców był gorszy od średniej dla Gminy i wynosił 18,52.

Mimo spadku liczby bezrobotnych w analizowanym okresie wskaźniki dotyczące bezrobocia wskazują na duże znaczenie tego problemu w podobszarze Sosna-Kicki.

Tab. 39 Ubóstwo – podobszar Sosna-Kicki

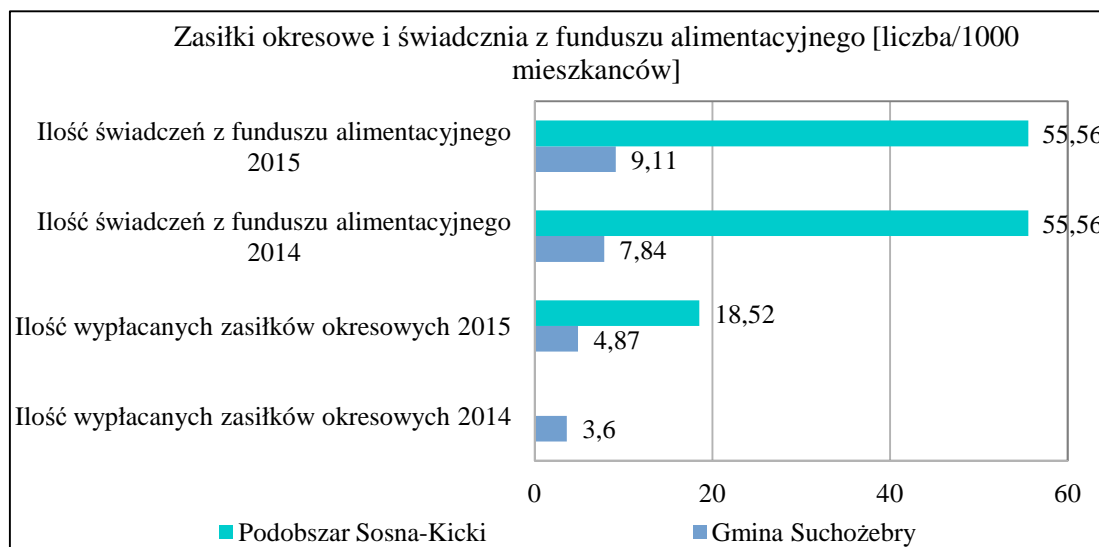
Wyszczególnienie	Zasiłek 2014		Zasiłek 2014		Alimenty 2014		Alimenty 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Sosna-Kicki	0	0,00	1	18,52	3	55,56	3	55,56
Gmina Suchożebry	17	3,36	23	5,51	37	7,84	43	9,11

Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchożebrych

Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 ze świadczenia w postaci zasiłku celowego korzystała 1 osoba z podobszaru Sosna - Kicki. Rok wcześniej z tej formy pomocy nie korzystał żaden mieszkaniec podobszaru.

W roku 2015 wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłku okresowego/1000 mieszkańców wyniósł 18,52 przy średniej dla Gminy na poziomie 4,87 osób na 1000 mieszkańców. Poziom wskaźnika w 2015 roku dla podobszaru był wielokrotnie wyższy w porównaniu z wskaźnikiem dla Gminy Suchożebry.

W obydwu analizowanych latach 3 osoby z analizowanego podobszaru korzystały ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego. W obydwu analizowanych latach wartość tego wskaźnika w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wynosiła 55,56 i była wielokrotnie wyższa od średniej dla Gminy Suchożebry.

Analiza potwierdza występowanie w podobszarze problemu ubóstwa, jednak w mniejszej skali, niż problem bezrobocia.

W roku 2014 w Gminie Suchożebry Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 7 postępowań administracyjno-prawnych wobec osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 postępowań takich przeprowadzono 11. W analizowanym okresie nie prowadzono postępowań dotyczących mieszkańców podobszaru Sosna – Kicki.

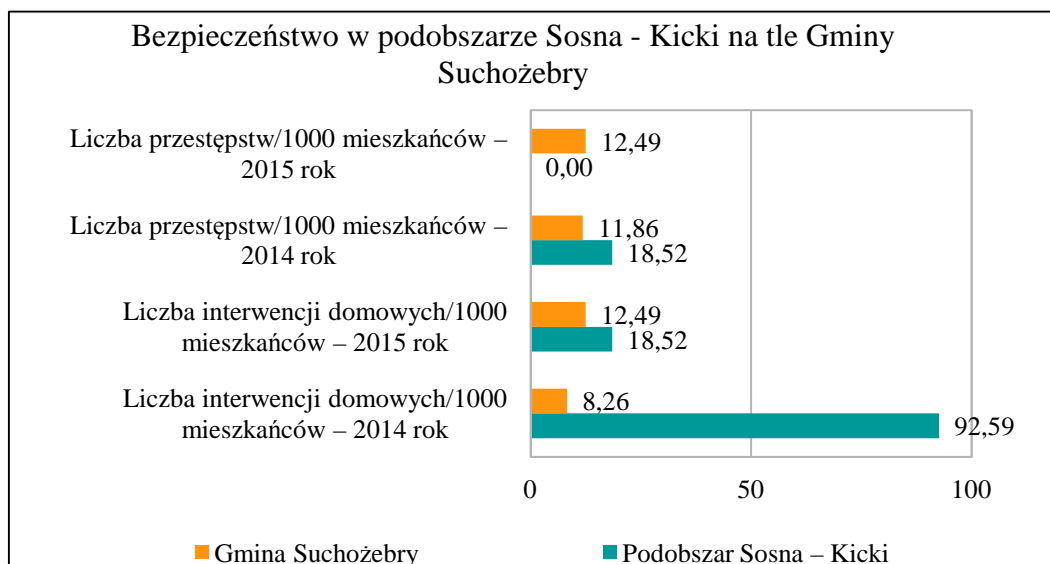
Tab. 40 Bezpieczeństwo – podobszar Sosna-Kicki

Wyszczególnienie	Interwencje domowe Policji 2014		Interwencje domowe Policji 2015		Przestępstwa 2014		Przestępstwa 2014	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Sosna-Kicki	5	92,59	1	18,52	1	18,52	0	0,00
Gmina Suchożebry	39	8,26	59	12,49	56	11,86	59	12,49

Źródło: KPP Siedlce

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Siedlcach odnotowali w 2014 roku 39 interwencji domowych na terenie Gminy Suchożebry. Daje to wskaźnik 8,26 interwencji na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie w podobszarze Sosna - Kicki odnotowano 5 interwencji domowych, co daje wskaźnik 92,59 interwencji/1000 mieszkańców. W roku 2015 liczba interwencji domowych policji na obszarze Gminy wzrosła o 51% i wynosiła 59 interwencji. W tym czasie w podobszarze Sosna - Kicki miała miejsce 1 interwencja (pięciokrotny spadek liczby interwencji domowych), co daje wskaźnik 18,52 interwencji na 1000 mieszkańców – również wyższy od średniej dla Gminy.

Liczba przestępstw w Gminie Suchożebry w 2014 roku wyniosła 56 a w 2015 roku liczba ta wzrosła do 59 . W analizowanym podobszarze w roku 2014 miało miejsce 1 przestępstwo (wskaźnik 18,52/1000 mieszkańców) a w roku następnym nie odnotowano tego typu zdarzenia na terenie sołectwa Sosna – Kicki. Przeprowadzona analiza wskazuje na występowania w podobszarze Sosna-Kicki problemu bezpieczeństwa.

W czasie wyborów do Rady Gminy w 2014 roku frekwencja wyborcza w Gminie Suchożebry wyniosła 56,86%. Frekwencja w analizowanym podobszarze wyniosła 62,11% i była wyższa od średniej.

b) Sfera gospodarcza

Na terenie podobszaru Sosna – Kicki funkcjonują 2 podmioty gospodarcze wpisane do Centralnej Ewidencji I Informacji O Działalności Gospodarczej. Na obszarze całej Gminy działa 177 podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG oraz 24 podmioty zarejestrowane w KRS.

Analiza liczby przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wskazuje na mniejszą aktywność gospodarczą mieszkańców podobszaru Sosna-Kicki, w odniesieniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

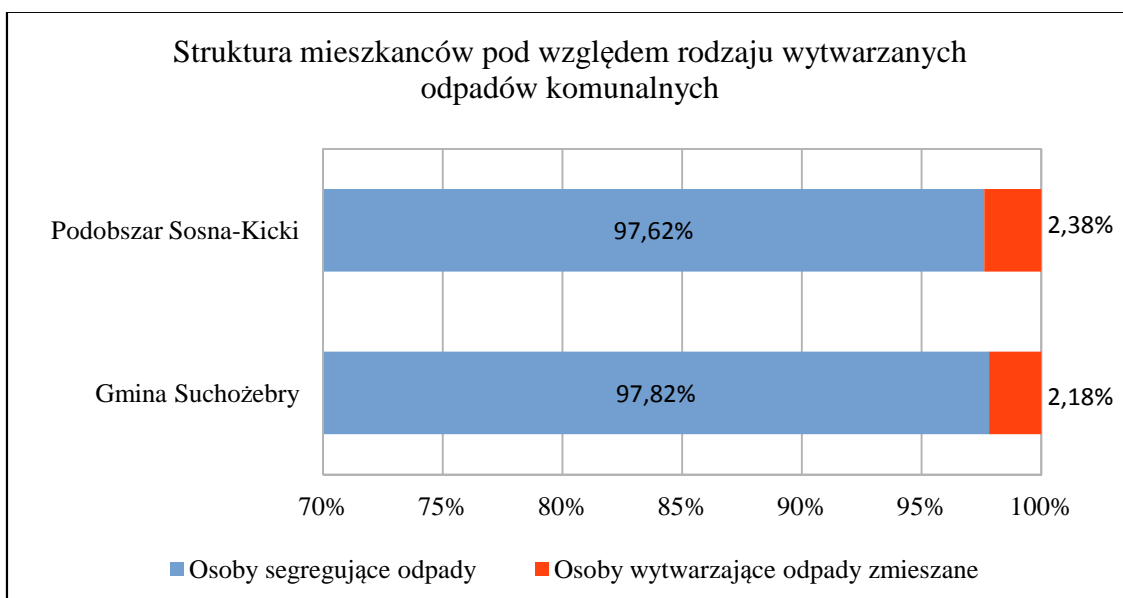
W podobszarze funkcjonuje 37,04 przedsiębiorstwa na 1000 mieszkańców przy średniej dla Gminy na poziomie 42,57 firm/1000 mieszkańców.

c) Sfera środowiskowa

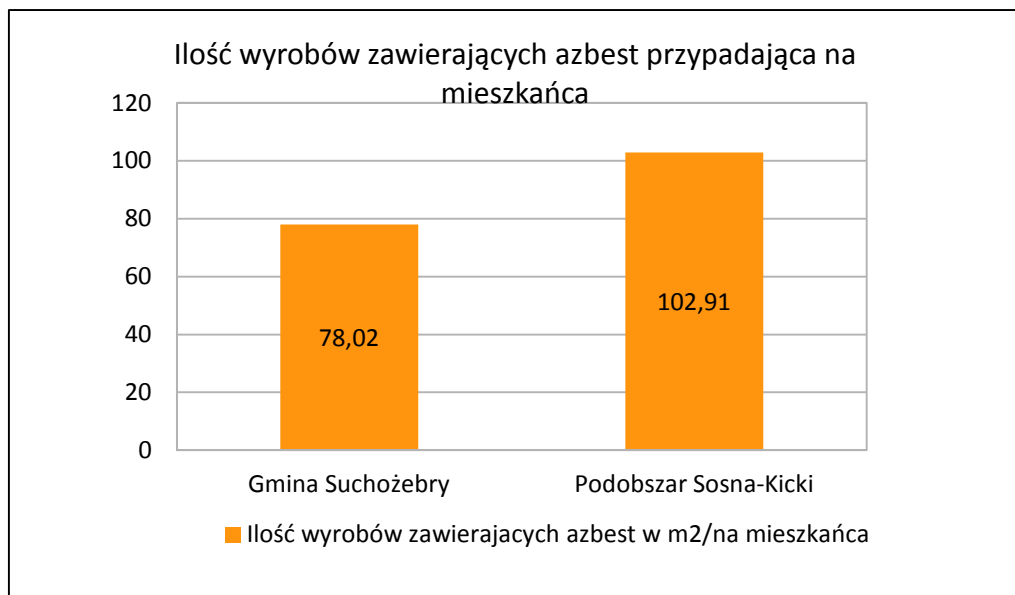
W systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Suchożebry zarejestrowane jest 4268 osób, z czego 4175 osób zadeklarowało chęć segregowania odpadów a 93 osoby zgłosiło zamiar wytwarzania odpadów zmieszanych.

W podobszarze Sosna-Kicki 41 osób zadeklarowało segregację odpadów, natomiast 1 osoba wytwarza odpady zmieszane. Biorąc pod uwagę udział osób segregujących odpady komunalne w ogólnej liczbie osób ujętych w systemie, jest on minimalnie niższy w porównaniu ze średnią dla całej Gminy.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Suchożebry wykazała 368 426 m² pokryć dachowych zawierających ten szkodliwy dodatek. Daje to 78,02 m² na każdego mieszkańca Gminy. Ta sama

inwentaryzacja wykazała w sołectwie Sosna-Kicki 5 557 m² pokryć dachowych zawierających w swoim składzie azbest, co daje 102,91 m² na każdego mieszkańca.

Na koniec 2015 roku na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadzało ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowi to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Analizowany podobszar w analogicznym okresie nie posiadał kanalizacji sanitarnej, a znajdujące się tam gospodarstwa domowe korzystały ze zbiorników bezodpływowych, a w niektórych przypadkach z przydomowych oczyszczalni ścieków.

d) Sfera Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W gminie Suchożebry do sieci wodociągowej przyłączonych jest 97,22% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest różnicowany. Średnia ocena tego stanu to 3,61 (w skali od 2 -ndst do 5 – bdb).

W zakresie gospodarki wodnej sytuacja w podobszarze Sosna-Kicki jest lepsza od średniej w Gminie. Do sieci wodociągowej przyłączone jest 100% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest jednak gorszy od średniej. Ogólna ocena sieci wodnej w podobszarze wynosi 3.00.

Stan techniczny dróg w analizowanym podobszarze jest lepszy w porównaniu ze ogólną sytuacją w Gminie Suchożebry. Spośród 90 km sieci drogowej na terenie Gminy 26,89% kwalifikuje się do pilnego remontu. W podobszarze Sosna-Kicki nie ma dróg kwalifikujących się do pilnego remontu, co oczywiście nie oznacza, że potrzeby sołectwa w tym zakresie są w pełni zaspokojone.

Podobszar Sosna-Kicki nie posiada żadnej infrastruktury związanej z rekreacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu bądź służącej integracji lokalnej społeczności. Potrzeby mieszkańców w tym zakresie nie są zaspokajane.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców

Partycypacja społeczna prowadzona na tym etapie polegała między innymi na przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry. Na pytanie dotyczące wskazania obszaru Gminy wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych 5 osób (na 76 respondentów) zaproponowało obszar sołectwa Sosna-Kicki. Ankietowani wypowiedzieli się również na temat sytuacji we wskazanym przez siebie obszarze w następujących kwestiach:

1. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze
2. Problemy związane z infrastrukturą i ochroną środowiska
3. Brak jakich miejsc i form spędzania wolnego czasu na wskazanym obszarze stanowi problemem
4. Problemy gospodarcze na wskazanym obszarze

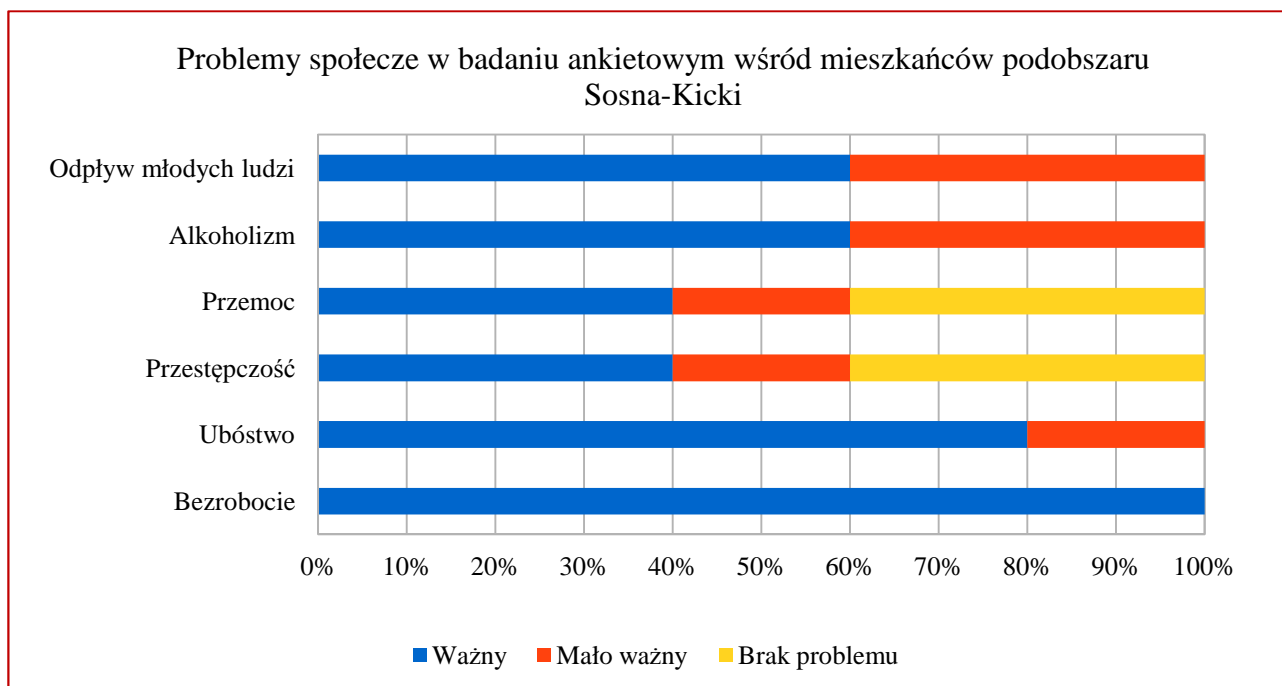
Ankietowani w części kwestionariusza ankietowego dotyczącego sfery społecznej jako istotne wskazywali najczęściej następujące zagadnienia:

- bezrobocie – dla wszystkich ankietowanych to ważny problem
- ubóstwo
- odpływ młodych ludzi
- alkoholizm
- niewystarczająca oferta kulturalna
- brak miejsc spotkań
- niewystarczająca infrastruktura sportowa
- zbyt mała liczba imprez integracyjnych

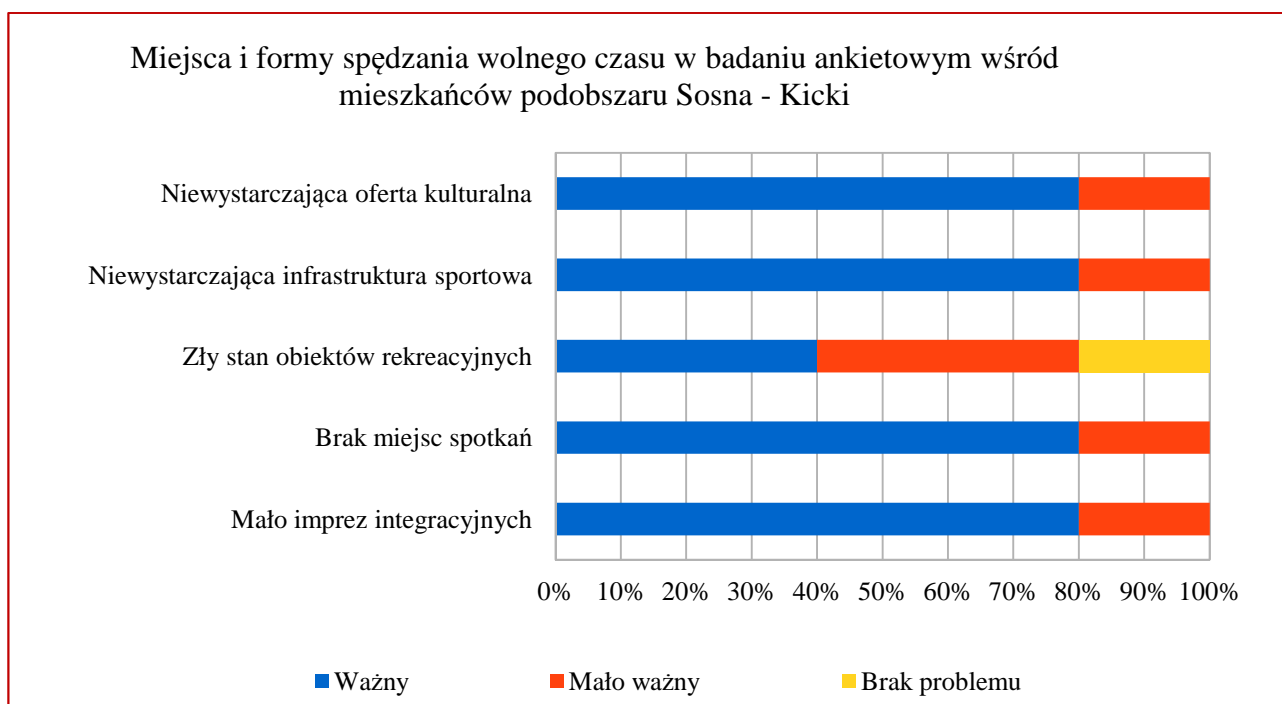
Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy proponowanego do rewitalizacji obszaru są wg ankietowanych następujące problemy:

- brak wsparcia dla firm
- brak odpowiedniej infrastruktury technicznej
- brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych

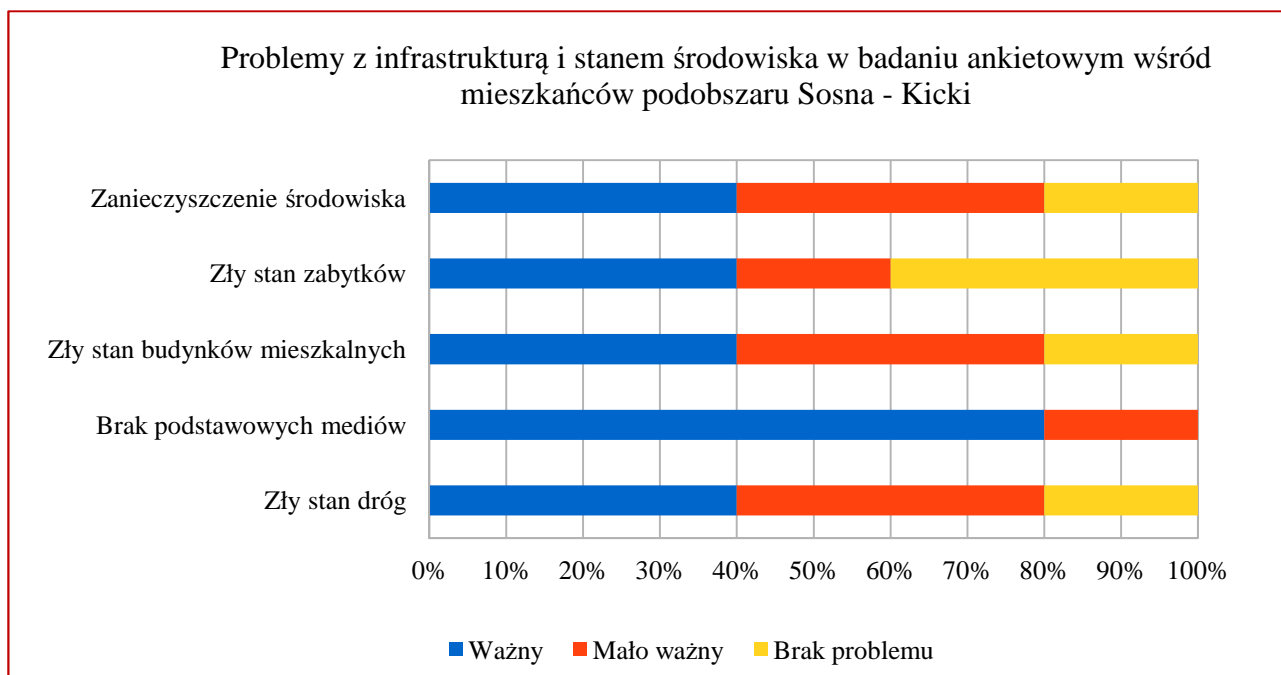
Wśród zagadnień dotyczących środowiska życia ankietowani wskazywali, że najbardziej istotnym problemem w Sosnach-Kicki jest brak dostępu do podstawowych mediów.

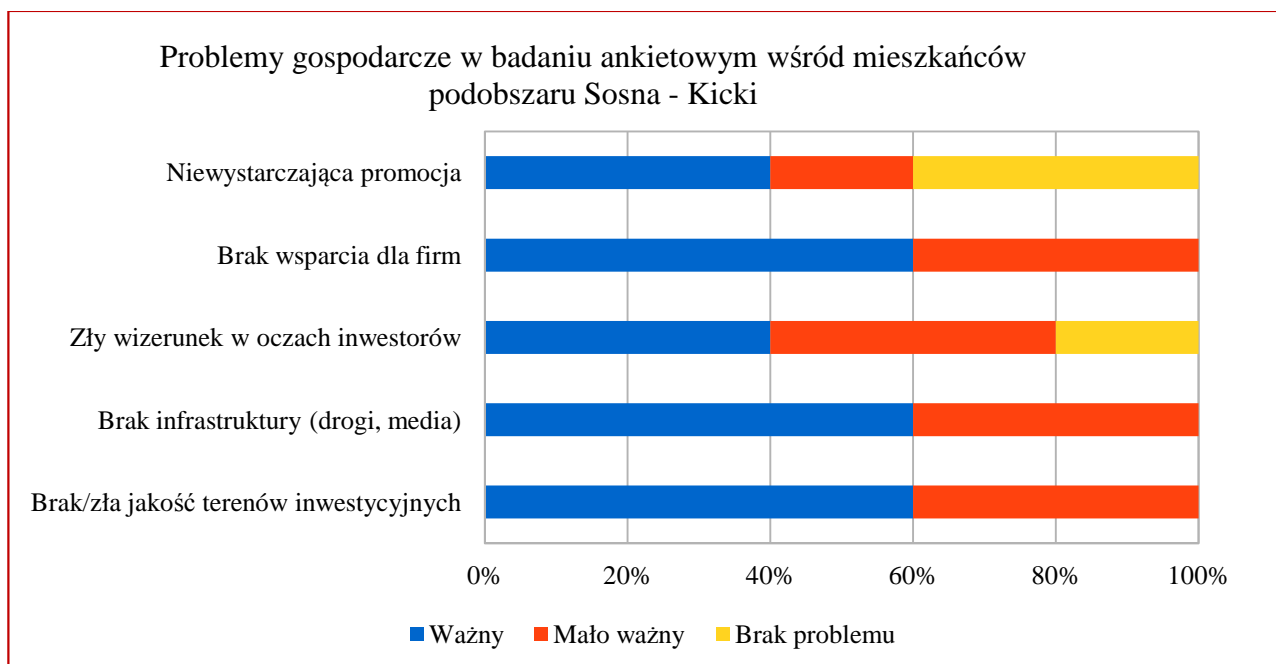
Rys. Problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy ze spędzaniem czasu wolnego wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy w infrastrukturze i środowisku wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy gospodarcze wskazywane w badaniu ankietowym

1.3.5 Podobszar rewitalizacji nr 7 Stany Duże

Rys. Podobszar Stany Duże

Analiza wskaźnikowa podobszaru

a) Sfera społeczna

Podobszar Stany Duże ma powierzchnię 0,90 km² i jest zamieszany przez 113 osób. Strukturę ludności wg ekonomicznych grup wiekowych prezentuje tabela .

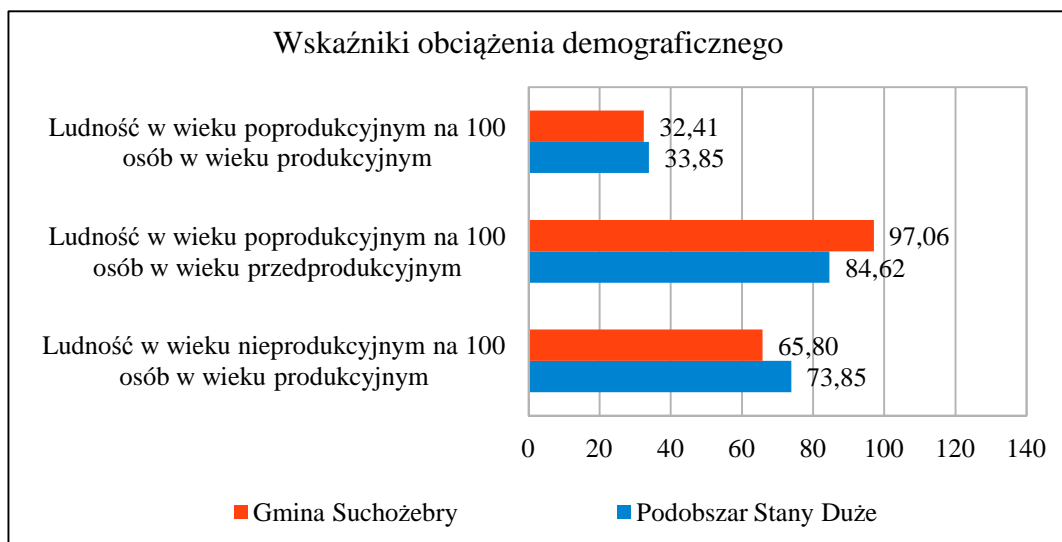
Tab. 41 Struktura mieszkańców podobszaru nr 7 wg ekonomicznych grup wiekowych

Wyszczególnienie	Kobiety i mężczyźni 0-17 lat	Kobiety 18-59 lat	Kobiety 60 i więcej lat	Mężczyźni 18-64	Mężczyźni 64 i więcej lat	Razem
Stany Duże	26	31	17	34	5	113
	23,01%	27,43%	15,04%	30,09%	9,26%	100,00%

Źródło: Gmina Suchożebry

W wieku przedprodukcyjnym znajduje się 23% mieszkańców analizowanego podobszaru, natomiast w wieku produkcyjnym jest 57,52% jego mieszkańców. Poszczególne wskaźniki obciążenia demograficznego w podobszarze Stany Duże kształtują się różnie w odniesieniu do średniej dla Gminy.

W podobszarze na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadają 74 osoby w wieku nieprodukcyjnym, natomiast na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym przypada 85 osób w wieku poprodukcyjnym. Średnia dla całej Gminy wynosi odpowiednio 66 i 97 osób.

Tab. 42 Bezrobocie – podobszar Stany Duże

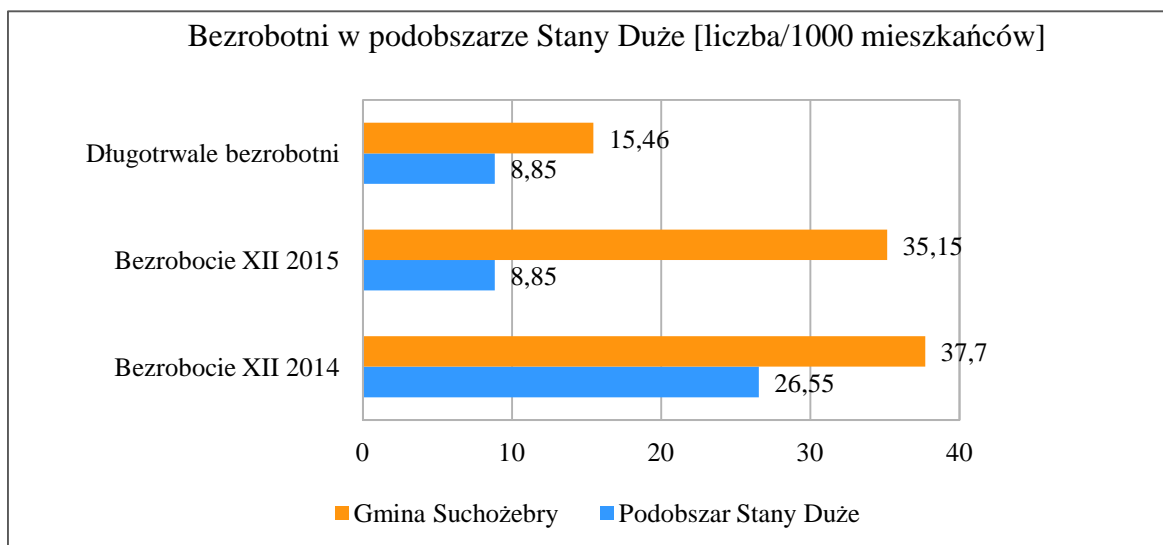
Wyszczególnienie	Bezrobotni XII 2014		Bezrobotni XII 2015		Długotrwale bezrobotni	
	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców	Liczba	Liczba/1000 mieszkańców
Stany Duże	3	26,55	1	8,85	1	8,85
Gmina Suchożebry	178	37,70	166	35,15	73	15,46

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Siedlcach

W grudniu 2014 roku 3 mieszkańców analizowanego podobszaru było zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Siedlcach jako osoby bezrobotne, a w grudniu 2015 roku liczba osób zarejestrowanych jako bezrobotne zmniejszyła się do 1. Dało to wskaźnik 8,85 osoby bezrobotnej na 1000 mieszkańców (w roku 2015). Średni wskaźnik dla Gminy był w tym okresie wielokrotnie wyższy i wynosił 35,15 osób na 1000 mieszkańców.

W lipcu 2016 roku 1 osoba z podobszaru Stany Duże spełniała kryterium osoby długotrwale bezrobotnej. Wskaźnik liczby osób długotrwale bezrobotnych jaka przypada na 1000 mieszkańców był korzystniejszy od średniej dla Gminy i wynosił 8,85.

Analiza wskaźnikowa wykazała, że w problem bezrobocia w podobszarze Stany Duże choć istnieje, to w skali zdecydowanie mniejszej niż w innych podobszarach czy w odniesieniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

Tab. 43 Ubóstwo – podobszar Stany Duże

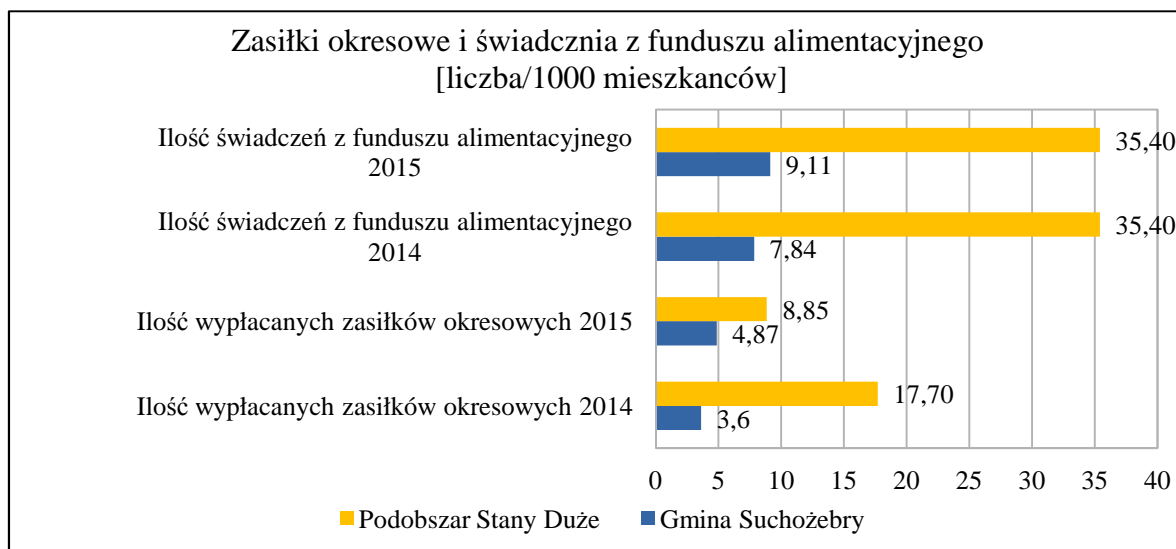
Wyszczególnienie	Zasiłek 2014		Zasiłek 2014		Alimenty 2014		Alimenty 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Stany Duże	2	17,70	1	8,85	4	35,40	4	35,40
Gmina Suchożebry	17	3,36	23	5,51	37	7,84	43	9,11

Źródło: Gminy Ośrodek Pomocy Społecznej w Suchożebrych

Według danych z Ośrodka Pomocy Społecznej za 2015 ze świadczenia w postaci zasiłku celowego korzystała 1 osoba z podobszaru Stany Duże. Rok wcześniej z tej formy pomocy korzystało 2 mieszkańców podobszaru. W roku 2015 wskaźnik liczby osób korzystających z zasiłku okresowego/1000 mieszkańców wyniósł 8,85 przy średniej dla Gminy na poziomie 4,87 osób na 1000 mieszkańców. Poziom wskaźnika w 2014 roku wynosił dla podobszaru 17,7 świadczeń/1000 mieszkańców. W obydwu analizowanych latach wskaźnik w podobszarze był gorszy od średniej dla Gminy.

W obydwu analizowanych latach 4 osoby z podobszaru korzystały ze świadczenia z funduszu alimentacyjnego. Daje to wskaźnik 35,40 świadczeń/1000 mieszkańców, który jest zdecydowanie wyższy od średniej dla Gminy Suchożebry.

Analiza wskazuje, że ubóstwo jest istotnym problemem występującym w podobszarze Stany Duże

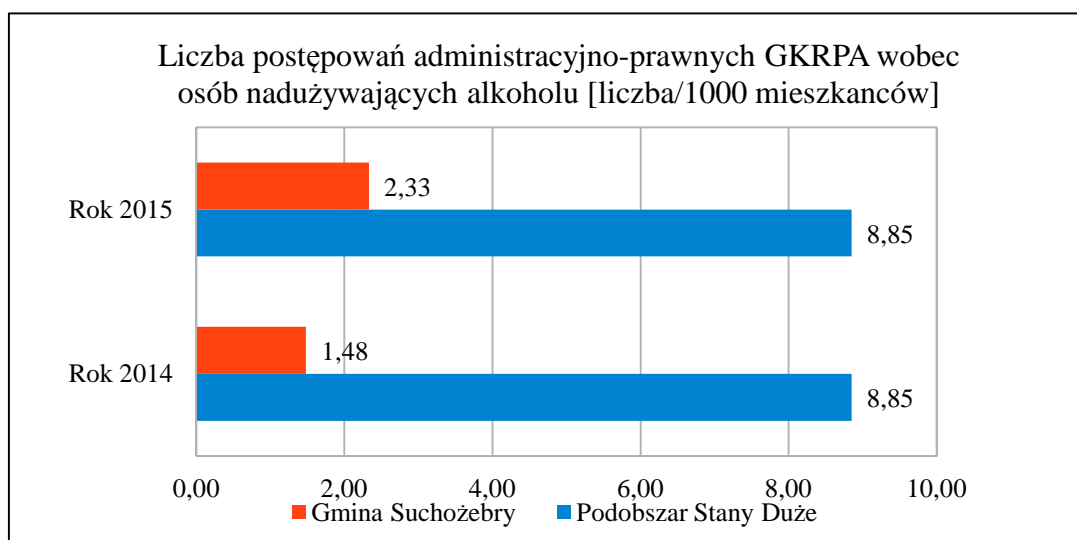
Tab. 44 Postępowania GKRPA – podobszar Stany Duże

Wyszczególnienie	Liczba postępowań GKRPA 2014		Liczba postępowań GKRPA 2015	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Stany Duże	1	8,85	1	8,85
Gmina Suchożebry	7	1,48	11	2,33

Źródło: Gmina Suchożebry - GKRPA

W roku 2014 w Gminie Suchożebry Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadziła 7 postępowań administracyjno-prawnych wobec osób nadużywających alkoholu. W roku 2015 postępowań takich przeprowadzono 11. W analizowanym okresie w obydwu analizowanych latach prowadzono 1 postępowanie dotyczące mieszkańca podobszaru Stany Duże.

Skala problemu mierzona wskaźnikiem liczby prowadzonych postępowań przypadających na 1000 mieszkańców jest wielokrotnie wyższa w analizowanym podobszarze w odniesieniu do średniej w Gminie, co świadczy o jego oddziaływaniu na sferę społeczną Stanów Dużych.

Tab. 45 Bezpieczeństwo – podobszar Stany Duże

Wyszczególnienie	Interwencje domowe Policji 2014		Interwencje domowe Policji 2015		Przestępstwa 2014		Przestępstwa 2014	
	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.	Liczba	Liczba /1000 miesz.
Stany Duże	1	8,85	1	8,85	0	0,00	0	0,00
Gmina Suchożebry	39	8,26	59	12,49	56	11,86	59	12,49

Źródło: KPP Siedlce

Policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Siedlcach odnotowali w 2014 roku 39 interwencji domowych na terenie Gminy Suchożebry. Daje to wskaźnik 8,26 interwencji na 1000 mieszkańców. W tym samym czasie w podobszarze Stany Duże odnotowano 1 interwencję domową, co daje wskaźnik 8,85 interwencji/1000 mieszkańców. W roku 2015 miało miejsce 59 interwencji domowych na obszarze całej Gminy. Daje to wskaźnik 12,49 interwencji/1000 mieszkańców. W tym czasie w podobszarze Stany Duże odnotowano podobnie jak rok wcześniej 1 interwencję domową (wskaźnik 8,85 interwencji/1000 mieszkańców).

W latach 2014-2015 na podobszarze Stany Duże nie miało miejsca żadne przestępstwo.

Podobszar cechuje się wyższym poziomem bezpieczeństwa w porównaniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

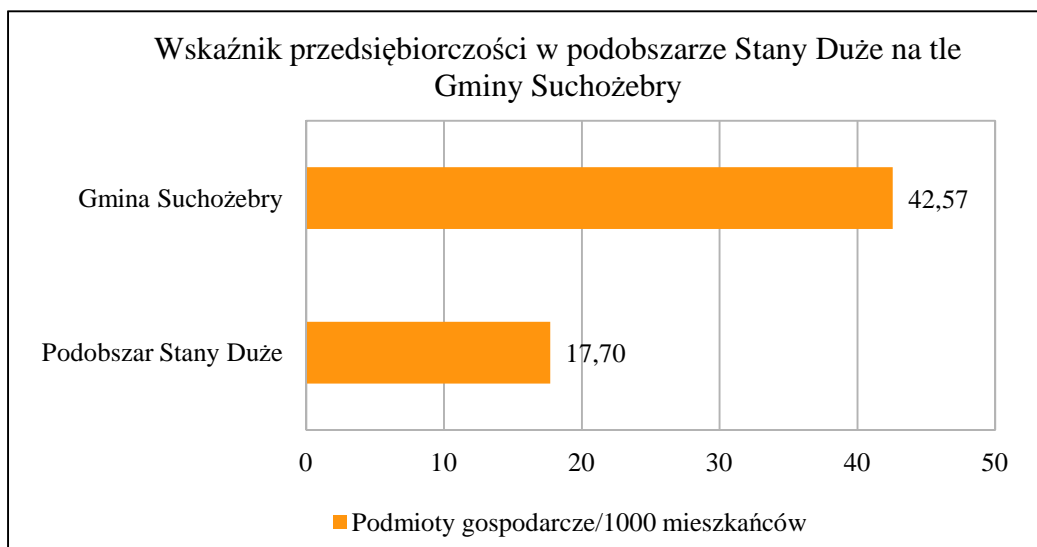
W czasie wyborów do Rady Gminy w 2014 roku frekwencja wyborcza w Gminie Suchożebry wyniosła 56,86%. Frekwencja w analizowanym podobszarze wyniosła 62,11% i była wyższa od średniej.

b) Sfera gospodarcza

Na terenie podobszaru Stany Duże funkcjonują 2 podmioty gospodarcze wpisane do Centralnej Ewidencji I Informacji O Działalności Gospodarczej. Na obszarze całej Gminy działa 177 podmiotów gospodarczych wpisanych do CEIDG oraz 24 podmioty zarejestrowane w KRS.

W podobszarze funkcjonuje 17,70 przedsiębiorstw na 1000 mieszkańców przy średniej dla Gminy na poziomie 42,57 firm/1000 mieszkańców.

Analiza liczby przedsiębiorstw przypadająca na 1000 mieszkańców wskazuje na mniejszą aktywność gospodarczą mieszkańców podobszaru Stany Duże, w odniesieniu do średniej dla Gminy Suchożebry.

c) Sfera środowiskowa

W systemie gospodarowania odpadami komunalnymi Gminy Suchożebry zarejestrowane jest 4268 osób, z czego 4175 osób zadeklarowało chęć segregowania odpadów a 93 osoby zgłosiło zamiar wytwarzania odpadów zmieszanych.

W podobszarze Stany Duże 96 osób zadeklarowało segregację odpadów, nikt nie zadeklarował chęci wytwarzania zmieszanych odpadów komunalnych. Tym samym w podobszarze 100% mieszkańców objętych systemem zadeklarowało segregację, przy średniej dla Gminy wynoszącej 97,82%.

Inwentaryzacja wyrobów zawierających azbest na terenie Gminy Suchożebry wykazała 368 426 m² pokryć dachowych zawierających ten szkodliwy dodatek. Daje to 78,02 m² na każdego mieszkańca Gminy. Ta sama inwentaryzacja wykazała w sołectwie Stany Duże 13 345 m² pokryć dachowych zawierających w swoim składzie azbest, co daje 118,10 m² na każdego mieszkańca.

Na koniec 2015 roku na terenie Gminy Suchożebry 480 gospodarstw domowych odprowadzało ścieki do zbiorczych systemów kanalizacyjnych. Stanowi to około 37% ogólnej liczby gospodarstw domowych. Analizowany podobszar w analogicznym okresie nie posiadał kanalizacji sanitarnej, a znajdujące się tam

gospodarstwa domowe korzystały ze zbiorników bezodpływowych, a w niektórych przypadkach z przydomowych oczyszczalni ścieków.

d) Sfera Przestrzenno-funkcjonalna i techniczna

W gminie Suchożebry do sieci wodociągowej przyłączonych jest 97,22% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest różnicowany. Średnia ocena tego stanu to 3,61 (w skali od 2 -ndst do 5 – bdb).

W zakresie gospodarki wodnej w podobszarze Stany Duże jest lepsza sytuacja od średniej w Gminie. Do sieci wodociągowej przyłączone jest 100% gospodarstw domowych. Stan sieci wodociągowej jest jednak gorszy od średniej. Ogólna ocena sieci wodnej w podobszarze wynosi 3.00.

Stan techniczny dróg w analizowanym podobszarze jest lepszy w porównaniu ze ogólną sytuacją w Gminie Suchożebry. Spośród 90 km sieci drogowej na terenie Gminy 26,89% kwalifikuje się do pilnego remontu. W podobszarze Stany Duże nie ma dróg kwalifikujących się do pilnego remontu, co oczywiście nie oznacza, że potrzeby sołectwa w tym zakresie są w pełni zaspokojone.

Podobszar Stany Duże nie posiada żadnej infrastruktury związanej z rekreacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu bądź służącej integracji lokalnej społeczności. Potrzeby mieszkańców w tym zakresie nie są w żaden sposób zaspokajane.

Wyniki badań ankietowych przeprowadzonych wśród mieszkańców

Partycypacja społeczna prowadzona na tym etapie polegała między innymi na przeprowadzeniu badań ankietowych wśród mieszkańców Gminy Suchożebry. Na pytanie dotyczące wskazania obszaru Gminy wymagającego podjęcia działań rewitalizacyjnych 6 osób (na 76 respondentów) zaproponowało obszar sołectwa Stany Duże. Ankietowani wypowiedzieli się również na temat sytuacji we wskazanym przez siebie obszarze w następujących kwestiach:

1. Problemy społeczne występujące na wskazanym obszarze
2. Problemy związane z infrastrukturą i ochroną środowiska
3. Brak jakich miejsc i form spędzania wolnego czasu na wskazanym obszarze stanowi problemem
4. Problemy gospodarcze na wskazanym obszarze

Ankietowani w części kwestionariusza ankietowego dotyczącego sfery społecznej jako istotne wskazywali najczęściej następujące zagadnienia:

- bezrobocie
- ubóstwo
- odpływ młodych ludzi
- alkoholizm
- brak miejsc spotkań
- niewystarczająca oferta kulturalna
- mało imprez integracyjnych

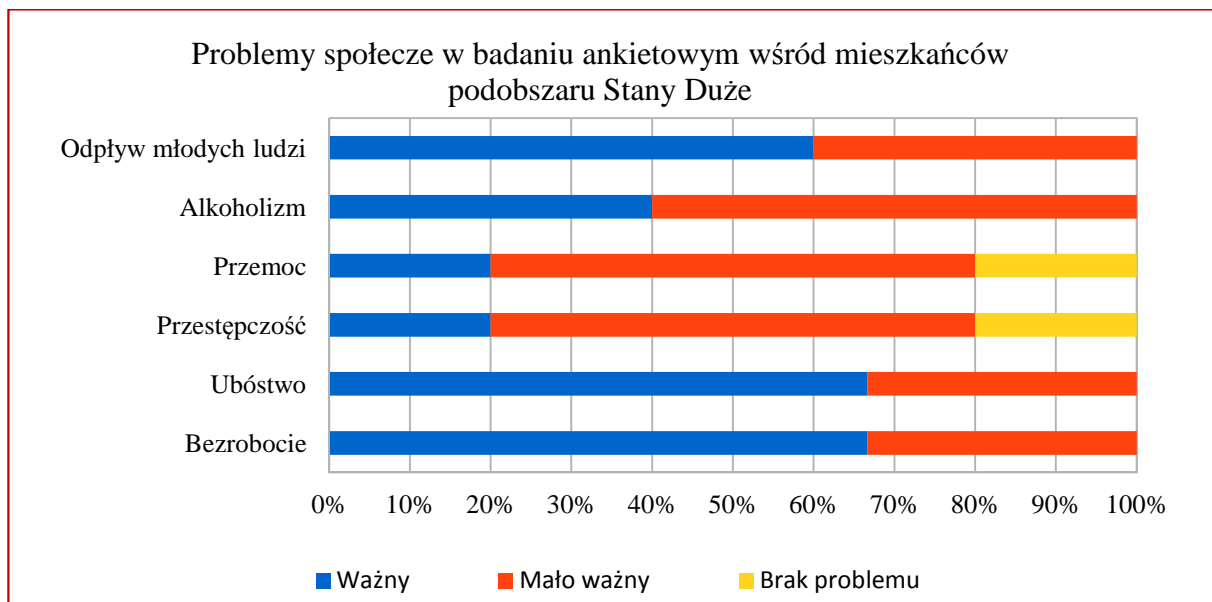
Najważniejszymi czynnikami hamującymi rozwój gospodarczy proponowanego do rewitalizacji obszaru są wg ankietowanych następujące problemy:

- brak odpowiedniej infrastruktury niezbędnej do rozwoju gospodarczego

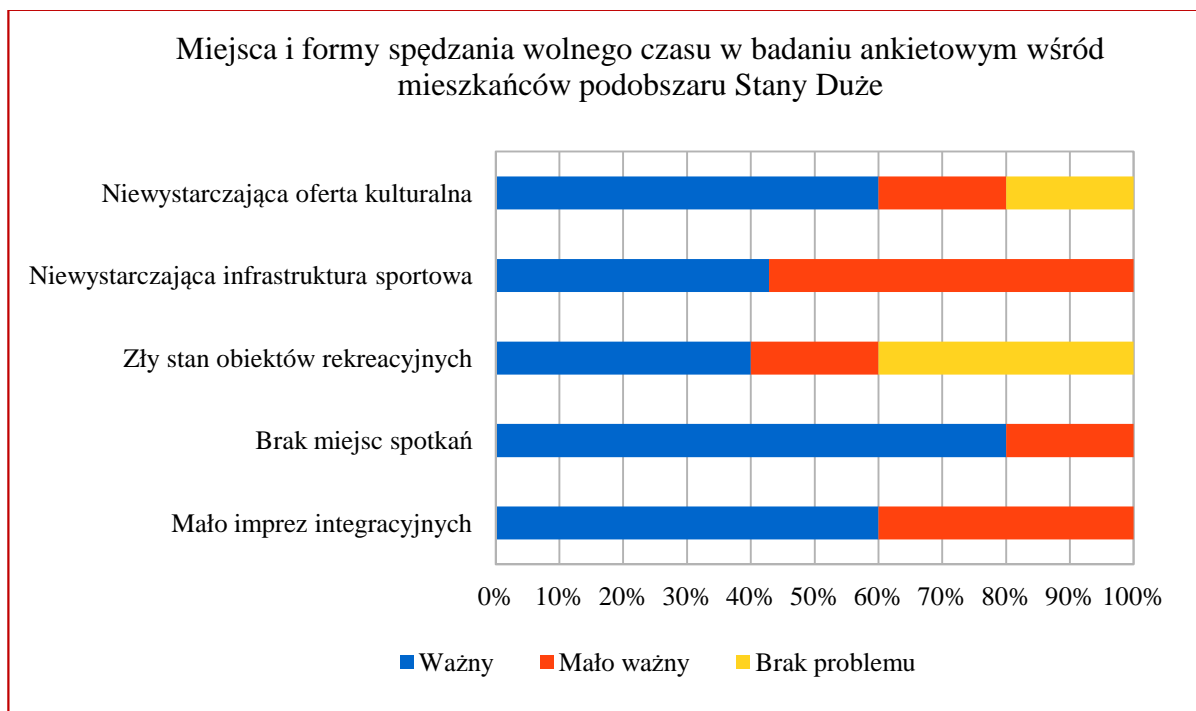
- zły wizerunek w oczach inwestorów
- brak terenów inwestycyjnych

Wśród zagadnień dotyczących środowiska życia ankietowani wskazywali, że istotnym problemem w Stanach Dużych są:

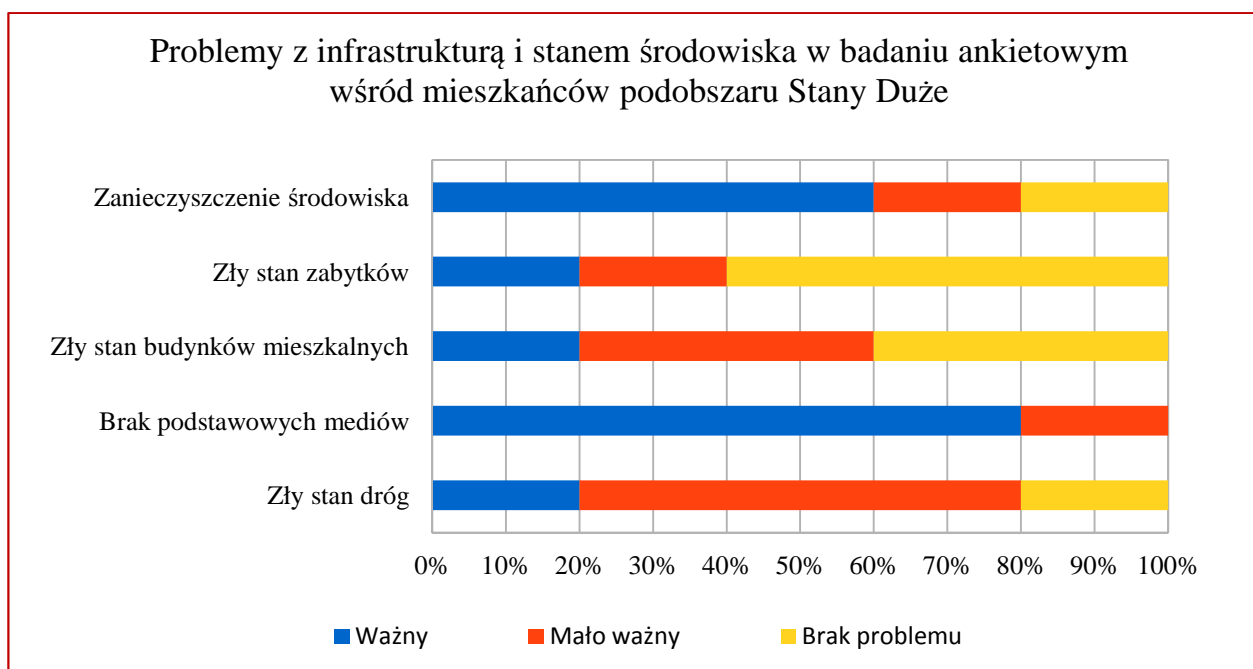
- brak dostępu do podstawowych mediów
- zanieczyszczenie środowiska

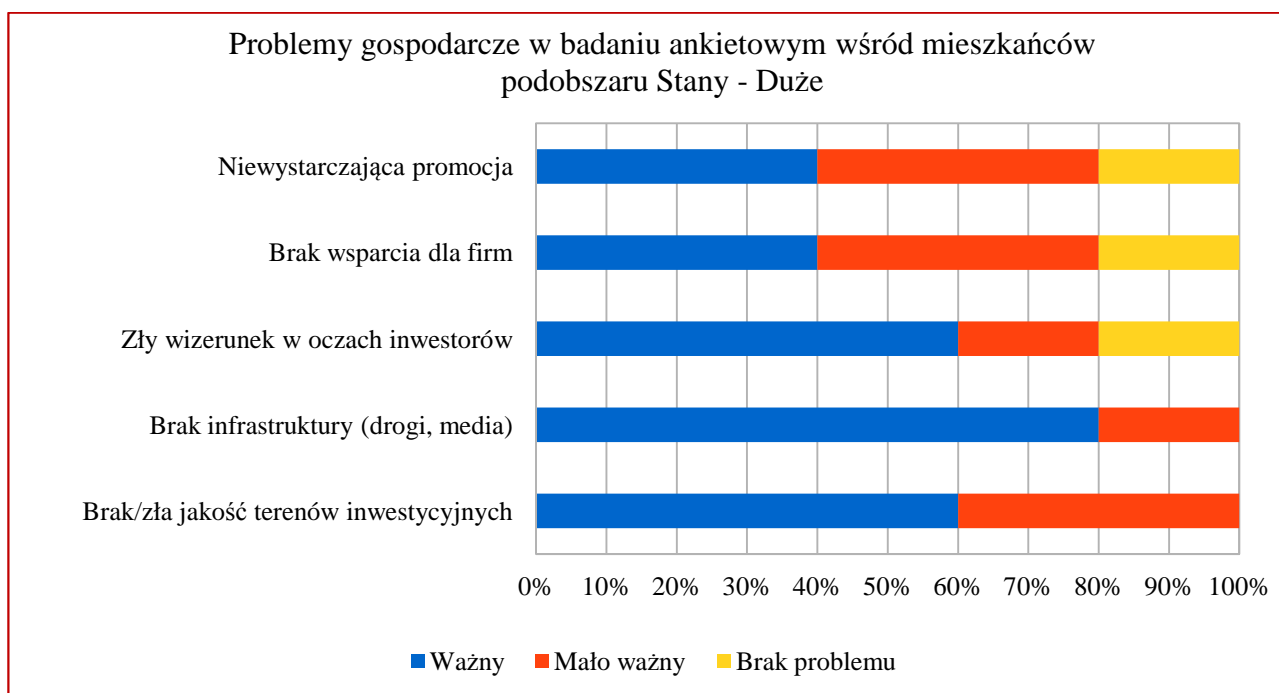
Rys. Problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy ze spędzaniem czasu walnego wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy w infrastrukturze i środowisku wskazywane w badaniu ankietowym

Rys. Problemy gospodarcze wskazywane w badaniu ankietowym

1.4 Synteza diagnozy szczegółowej

Podobszar	Występujące problemy	Lokalne Potencjały
Borki Siedleckie	<p>Podobszar cechuje się wysokim nasyceniem problemów sfery społecznej, gospodarczej oraz środowiskowej.</p> <p>Podobszar cechuje się szczególnie wysokim wskaźnikiem postępowań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób nadużywających alkoholu i sprawców przemocy domowej.</p> <p>Wyraźnie wyższy na tle Gminy był odsetek interwencji domowych policji w roku 2015.</p> <p>Podobszar cechuje się poziomem bezrobocia nieznacznie wyższym od średniej w Gminie.</p> <p>Mieszkańcy w badaniu ankietowym sygnalizowali problem ubóstwa, ale w analizie wskaźnikowej potwierdza się to częściowo</p> <p>Podobszar odznacza się niską aktywnością społeczną i zaangażowaniem mieszkańców w życie publiczne (wyniki frekwencji w wyborach samorządowych, problemy społeczne wskazywane w badaniu ankietowym). Podczas spotkań oraz w badaniu ankietowym mieszkańcy podnosili problem niewystarczającej infrastruktury rekreacyjnej.</p> <p>Podobszar cechuje się niskim w porównaniu do średniego w poziomie rozwoju gospodarczego, co potwierdzają również wyniki konsultacji społecznych. W tej sferze mieszkańcy wskazują na brak odpowiednich terenów inwestycyjnych oraz brak odpowiedniego uzbrojenia terenu.</p> <p>Gorszy od średniej jest też odsetek osób segregujących odpady.</p>	<p>Podobszar cechuje się korzystną strukturą demograficzną. Wskaźniki obciążenia demograficznego są korzystniejsze w porównaniu do średniej. Relatywnie niski jest udział w strukturze lokalnej społeczności osób w wieku poprodukcyjnym.</p> <p>Bliskość podobszarów względem dużego ośrodka miejskiego – Siedlec. Dzięki korzystnemu skomunikowaniu Borki Siedleckie są atrakcyjnym miejscem zamieszkania dla osób na co dzień pracujących w Siedlcach.</p> <p>Podobszar posiada infrastrukturę sportową i rekreacyjną która po unowocześnieniu będzie mogła zaspokajać znaczną część potrzeb mieszkańców w tym zakresie.</p> <p>Istniejąca sieć gazowa, wodociągowa</p> <p>Plany przyłączenia podobszaru do oczyszczalni w Przygodach</p>
<p>Kownaciska część A</p> <p>Kownaciska część B</p> <p>Kownaciska część C</p>	<p>Podobszary Kownaciska część A, B oraz C cechują się koncentracją problemów społecznych oraz środowiskowych.</p> <p>Podobszary cechuje się niekorzystną strukturą demograficzną. Szczególnie niekorzystny jest wskaźnik obciążenia demograficznego liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym, który wskazuje, że problem może się pogłębiać.</p> <p>W podobszarach występuje również zjawisko bezrobocia. Cechują się one również dużą liczbą osób korzystających z pomocy socjalnej, których często dotyczy zjawisko wykluczenia społecznego. Znalazło to potwierdzenie w wynikach przeprowadzonego badania</p>	<p>Bliskość podobszarów względem dużego ośrodka miejskiego – Siedlec.</p> <p>Funkcjonując jednostka OSP, integrująca część mieszkańców.</p> <p>Świetlica wiejska, stanowiąca miejsce integracji mieszkańców z podobszarów.</p>

	<p>ankietowego.</p> <p>Podczas spotkań oraz w badaniu ankietowym mieszkańcy zgłaszali problem braku infrastruktury sportowej.</p> <p>Istotnym problemem jest również poziom bezpieczeństwa. Zarówno wskaźnik interwencji domowych policji jak również wskaźnik przestępstw są wyrazie wyższe od średniej dla Gminy.</p> <p>Podobszary cechują się niskim w porównaniu do średniego poziomem rozwoju gospodarczego, co potwierdzają również wyniki konsultacji społecznych.</p> <p>Podobszar nie posiada sieci kanalizacyjnej, co stwarza zagrożenie dla środowiska naturalnego. Gorszy od średniej jest też odsetek osób segregujących odpady.</p> <p>Istotnym problemem dotyczącym stanu środowiska jest też występowanie w podobszarach dużych ilości wyrobów zawierających azbest.</p>	
<p>Krześlinek</p>	<p>Podobszar Krześlinek cechuje się koncentracją problemów społecznych oraz środowiskowych.</p> <p>Podobszar cechuje się niekorzystną strukturą demograficzną.</p> <p>Istotnym problemem społecznym w podobszarze jest bezrobocie. Wskaźnik bezrobocia w podobszarze jest w odniesieniu do średniej dla Gminy bardzo wysoki. Potwierdziły to również wyniki konsultacji społecznych. Problem ten był wskazywany jako bardzo istotny zarówno w badaniu ankietowym jak również podczas spotkań.</p> <p>W podobszarze występuje duża liczba (w odniesieniu do Gminy) świadczeń wypłacanych z Funduszu Alimentacyjnego. Diagnoza wykazała występowanie problemu ubóstwa co potwierdziły również wyniki badań ankietowych.</p> <p>Podczas spotkań oraz w badaniu ankietowym mieszkańcy zgłaszali problem braku infrastruktury sportowej.</p> <p>Podobszar odznacza się niską aktywnością społeczną i zaangażowaniem mieszkańców w życie publiczne (wyniki frekwencji w wyborach samorządowych).</p> <p>Podobszar nie posiada sieci kanalizacyjnej, co stwarza zagrożenie dla środowiska naturalnego. Gorszy od średniej jest też odsetek osób segregujących odpady.</p>	<p>Świetlica wiejska, stanowiąca miejsce integracji mieszkańców z podobszaru</p> <p>Wyższa na tle Gminy aktywność gospodarza mieszkańców.</p> <p>Bliskość podobszarów względem dużego ośrodka miejskiego – Siedlec.</p>

	Istotnym problemem dotyczącym stanu środowiska jest też występowanie w podobszarach dużych ilości wyrobów zawierających azbest.	
Sosna-Kicki	<p>Podobszar Sosna-Kicki cechuje się koncentracją problemów społecznych, gospodarczych oraz środowiskowych.</p> <p>Podobszar cechuje się niekorzystną strukturą demograficzną a wskaźniki demograficzne wskazują, że problem może się pogłębiać.</p> <p>Ważnym problemem w podobszarze jest bezrobocie. Wskaźnik bezrobocia w podobszarze jest w odniesieniu do średniej dla Gminy bardzo wysoki. Potwierdziły to również wyniki konsultacji społecznych. Problem ten był wskazywany jako bardzo istotny zarówno w badaniu ankietowym jak również podczas spotkań.</p> <p>W podobszarze występuje duża liczba (w odniesieniu do Gminy) świadczeń wypłacanych z Funduszu Alimentacyjnego. Diagnoza wykazała występowanie problemu ubóstwa co potwierdziły również wyniki badań ankietowych.</p> <p>Podobszar Sosna-Kicki nie posiada żadnej infrastruktury związanej z rekreacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu bądź służącej integracji lokalnej społeczności. Potrzeby mieszkańców w tym zakresie nie są zaspokajane.</p> <p>Istotnym problemem jest poziom bezpieczeństwa. Szczególnie wskaźnik interwencji domowych policji jest wysoki na tle Gminy.</p> <p>Mieszkańcy podobszaru charakteryzują się niską aktywnością gospodarczą. co potwierdzają również wyniki konsultacji społecznych. W toku partycypacji społecznej mieszkańcy wskazali na brak odpowiednich terenów inwestycyjnych oraz brak odpowiedniego uzbrojenia terenu oraz na brak systemu wsparcia dla firm.</p> <p>Podobszar nie posiada sieci kanalizacyjnej, co stwarza zagrożenie dla środowiska naturalnego. Gorszy od średniej jest też odsetek osób segregujących odpady.</p> <p>Istotnym problemem dotyczącym stanu środowiska jest też występowanie w podobszarach dużych ilości wyrobów zawierających azbest.</p>	<p>Podobszar odznacza się wyższą (w odniesieniu do Gminy) aktywnością społeczną i zaangażowaniem mieszkańców w życie publiczne (wyniki frekwencji w wyborach samorządowych)</p> <p>Próby wykorzystania mediów społecznościowych do integracji mieszkańców (inicjatywa Wirtualna Świetlica Sosna Kicki)</p> <p>Położenie w niedalekiej odległości od drogi krajowej nr 63.</p>
Stany Duże	Podobszar Sosna-Kicki cechuje się koncentracją problemów społecznych, gospodarczych oraz	Podobszar odznacza się wyższą (w odniesieniu do Gminy) aktywnością społeczną i zaangażowaniem mieszkańców w życie

	<p>środowiskowych.</p> <p>Podobszar, mimo niższego od średniej wskaźnika bezrobocia cechują się dużą liczbą osób korzystających z pomocy socjalnej, których często dotyczy zjawisko wykluczenia społecznego. Znalazło to potwierdzenie w wynikach przeprowadzonego badania ankietowego.</p> <p>Istotnym problemem jest również problem uzależnień, co potwierdza wysoki wskaźnik postępowań prowadzonych przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób nadużywających alkoholu i sprawców przemocy domowej z podobszaru.</p> <p>Podobszar Stany Duże nie posiada żadnej infrastruktury związanej z rekreacją, wypoczynkiem, uprawianiem sportu bądź służącej integracji lokalnej społeczności. Potrzeby mieszkańców w tym zakresie nie są w żaden sposób zaspokajane.</p> <p>Mieszkańcy podobszaru charakteryzują się niską aktywnością gospodarczą, co potwierdzają również wyniki konsultacji społecznych. W toku partycypacji społecznej mieszkańcy wskazali na brak odpowiednich terenów inwestycyjnych oraz brak odpowiedniego uzbrojenia terenu oraz na zły wizerunek w oczach potencjalnych inwestorów.</p> <p>Podobszar nie posiada sieci kanalizacyjnej, co stwarza zagrożenie dla środowiska naturalnego.</p> <p>Istotnym problemem dotyczącym stanu środowiska jest też występowanie w podobszarach dużych ilości wyrobów zawierających azbest.</p>	<p>publiczne (wyniki frekwencji w wyborach samorządowych)</p> <p>Położenie w niedalekiej odległości od drogi krajowej nr 63.</p>
--	---	--

1.5 Analiza SWOT obszaru rewitalizacji Gminy Suchożebry

Obszar rewitalizacji formalnie został podzielony na 5 podobszarów skorelowanych ze strefami zurbanizowanymi sołectw Borki Siedleckie, Kownaciska, Krześlinek, Sosna-Kicki i Stany Duże. Mimo iż miejscowości te są zamieszkałe przez społeczność którą można określić jako względnie homogeniczną, a przestrzennie dzieli je niewielka odległość to analizując ich specyfikę dostrzec można wyraźne różnice pomiędzy wsią Borki Siedleckie a pozostałymi jednostkami. Wynika ona w znacznej mierze z różnic w relacjach z pobliskim ośrodkiem miejskim jakim są Siedlce. Borki Siedleckie położone są w bezpośredniej bliskości miasta. Dodatkowo są z nim połączone linią komunikacji miejskiej. To głównie te czynniki decydują o tym że mieszkańcy tej wsi są w dużo większym stopniu związani z Siedlcami niż pozostała społeczność obszaru rewitalizacji. Z uwagi na płynące z tego faktu różnice zdecydowano się przeprowadzić dwie osobne analizy SWOT: jedną dla miejscowości Borki Siedleckie i drugą dla pozostałych miejscowości obszaru rewitalizacji.

Analiza dla miejscowości Borki Siedleckie

MOCNE STRONY

- Bliskie położenie względem miasta Siedlce umożliwiające korzystanie z jego rynku pracy i usług i stanowiącego rynek zbytu dla towarów i usług wytwarzanych w Borkach Siedleckich.
- Dobre połączenie z ośrodkiem miejskim (również komunikacją publiczną) umożliwiające szeroką kooperację
- Potencjał ludzki wzmocniony przez osoby „napływające” z Siedlec i wybierające jako miejsce zamieszkania Borki Siedleckie.

SŁABE STRONY

- Niski poziom identyfikacji mieszkańców z miejscem zamieszkania wynikający z zaspokajania znacznej ilości potrzeb w pobliskich Siedlcach (rynek pracy, ośrodek edukacji, usługi zdrowotne, kulturalne, sportowo-rekreacyjne)
- Brak infrastruktury społeczno-kulturalnej i miejsc integracji społeczności lokalnej
- Niewielka ilość imprez o charakterze kulturalnym, społecznym i integracyjnym
- Podział wśród lokalnej społeczności na „rdzennych” mieszkańców i „nowych”, którzy wybrali Borki Siedleckie jako alternatywę dla mieszkania w granicach administracyjnych miasta.
- Brak planów zagospodarowania przestrzennego pozwalających na harmonijny i zrównoważony rozwój miejscowości

SZANSE

- Unowocześnienie, wyposażenie i lepsze wykorzystanie potencjału infrastruktury edukacyjnej, społecznej i rekreacyjnej umożliwiające poszerzenie oferty w zakresie edukacji oraz imprez społeczno-integracyjnych
- Dalszy rozwój wsi wykorzystujący potencjał pobliskiego ośrodka miejskiego oraz napływ osób osiedlających się w Borkach Siedleckich
- Wykorzystanie zrehabilitowanych terenów po wyrobiskach do celów rekreacyjnych

ZAGROŻENIA

- Postępujące rozwarstwienie i utrzymujący się podział wśród lokalnej społeczności na „rdzennych” mieszkańców i „nowych” przybyłych z Siedlec.
- Obniżanie się poziomu edukacji na poziomie szkoły podstawowej i brak oferty zajęć pozalekcyjnych umożliwiających rozwój najmłodszych mieszkańców terenów rewitalizowanych
- Pogarszające się warunki finansowania zadań inwestycyjnych i bieżącej działalności w obszarze edukacji, kultury, rekreacji, spędzania czasu wolnego.

Analiza dla miejscowości Kownaciska, Krześlinek, Sosna-Kicki oraz Stany Duże

MOCNE STRONY

- Położenie obszarów rewitalizowanych w bliskim sąsiedztwie drogi krajowej nr 63 (Stany Duże, Sosna-Kicki) lub niedalekiej odległości od Siedlec (Kownaciska, Krześlinek)
- Dobre warunki dla produkcji rolnej i rozwijające się nowoczesne gospodarstwa rolne i grupy producenckie (przedsiębiorstwa pieczarkarskie, sadownictwo)

SŁABE STRONY

- Brak we wsiach objętych obszarem rewitalizacji obiektów istotnych dla edukacji i kultury.
- Brak na lokalnym rynku miejsc pracy zwłaszcza dla osób z wyższym wykształceniem, powodujący stały odpływ osób i jednoczesny niedobór osób z wykształceniem technicznym i przygotowanych do pracy w nowoczesnym rolnictwie, hodowli i przetwórstwie rolno-spożywczym
- Niedostatek terenów inwestycyjnych pod działalność produkcyjno-usługową (według aktualnych zapisów Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego)
- Znaczna ilość małych gospodarstw rolnych niedających możliwości utrzymania się wyłącznie z działalności rolniczej
- Niski stopień rozwoju alternatywnych dla rolnictwa źródeł utrzymania (agroturystyka, turystyka, usługi dla mieszkańców Siedlec możliwe do świadczenia częściowo zdalnie)
- Braki w infrastrukturze komunikacyjnej (nawierzchnia dróg, chodniki, oświetlenie, odwodnienie, brak ścieżek rowerowych)
- Braki w podstawowej infrastrukturze sieciowej takiej jak kanalizacja czy sieć gazownicza (Stany Duże)

SZANSE

- Pełniejsze wykorzystanie potencjału dla rozwoju terenów inwestycyjnych bazującego na bliskim położeniu względem ośrodka miejskiego (Kownaciska i Krześlinek) lub położeniu w niedalekiej odległości od drogi krajowej nr 63 (Sosna Kicki – Stany Duże)
- Rozwój specjalistycznych i efektywnych gospodarstw rolnych, grup producenckich i spółdzielni rolno-spożywczych

- Poszerzenie oferty społecznej, kulturalnej i rekreacyjnej oraz poprawa ilościowa i jakościowa podstawowej infrastruktury stanowiące warunki dla poprawy jakości życia i zahamowania niekorzystnych zjawisk demograficznych (migracja, niski przyrost naturalny)
- Poszerzenie oferty edukacyjnej dla młodzieży, dorosłych i osób starszych (aktywizacja i edukacja zawodowa, informatyzacja, języki obce)
- Pozyskiwanie zewnętrznych środków finansowych na nowe inwestycje i działania zmierzające do poprawy jakości życia (środki UE i krajowe)

ZAGROŻENIA

- Migracja zwłaszcza młodych osób i ujemny przyrost naturalny
- Narastający ruch samochodowy niedostosowany do istniejącej infrastruktury (nawierzchnia dróg, chodniki, oświetlenie)
- Niski poziom aktywności społecznej mieszkańców i niechęć do angażowania się na rzecz lokalnej społeczności
- Niski potencjał rozwojowy w stosunku do dynamiczniej rozwijających się miejscowości i gmin sąsiednich (konkurencja sąsiadów)

2 Opis wizji stanu obszaru, cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań.

W oparciu o zidentyfikowane problemy występujące na obszarze rewitalizacji Gminy Suchożebry sformułowano wizję stanu obszaru jako planowany efekt oraz pożądany stan rewitalizacji przy jednoczesnym osiągnięciu celów Gminnego Programu Rewitalizacji oraz odpowiadającym im kierunkom działań:

WIZJA:

Obszar poddany rewitalizacji uległ wyraźnej przemianie widocznej zwłaszcza w sferze społecznej, ale także infrastrukturalnej i przestrzenno-funkcjonalnej. Istotny problem, jakim na większości obszarów zdegradowanych była migracja młodych ludzi został w znacznej mierze ograniczony. Jest to efekt poprawy warunków życia, w szczególności oferty opiekuńczo-edukacyjnej kierowanej do najmłodszych oraz szerszych możliwości zagospodarowania czasu wolnego przez wszystkich mieszkańców. Osoby „wychodzące” w dorosłe życie świadomie podejmują wybór pozostania w dotychczasowym miejscu zamieszkania, dostrzegając tu potencjał rozwoju dla siebie i swoich dzieci. Mając na uwadze ograniczone możliwości finansowe i organizacyjne gminy i pozostałych interesariuszy, do przeprowadzenia planowanych zmian w sposób optymalny wykorzystany został potencjał płynący z istniejących zasobów infrastrukturalnych, organizacyjnych i ludzkich.

Realizacja przedsięwzięć pobudzających aktywność społeczną i gospodarczą zwiększyła zaangażowanie społeczne mieszkańców miejscowości zlokalizowanych w obszarze rewitalizacji. Chętniej angażują się oni w sprawy swojej wsi, wykazują również większą zaradność gospodarczą. Dzięki temu na obszarze rewitalizacji budują się trwałe więzi społeczne a zjawisko wykluczenia społecznego niemal nie występuje. Przekłada się to na niższy poziom niekorzystnych zjawisk związanych z nadużywaniem alkoholu i przemocą w rodzinie.

Systematycznie rozbudowywana i unowocześniana podstawowa infrastruktura techniczna (drogi, kanalizacja) nie tylko podnoszą jakość życia na obszarach uważanych niegdyś za najbardziej zdegradowane, ale ułatwiają też dostęp do rynku pracy związanego z pobliskimi Siedlcami. Przy stosunkowo niewielkim potencjale endogenicznym do wzrostu zatrudnienia w gminie, to najlepsza droga do ograniczenia bezrobocia, a w konsekwencji również obszarów ubóstwa.

Tak więc to nie spektakularne inwestycje, a szereg dobrze zaprogramowanych i komplementarnych projektów o mniejszej skali leży u podstaw wielopłaszczyznowej rewitalizacji obszarów zdegradowanych Gminy Suchożebry.

Wskazana powyżej wizja zostanie urzeczywistniona poprzez realizację celów odpowiadających na zidentyfikowane potrzeby terenów rewitalizowanych i zawartych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Suchożebry:

Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych

Problemy obszaru rewitalizacji którym przeciwdziałać będzie cel główny nr 1:

Jednym z kluczowych problemów obszaru rewitalizacji jest niekorzystna struktura demograficzna. Korelacja wskaźników obciążenia demograficznego i przyrostu naturalnego wskazuje, że przyczyną tego stanu rzeczy jest stosunkowo wysoki poziom migracji osób młodych (w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym). Przyczyny tego zjawiska są złożone, ale z całą pewnością istotną rolę odgrywają w tym wypadku: utrudniony dostęp do rynku pracy, niski poziom oferty opiekuńczo-edukacyjnej dla dzieci i młodzieży, ograniczona oferta kulturalna, sportowa, rekreacyjna. Czynniki te negatywnie wpływają na ocenę warunków życia, zwłaszcza przez ludzi młodych. Następstwem niskiej oceny przez lokalną społeczność warunków kształcenia, samorozwoju i możliwości zaspokajania potrzeb chociażby w zakresie spędzania wolnego czasu jest niska więź mieszkańców terenów objętych Programem Rewitalizacji z miejscem urodzenia, a w efekcie częstsze migracje do ośrodka miejskiego.

Z kolei osoby, które pozostały na obszarach zdegradowanych społecznie i gospodarczo, objętych rewitalizacją, mając ograniczone możliwości kształcenia i zarobkowania na wyższym poziomie, w większym zakresie objęte są sferą ubóstwa i zmuszone są korzystać z pomocy społecznej. Osoby te, żyjąc w poczuciu niedostatku i utraconych szans często popadają w marazm i zniechęcenie. W rezultacie ich aktywność zawodowa i społeczna jest na bardzo niskim poziomie a dodatkowo wykazują one większą skłonność do nadużywania alkoholu. Taka postawa jeszcze bardziej potęguje ubóstwo i prowadzi do wykluczenia społecznego. Zmiany w tym zakresie powinny dotyczyć między innymi najmłodszego pokolenia, któremu należy wpajać pozytywne wzorce i ukierunkowywać w sposób umożliwiający kształcenie w najbardziej perspektywicznych kierunkach. Działania takie stwarzają szansę na poprawę sytuacji osób z obszarów rewitalizowanych na rynku pracy a w efekcie ograniczą zagrożenia ubóstwem i wykluczeniem zawodowym i społecznym. Edukacja w lepszych warunkach i na wyższym poziomie w połączeniu z opieką wychowawczą może więc przyczynić się do rozwiązania kluczowych zagadnień leżących u źródeł wielu problemów społecznych.

Cele operacyjne i przypisane im kierunki działań pozwalające osiągnąć cel główny nr 1

Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego

Kierunki działań:

- Rozwój oferty edukacyjnej dla dzieci i dorosłych
- Promowanie zaangażowania społecznego poprzez kulturę, sport i edukację
- Organizacja imprez o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i społecznym mających na celu integrację wspólnoty lokalnej
- Integracja międzypokoleniowa poprzez organizację imprez rekreacyjnych o charakterze rodzinnym
- Podnoszenie poziomu osobistych aspiracji mieszkańców obszarów zdegradowanych
- Zapobieganie zjawisku wykluczenia społecznego
- Wyrównywanie szans

Cel operacyjny 1.2 Rozwój i wsparcie inicjatyw gospodarczych wśród mieszkańców

Kierunki działań:

- Promocja przedsiębiorczości wśród uczniów szkół gminnych
- Zaangażowanie instytucji gminnych w przygotowanie i realizację projektów podnoszących motywację do pracy oraz zakładania/prowadzenia własnej działalności gospodarczej
- Stymulowanie aktywności gospodarczej na zdiagnozowanych obszarach problemowych

Cel główny 2: Przyjazna przestrzeń i infrastruktura

Problemy obszaru rewitalizacji którym przeciwdziałać będzie cel główny nr 2:

Rozwiązywanie problemów terenów rewitalizowanych (w tym problemów społecznych) możliwe jest jedynie w oparciu o zaplecze infrastrukturalne integralnie związane z tym obszarem. Tam gdzie nie jest to możliwe należy wykorzystywać potencjał endogeniczny najbliższego otoczenia z ukierunkowaniem prowadzonych działań na osoby i problemy zidentyfikowane na obszarach rewitalizacji. Dotyczy to np. infrastruktury edukacyjnej, która zwykle zlokalizowana jest w większych miejscowościach podczas gdy największe problemy opiekuńczo-wychowawcze i edukacyjne występują w najmniejszych wsiach. Tak więc skalę działań infrastrukturalnych i ich lokalizację należy wiązać z potrzebami lokalnej społeczności ale też i istniejącymi uwarunkowaniami. Nowa i zmodernizowana infrastruktura będzie stanowiła „magnes” ułatwiający zaangażowanie lokalnej społeczności w działania mające zaktywizować ją społecznie. Cel główny nr 2 jest więc nierozdzielnie związany z możliwością pełnej realizacji założeń celu nr 1.

Wyniki przeprowadzonych na etapie diagnozy konsultacji pokazują, że znaczna część społeczności terenów rewitalizowanych postrzega rozwój społeczny i możliwość rozwiązania zidentyfikowanych problemów poprzez pryzmat zasobów materialnych związanych z daną sferą. I choć z takim punktem widzenia można polemizować, to jednak z całą pewnością można stwierdzić, że zmiany infrastrukturalne i przestrzenno-funkcjonalne związane ze sposobem zagospodarowania przestrzeni publicznej stanowią bardzo ważny element w pokonywaniu barier i włączaniu interesariuszy w proces rzeczywistej rewitalizacji społecznej.

Cele operacyjne i przypisane im kierunki działań pozwalające osiągnąć cel główny nr 2

Cel operacyjny 2.1 Wzrost zaangażowania społeczności terenów rewitalizowanych w życie kulturalne poprzez rozwój infrastruktury kultury

Kierunki działań:

- Tworzenie nowych przestrzeni do rozwoju kultury powszechnej
- Tworzenie nowych narzędzi upowszechniania kultury

Cel operacyjny 2.2 Rozwój infrastruktury rekreacyjnej służącej podniesieniu jakości życia mieszkańców obszarów rewitalizowanych i ich integracji

Kierunki działań:

- Budowa nowych obiektów rekreacyjnych i kreowanie przestrzeni dla aktywnych form wypoczynku
- Tworzenie miejsc spotkań i integracji lokalnej społeczności

Cel operacyjny 2.3 Wzrost jakości usług opiekuńczo-edukacyjnych poprzez rozbudowę infrastruktury z nimi związanej

Kierunek działań:

- Nadawanie nowych funkcji niewykorzystywanym terenom i obiektom związanym z infrastrukturą oświatową

Cel operacyjny 2.4 Rozwój infrastruktury sportowej

Kierunki działań:

- Tworzenie nowych obiektów sportowych
- Modernizacja istniejących obiektów sportowych

Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców

Problemy obszaru rewitalizacji którym przeciwdziałać będzie cel główny nr 3:

Niska ocena jakości życia na obszarach zdegradowanych włączonych do Gminnego Programu Rewitalizacji stanowi odzwierciedlenie skali problemów identyfikowanych przez mieszkańców tej części gminy i leży u podstaw problemu migracji zwłaszcza osób młodych. U schyłku drugiej dekady XXI wieku mają one prawo oczekiwać powszechnej dostępności do podstawowej infrastruktury technicznej ułatwiającej życie codzienne ale też dającej możliwość rozwoju aktywności gospodarczej. Bez dostępu do sieci kanalizacji sanitarnej i choćby dostatecznej jakości dróg trudno jest planować na terenach rewitalizowanych prowadzenie działalności gospodarczej (nawet agroturystycznej) czy mówić o dostępie do rynku pracy jaki stanowią pobliskie Siedlce. Oczywiście samo stworzenie, czy zmodernizowanie tego typu infrastruktury nie rozwiąże problemu bezrobocia. Z całą pewnością przyczyni się jednak do poprawy jakości życia a co za tym idzie podniesie perspektywy rozwojowe dla mieszkańców. Zaczną oni w większym stopniu wiązać swoje dalsze życie z tym terenem i szukać rozwiązań swoich aktualnie najważniejszych problemów związanych z brakiem możliwości zatrudnienia i towarzyszącym mu ubóstwem. Lepsza ocena warunków życia i perspektyw rozwojowych zmniejszy też wydatnie odsetek osób nadużywających alkoholu i związane z tym problemy z przemocą i rozpadem rodzin.

Cele operacyjne i przypisane im kierunki działań pozwalające osiągnąć cel główny nr 3

Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej

Kierunki działań:

- Rozwój sieci kanalizacyjnej
- Modernizacja infrastruktury drogowej sprzyjająca poprawie bezpieczeństwa i dostępności (drogi, chodniki, ścieżki rowerowe).

3 Powiązania Gminnego Programu z dokumentami o charakterze strategicznym i planistycznym

Przedmiotowy dokument został przygotowany z uwzględnieniem zasad polityki regionalnej Unii Europejskiej i nawiązuje do jej głównego celu, jakim jest dążenie do wzmacniania spójności społeczno-ekonomicznej poszczególnych regionów. W konsekwencji służy to korygowaniu dysproporcji ekonomicznych, społecznych oraz przestrzennych w poszczególnych regionach Wspólnoty.

Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry są też zgodne z podstawowymi krajowymi, regionalnymi i lokalnymi strategiami i planami rozwoju.

3.1 Poziom lokalny

Strategia Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku została przyjęta uchwałą Nr XIII/92/2015 Rady Powiatu w Siedlcach z dnia 18 grudnia 2015 roku. Jest to dokument zawierający proces planowania i wyboru celów strategicznych i operacyjnych oraz kierunków działań Powiatu Siedleckiego.

W dokumencie ujęto pięć celów strategicznych, którym przyporządkowano cele operacyjne kierunki działań:

- I. Rozwój potencjału gospodarczego Powiatu Siedleckiego.
- II. Podniesienie potencjału społecznego i edukacyjnego mieszkańców Powiatu Siedleckiego.
- III. Promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego.
- IV. Promocja i ochrona walorów turystycznych Powiatu.
- V. Bezpieczny Powiat.

Osiągnięcie priorytetowych celów strategicznych zapisanych w dokumencie będzie możliwe między innymi poprzez realizację określonych w niej celów operacyjnych i kierunków działań. Projekty i przedsięwzięcia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Suchożebry wpisują się szczególnie w następujące kierunki działań opisanych w Strategii Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku:

II. Cel strategiczny: Podniesienie potencjału społecznego i edukacyjnego mieszkańców Powiatu Siedleckiego.

Cele operacyjne i kierunki działań

4. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

4.1. Wspieranie rozwoju sektora ekonomii społecznej.

4.2. Polityka senioralna.

4.3. Udzielanie wsparcia rodzinom mającym trudności w opiece nad dziećmi.

4.4. Zapewnienie opieki dzieciom pozbawionym opieki rodziców poprzez tworzenie warunków do funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz utworzenie placówki opiekuńczo – wychowawczej dla dzieci i młodzieży, które nie mogą być umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej.

5. Przeciwdziałanie bezrobociu i łagodzenie skutków bezrobocia.

5.1. Aktywizacja zawodowa.

5.2. Wspieranie mobilności pracowników.

5.3. Rozwój i doskonalenie wykorzystania usług i instrumentów rynku pracy ukierunkowane na efektywniejszą aktywizację zawodową klientów PUP i wsparcie przedsiębiorstw.

6. Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży.

6.1. Wspieranie form doskonalenia zawodowego nauczycieli.

6.2. Modernizacja obiektów związanych z edukacją.

6.3. Unowocześnienie infrastruktury dydaktycznej.

6.4. Stworzenie możliwości podnoszenia znajomości języków obcych.

6.5. Wspieranie aktywności artystycznej dzieci i młodzieży.

III. Cel strategiczny: Promocja i ochrona dziedzictwa kulturowego.

Cele operacyjne i kierunki działań

2. Rozwój zaplecza instytucjonalnego kultury.

2.1. Wspieranie tworzenia sal pamięci.

2.2. Rewitalizacja zabytkowych parków.

2.3. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów kultury.

W związku z powyższym Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry jest w pełni zgodny ze Strategią Rozwoju Powiatu Siedleckiego na lata 2015-2020 z perspektywą do 2025 roku i przyczyni się do osiągnięcia celów zawartych w tym dokumencie.

Strategia Rozwoju Gminy Suchożebry na lata 2014-2020 została przyjęta uchwałą Nr VIII/61/2015 Rady Gminy Suchożebry z dnia 25 września 2015 roku i jest planem osiągnięcia długofalowych zamierzeń Gminy. Istotne jest, że Strategia łączy różne aspekty rozwojowe Gminy, w związku z tym Gminny Program Rewitalizacji (ze względu na ograniczenie terytorialnego obszaru rewitalizacji oraz ukierunkowania przede wszystkim na rozwój społeczny Gminy) jest dokumentem operacyjnym podrzędnym w stosunku do Strategii Rozwoju.

Strategia Rozwoju Gminy Suchożebry na lata 2014-2020 wytycza strategiczne kierunki działań, których celem jest likwidacja problemów i ograniczeń w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzennej środowiskowej. Ukierunkowanie władz lokalnych na tych aspektach pozwoli lepiej i pełniej zaspokoić potrzeby lokalnej wspólnoty samorządowej.

Już w tym miejscu widać spójność Strategii Rozwoju z Gminnym Programem Rewitalizacji, który jest wieloletnim programem działań, przede wszystkim w sferze społecznej, gospodarczej oraz przestrzennej i technicznej zmierzających do wyprowadzenia obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego oraz stworzenie warunków do ich zrównoważonego rozwoju.

Strategia Gminy Suchożebry na lata 2014-2020 określa obszary strategiczne z punktu widzenia Gminy, którymi są:

- I. Rozwój gospodarczy
- II. Mieszkańcy
- III. Ochrona i kształtowanie środowiska naturalnego i kulturowego
- IV. Informatyzacja oraz promocja gminy

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry jest spójny z następującymi obszarami strategicznymi:

- Rozwój gospodarczy
- Mieszkańcy

Celem obszaru strategicznego *Rozwój Gospodarczy* jest stworzenie na terenie gminy korzystnych warunków do rozwoju przedsiębiorczości sprzyjającej tworzeniu nowych miejsc pracy oraz wspieranie procesów restrukturyzacji rolnictwa.

W ramach obszaru strategicznego następujące cele operacyjne i przyporządkowane im działania są spójne z celami, zadaniami i przedsięwzięciami planowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry:

- Cel operacyjny I.3 Przeciwdziałanie bezrobociu oraz polityka społeczna
- Działanie I.3.1 Aktywna współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi w obszarze i na rzecz przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu
- Działanie I.3.2 Wspieranie, tworzenie i realizowanie programów wsparcia osób i rodzin ubogich, rodzin wielodzietnych zagrożonych ubóstwem
- Działanie I.3.3 Działania na rzecz wzrostu zatrudnienia w gminie w sektorach pozarolniczych poprzez aktywizację zawodową i społeczną
- Działanie I.3.4 Podejmowanie działań mających na celu utworzenie lub modernizację mieszkań socjalnych i komunalnych

Celem obszaru strategicznego *Mieszkańcy* jest zapewnienie wysokiego standardu życia mieszkańcom gminy.

W ramach obszaru strategicznego następujące cele operacyjne i przyporządkowane im działania są spójne z celami, zadaniami i przedsięwzięciami planowanymi w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry:

- Cel operacyjny II.1 Zapewnienie szerokiej oferty edukacyjnej, kulturalnej oraz rekreacyjno – sportowej
- Działanie II.1.1 Podnoszenie poziomu edukacji szkolnej i pozaszkolnej
- Działanie II.1.2 Poszerzenie oferty w zakresie edukacji przedszkolnej
- Działanie II.1.3 Wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci z terenów wiejskich
- Działanie II.1.4 Tworzenie lepszych warunków kształcenia poprzez inwestowanie w bazę oświatową oraz wspieranie instytucji edukacyjnych, w tym bibliotek

- Działanie II.1.6 Inicjowanie i wspieranie działań mających na celu propagowanie kultury oraz różnych form spędzania wolnego czasu
- Działanie II.1.7 Propagowanie zdrowego stylu życia poprzez promocję sportu oraz rozwój infrastruktury służącej temu celowi
- Cel operacyjny II.2 Pobudzenie aktywności społecznej
- Działanie II.2.1 Podniesienie w mieszkańcach świadomości współuczestnictwa w życiu gminy oraz poczucia współodpowiedzialności za jej rozwój
- Działanie II.2.3 Umocnienie więzi społecznych i budowa tożsamości lokalnej
- Współpraca z partnerami prywatnymi w zakresie realizacji wspólnych zadań

Strategia Rozwoju Gminy Suchożebry na lata 2014-2020 stanowi podstawę długofalowego planowania w Gminie Suchożebry. Gminny Program Rewitalizacji uszczegółowia i konkretyzuje cele i przedsięwzięcia służące rewitalizacji.

Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Suchożebry został przyjęty Uchwałą nr XIII/84/2012 Rady Gminy Suchożebry w dniu 29 czerwca 2012 roku. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry wpisują się w określone w Studium Uwarunkowań funkcje gminy:

- Podstawową funkcją pozostanie produkcja rolna,
- Funkcje uzupełniające to: usługi i obsługa rolnictwa, mieszkalnictwo i rekreacja.

Głównym ośrodkiem administracyjno-usługowym pozostanie wieś gminna – Suchożebry. Usługi i produkcja będą rozwijać się na terenach położonych przy drodze krajowej oraz linii kolejowej we wsiach Wola Suchożeberska, Suchożebry, Podnieśno oraz Krześlin i Krześlinek. Tereny budownictwa mieszkalnego lokalizowane będą głównie w Suchożebkach i Przygodach oraz wsiach położonych na południu gminy: Borkach Siedleckich, Kownaciskach i Krześlinie.

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry nie przewiduje wprowadzania zmian w obecnym dokumencie Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Suchożebry zatwierdzonego Uchwałą nr XIII/84/2012 Rady Gminy Suchożebry w dniu 29 czerwca 2012 roku.

3.2 Poziom Regionalny

Strategia Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku została uchwalona 28 października 2013 Uchwałą nr 158/13 Sejmiku Województwa Mazowieckiego. Innowacyjne Mazowsze, to przedstawiona w formie dokumentu kompleksowa koncepcja działań mających prowadzić do rozwoju regionu. Wśród dokumentów programowania regionalnego Strategia Rozwoju pełni szczególną rolę, jako że wyznacza

długookresowe cele główne oraz cele pośrednie średnio- i krótkookresowe, które powinny wskazywać kierunki zmian zachodzących w województwie – zarówno w sferze gospodarczej, jak i społecznej.

Dokument stanowi odpowiedź na wyzwania, którym powinno sprostać województwo, aby podnieść jakość życia, ograniczyć wykluczenie społeczne i bezrobocie, realizować politykę spójności terytorialnej oraz politykę inteligentnego i zrównoważonego rozwoju. Istotą strategii jest wskazanie celów rozwojowych, których realizacja zapewni utrzymanie trwałego rozwoju.

Głównym celem Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 jest zmniejszenie dysproporcji rozwoju w województwie mazowieckim oraz wzrost znaczenia obszaru metropolitalnego Warszawy w Europie. Osiągnięcie celu nadrzędnego będzie możliwe poprzez przyspieszenie wzrostu gospodarczego, generowanego przez rozwój produkcji i przemysłu ukierunkowanego na eksport, szczególnie w branżach średniozaawansowanych i zaawansowanych technologii.

Dyfuzja innowacji z obszaru metropolitalnego Warszawy i kierunku miast regionalnych, subregionalnych i obszarów wiejskich, jak również rozwój produkcji w przemyśle i przetwórstwie rolno – spożywczym ukierunkowanym na eksport, powinny stać się fundamentem gospodarki regionu.

W Strategii zidentyfikowano trzy obszary strategicznej interwencji, w których występują problemy będące barierą rozwoju regionu.

Wyznaczając obszary strategicznej interwencji uwzględniono obszary wymagające restrukturyzacji i rozwoju nowych funkcji przy wsparciu instrumentów polityki regionalnej. Są to obszary, na których występuje nadmierna kumulacja negatywnych zjawisk społeczno – gospodarczych, konflikty przestrzenne oraz dysfunkcje rozwojowe. Interwencje, podejmowane na tych obszarach będą skierowane na przeciwdziałanie trwałej marginalizacji, utracie znaczenia gospodarczego oraz koncentracji patologicznych problemów społecznych, a także rozwijanie zdolności absorpcji impulsów docierających z obszarów lepiej rozwiniętych, głównie z obszaru metropolitalnego Warszawy.

Gmina Suchożebry wchodzi w skład problemowego OSI ostrołęcko-siedleckiego, z celami: 2.2. Wspieranie obszarów wiejskich o najniższym poziomie dostępu mieszkańców do dóbr i usług warunkujących możliwości rozwojowe oraz 2.3. Restrukturyzacja i rewitalizacja miast i innych obszarów tracących dotychczasowe funkcje społeczno-gospodarcze (KSRR).

Osiągnięcie priorytetowych celów strategicznych zapisanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030 roku będzie możliwe między innymi poprzez realizację określonych w niej kierunków działań. Projekty i przedsięwzięcia ujęte w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Suchożebry wpisują się zwłaszcza w następujące kierunki działań opisanych w Strategii Rozwoju Województwa Mazowieckiego do 2030:

- Wzmacnianie potencjału rozwojowego i absorpcyjnego obszarów wiejskich
- Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
- Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, integracja społeczna
- Wyrównanie szans edukacyjnych

- Podnoszenie standardów funkcjonowania infrastruktury społecznej oraz działania na rzecz ochrony zdrowia i bezpieczeństwa publicznego
- Upowszechnianie kultury i twórczości

W związku z powyższym Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry jest w pełni zgodny ze Strategią Rozwoju Województwa Mazowieckiego i przyczyni się do osiągnięcia celów zawartych w tym dokumencie.

4 Opis przedsięwzięć rewitalizacyjnych

4.1 Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Zakrojone na szeroką skalę uspołecznienie procesu powstawania Gminnego Programu Rewitalizacji stworzyło wszystkim interesariuszom możliwość złożenia propozycji zadań, które ich zdaniem powinny być ujęte w przedmiotowym dokumencie. Niektóre z tych propozycji zostały zainicjowanych przez osoby i podmioty niebędące *de facto* jednostkami odpowiedzialnymi za realizację projektów. Jednak z uwagi na istotne dla rozwoju lokalnej społeczności znaczenie, zyskały one aprobatę podmiotów właściwych do ich zgłoszenia. Tym samym mogły zostać umieszczone w dokumencie a ich realizacja przyczyni się do osiągnięcia założonych celów. Wszystkie propozycje zadań zostały podzielone na dwie grupy: listę A i B.

Listę „A” tworzyć będą podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne. Ich realizacja jest warunkiem niezbędnym do osiągnięcia celów rewitalizacji. Ubiegać się one będą o dofinansowanie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020, Działanie 6.2 – Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych.

Lista A- Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr zadania	Tytuł zadania	Lokalizacja	Zgłaszający
1	Rozwój kompetencji kluczowych - organizacja zajęć pozalekcyjnych	Krynica 33 *	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
2	„Artystą być – rozwijanie kompetencji dzieci przedszkolnych”	Krynica 33*	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
3	W zdrowym ciele zdrowy duch	Krynica 33*	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
4	Adaptacja świetlicy szkolnej do celów cateringowych	Krynica 33*	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
5	Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	Krynica 33*	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
6	Organizacja Gminnej Mobilnej Biblioteki Publicznej	Krześlin 44 *	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
7	Przebudowa i modernizacja budynku gospodarczego przy Szkole Podstawowej w Krześlinie: etap I – przedszkole, etap II - biblioteka.	Krześlin 67 *	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
8	Rozwój kompetencji kluczowych - organizacja zajęć pozalekcyjnych	Krześlin 67 *	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry

9	Urządzenie boiska sportowego	Kownaciska	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
10	Zagospodarowanie terenu przy świetlicy	Kownaciska – świetlica wiejska, działka nr 203	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
11	Sport i zabawa sposobem na integrację	Kownaciska – świetlica wiejska, działka nr 203	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
12	Przebudowa i remont budynku po byłej szkole podstawowej na cele świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem przestrzeni wokół obiektu	Borki Siedleckie 6	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
13	Utworzenie pola do paintball 'a celem rekultywacji i zagospodarowania obszaru nieczynnej żwirowni	Borki Siedleckie działka 386	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
14	Utworzenie miejsca integracji plenerowej poprzez zakup działki i zagospodarowanie terenu	Borki Siedleckie działka 461/4	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
15	Utworzenie kortu tenisowego na nieużytkowanej działce	Borki Siedleckie działka 461/4	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
16	Zagospodarowanie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej w Krześlinie	Krześlin 67 *	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry

*** Uzasadnienie dla realizacji projektów zlokalizowanych poza obszarem rewitalizacji**

Przeprowadzona wielopłaszczyznowa diagnoza Gminy Suchożebry jako tereny zdegradowane wskazała stosunkowo niewielkie miejscowości, dla mieszkańców których wiele usług społecznych świadczonych jest w sąsiednich wsiach. Potencjał demograficzny wsi objętych Gminnym Programem Rewitalizacji nie pozwala uzasadnić lokalizowania w nich szkół, biblioteki czy innych tego typu obiektów. Dlatego potrzeby te w wielu wypadkach są zaspokajane w sąsiednich miejscowościach. I tak na przykład dzieci z podobszarów rewitalizacji Sosna-Kicki i Stany Duże uczęszczają do Szkoły Podstawowej w Krynicy a dzieci z podobszarów Borki Siedleckie, Kownaciska i Krześlinek do Szkoły Podstawowej w Krześlinie. Mimo iż jest to rozwiązanie pod wieloma względami optymalne generuje również pewne problemy związane np. z dojazdem dzieci i z możliwością ich powrotu do domu po skończonych zajęciach.

W tej sytuacji niektóre działania związane np. z poprawą warunków edukacji, zagospodarowaniem czasu wolnego, czy dożywianiem najmłodszych choć nakierowane są na wsparcie osób z terenów zdegradowanych, muszą być realizowane poza obszarem rewitalizacji. Podkreślić jednak należy, że ich realizacja bezpośrednio na obszarze rewitalizacji nie jest możliwa i nie służyłaby optymalnemu

wykorzystaniu istniejącego potencjału. Projekty realizowane w Krynicy i Krześlinie mają jednak istotne znaczenie dla przezwyciężenia problemów terenów objętych programem i wynikających bezpośrednio z diagnozy. Wszystkie one są związane ze sferą edukacji i osobistego rozwoju. Służą więc podniesieniu kompetencji mieszkańców terenów rewitalizowanych zwiększając ich atrakcyjność na rynku pracy. Działania te stanowią podstawę do zapewnienia lepszej pozycji tych osób na drodze rozwoju zawodowego, a tym samym oddalają je od zagrożeń związanych z bezrobociem i związanym z nim ubóstwem. Jak wykazała analiza wskaźnikowa i potwierdziły wyniki konsultacji społecznych, problemy bezrobocia i ubóstwa są najistotniejsze dla mieszkańców obszarów rewitalizowanych.

Potencjał endogeniczny obszaru rewitalizacji i możliwości prawno-organizacyjne a także finansowe znacznie ograniczają władzom gminnym możliwości wpływania na rozwój lokalnego rynku pracy na terenach zdegradowanych objętych programem rewitalizacji. Inwestycje w kapitał ludzki stanowią więc optymalne rozwiązanie w przezwyciężaniu problemów wynikających z bezrobocia.

Analogiczna sytuacja dotyczy działalności Gminnej Biblioteki Publicznej - jedynej tego typu placówki na terenie Gminy. Bariereą tą w pewnym stopniu pozwoli przełamać projekt związany z organizacją mobilnej biblioteki, której baza znajdować się będzie na terenie Krześlina, ale która świadczyć będzie usługi bezpośrednio na obszarach rewitalizowanych. Lokalizacja projektu w Krześlinie jest więc w tym wypadku jedynie nominalna (miejsce przechowywania zasobów a nie świadczenia usług).

Charakterystyka poszczególnych projektów z listy A

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 1. Rozwój kompetencji kluczowych - organizacja zajęć pozalekcyjnych
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	<p>Bariery na które obecnie napotykają uczniowie terenów zdegradowanych objętych Gminnym Programem Rewitalizacji to między innymi: niska świadomość znaczenia edukacji w środowisku wiejskim i co się z tym wiąże brak dostatecznej troski o wykształcenie dzieci, oddalenie szkoły od miejsca zamieszkania i problemy komunikacyjne, niski status materialny rodzin a także dysfunkcje wychowawcze. W środowisku wiejskim ma miejsce tradycyjny stereotypowy podział ról. Należy to zmienić i zainteresować przedmiotami technicznymi obie płcie, tak aby o wyborze zawodu decydowały predyspozycje, umiejętności i zainteresowania, a nie stereotyp. Należy także uświadomić uczniom że umiejętności informatyczno-komunikacyjne są i będą w przyszłości wysoko cenione na rynku pracy, warto więc doskonalić się w tym kierunku.</p> <p>Uczniowie mają problemy w posługiwaniu się językiem angielskim, myśleniem matematyczno-logicznym i naukowo-technicznym, wnioskowaniem, kreatywnością. Rzadko mają okazję uczestniczyć w pozalekcyjnych lub pozaszkolnych zajęciach rozwijających te umiejętności. Szkoła stara się organizować, w miarę możliwości, takie zajęcia lecz są one niewystarczające do zdiagnozowanych potrzeb.</p> <p>Aby rozwiązać te problemy należy zorganizować zajęcia podnoszące kompetencje kluczowe, w tym także umiejętność uczenia się poza szkołą oraz kompetencje społeczne.</p>
Cel projektu	Realizacja projektu wpłynie na rozwój kompetencji kluczowych uczniów, którzy wezmą w nim udział, a poprzez to zwiększą się ich szanse na kontynuowanie zgodnej z predyspozycjami edukacji w szkole ponadpodstawowej. Rozwój kompetencji komunikacyjnych i społecznych zwiększy szanse uczniów na rynku pracy, na który wejdą za kilka lat. Znalezienie dobrze płatnej pracy, w której można realizować także swoje zainteresowania zapobiegnie wykluczeniu społecznemu młodych mieszkańców zdegradowanych terenów wiejskich. Udział uczniów w projekcie przyczyni się także do kształtowania postaw prospołecznych i patriotycznych, a to pomoże w lepszej integracji społeczności szkolnej i środowiska lokalnego z terenów objętych rewitalizacją. Efektem w dłuższej perspektywie jest rozwój społeczności lokalnej, uruchomienie drzemających w niej możliwości i wykorzystanie potencjału mieszkańców wsi Stany Duże, Sosna-Kicki
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	<p>1. Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównujących szanse edukacyjne uczniów z terenów wiejskich:</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwijanie zdolności i zainteresowań: koła matematyczne, informatyczne, przyrodnicze, techniczne (klub modelarza i majsterkowicza)

	<ul style="list-style-type: none"> - koła językowe - zajęcia rozwijające kompetencje komunikacji społecznej (trening umiejętności prezentacji własnej osoby, porozumiewania się werbalnego i pozawerbalnego, wyrażania uczuć i radzenia sobie z nimi) - zajęcia rozwijające zdolności artystyczne (warsztaty plastyczne, muzyczne, wokalnno-taneczne) - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (matematyka, język polski, angielski) - zajęcia terapeutyczne: logopedyczne, integracji sensorycznej, terapii pedagogicznej <p>2. Kształtowanie umiejętności planowania i organizacji wolnego czasu ucznia</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjazdy do kina i teatru - organizacja wycieczek krajoznawczych - wyjazdy na pływalnię , nauka pływania - zajęcia sportowe tzw.: „sportowe soboty” <p>3. Dopuszaenie placówki w niezbędne pomoce do realizacji zaplanowanych zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup pomocy do prowadzenia zajęć przyrodniczych, matematycznych, technicznych i językowych; - programy komputerowe; - radiomagnetofony, sprzęt nagłaśniający; - materiały plastyczne, instrumenty muzyczne, stroje dla grup tanecznych - pomoce dydaktyczne do prowadzenia terapii logopedycznej i pedagogicznej
Cel GPR	<p>Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych</p> <p>Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego</p>
Lokalizacja projektu	<p>Szkoła Podstawowa w Krynicy Krynica 33, 08-125 Suchożebry</p>
Szacunkowa wartość projektu	<p>1 160 000,00 zł w tym 80% UE, 20% Gmina Suchożebry</p>
Planowany termin realizacji	<p>2018-2025</p>
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	<p>Ilość dzieci z terenów zdegradowanych objętych projektem <i>Rozwój kompetencji kluczowych</i> /roczny raport z realizacji projektu</p> <p>Wzrost kompetencji komunikacyjnych i społecznych uczniów zwiększający ich szanse na dalszych etapach edukacji a w przyszłości także na rynku pracy.</p>

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 2. „Artystą być – rozwijanie kompetencji dzieci przedszkolnych”
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Aktualnie do przedszkola uczęszczają dzieci z terenów zdegradowanych - miejscowości Stany Duże i Sosna Kicki. Przedszkole czynne jest tylko do godziny 13. Dzieci nie mają możliwości uczestniczenia w zajęciach dodatkowych, które umożliwiłyby im rozwój niezbędnych kompetencji i lepszy start do dalszej nauki szkolnej. Zbyt krótki pobyt dziecka w przedszkolu, w większości przypadków, uniemożliwia rodzicom podjęcie pracy.
Cel projektu	Wszechstronny rozwój dzieci objętych wychowaniem przedszkolnym (rozwój zainteresowań, wyrównywanie braków edukacyjnych). Stworzenie rodzicom dzieci objętych opieką warunków do aktywnej obecności na rynku pracy. Możliwość realizacji planów zawodowych, społecznych, kulturalnych, pobudzenie tym samym do aktywności na rzecz środowiska lokalnego.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wzbogacenie oferty edukacyjnej przedszkola o dodatkowe zajęcia takie jak: zajęcia plastyczne, muzyczne, kulinarne, logopedyczne, terapia taktylna i terapia sensoryczna. Zakup niezbędnych materiałów dydaktycznych do realizacji projektu: plastycznych, gastronomicznych, muzycznych, logopedycznych, urządzeń do terapii sensorycznej i taktylnej, przyborów gimnastycznych, radiomagnetofonu, płytoteki, instrumentów muzycznych, strojów dla zespołu tanecznego. W przypadku objęcia opieką przedszkolną dziecka niepełnosprawnego planowane jest zatrudnienie asystenta lub nauczyciela wspomagającego.
Cel GPR	Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego
Lokalizacja projektu	Szkoła Podstawowa w Krynicy Krynica 33, 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	820 000,00 zł w tym 80% UE, 20% Gmina Suchożebry,
Planowany termin realizacji	2019-2025
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Ilość dzieci z terenów zdegradowanych objętych projektem <i>Artystą być – rozwijanie kompetencji dzieci przedszkolnych</i> /roczny raport z realizacji projektu Wzrost aktywności zawodowej i społecznej rodziców dzieci uczestniczących w projekcie.

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 3. W zdrowym ciele zdrowy duch
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W żadnej z miejscowości zdegradowanych nie ma obiektów sportowych. Najbliższy, profesjonalny, obiekt sportowy znajduje się o odległości około 7 km. Jest to boisko „Orlik”, przy Zespole Szkół Publicznych w Suchożebkach. Młodzież i dorośli nie mają możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu. Korzystanie z dostępnego na terenie obiektu w Suchożebkach jest także utrudnione z powodu braku komunikacji publicznej.
Cel projektu	W pierwszej kolejności zapewnimy dostęp do obiektów sportowych mieszkańcom z terenów zdegradowanych ze Stanów Dużych i Sosny Kicki. W wyniku realizacji projektu podniesie się sprawność fizyczna dzieci, młodzieży i dorosłych. Poprawi się integracja środowiska lokalnego. Młodzież i dorośli poznają różne możliwości aktywnego spędzania czasu.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Organizacja zajęć z wykorzystaniem infrastruktury sportowej. Zatrudnienie instruktora do gry w tenisa, piłki ręcznej, siatkówki oraz koszykówki. Zakup sprzętu sportowego (piłki do siatkówki, do piłki ręcznej i koszykówki, rakiety do tenisa, piłki do tenisa.)
Cel GPR	Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego
Lokalizacja projektu	Szkoła Podstawowa w Krynicy Krynica 33, 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	210 000,00 zł w tym 80% UE, 20% Gmina Suchożebry
Planowany termin realizacji	2020-2025
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Ilość osób z terenów zdegradowanych objętych projektem <i>W zdrowym ciele zdrowy duch</i> /roczny raport z realizacji projektu Wzrost aktywności sportowej osób z terenów zdegradowanych.

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 4. Adaptacja świetlicy szkolnej do celów cateringowych
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Do szkoły uczęszczają dzieci z 5 miejscowości, w tym także z terenów zdegradowanych (Sosna - Kicki i Stany Duże). Uczniowie często nie spożywają śniadania w domu, zdarza się, że nie przynoszą do szkoły drugiego śniadania i przebywają w niej bez posiłku do godzin popołudniowych. Ponadto przy Szkole Podstawowej w Krynicy funkcjonuje Punkt Przedszkolny, z którego korzystają dzieci w wieku 3-4 lat. Szkola nie posiada stołówki ani specjalnego pomieszczenia do wydawania i porcjowania posiłków. Dysponuje świetlicą, której część można zaadaptować na pomieszczenie kuchenne i zorganizować zgodnie z wymaganiami SANEPID-u.
Cel projektu	Poprawę stanu zdrowia dzieci; Wyrobienie w dzieciach prawidłowych nawyków żywieniowych. Poprawa efektywności uczenia się i koncentracji na zajęciach, oraz lepszego samopoczucia uczniów. Zapewnimy wszystkim chętnym dzieciom z terenów zdegradowanych możliwości korzystania z ciepłego posiłku.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wyodrębnienie części pomieszczenia do porcjowania i wydawania posiłków poprzez budowę ścianki działowej; Zakup wózka do rozwożenia posiłków; Zakup stołu do porcjowania, zlewozmywaka i szafy do przechowywania naczyń; Zakup stolików i krzeseł do spożywania posiłków; Odnowienie pomieszczenia, ułożenie glazury na ścianie
Cel GPR	Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego
Lokalizacja projektu	Szkola Podstawowa w Krynicy Krynica 33, 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	25 000,00 zł w tym 100 % Gmina Suchożebry
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia pomieszczeń, którym przywrócono lub nadano nowe funkcje w wyniku realizacji projektu rewitalizacyjnego Ilość dzieci z terenów zdegradowanych korzystających z dożywiania w nowym obiekcie /roczny raport z realizacji projektu Poprawa warunków edukacji uczniów z terenów zdegradowanych.

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 5. Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W żadnej z miejscowości zdegradowanych nie ma obiektów sportowych. Najbliższy, profesjonalny, obiekt sportowy znajduje się o odległości około 7km. Jest to boisko „Orlik”, oraz hala sportowa przy Zespole Szkół Publicznych w Suchożebkach. Korzystanie z tych obiektów jest także utrudnione z powodu braku komunikacji publicznej. Młodzież i dorośli nie mają możliwości aktywnego spędzania wolnego czasu, co prowadzi do niskiej sprawności fizycznej i może powodować występowanie wielu chorób, np. otyłości, cukrzycy, chorób kręgosłupa i układu krążenia. Jedyna aktywność fizyczna z jaką mają dzieci kontakt, to lekcje wychowania fizycznego podczas pobytu w szkole, co jest zdecydowanie niewystarczające. Również stan techniczny obiektów sportowych znajdujących się przy Szkole Podstawowej w Krynicy, do której uczęszczają dzieci z 5 miejscowości nie zachęca do czynnego wypoczynku.
Cel projektu	Materialnym efektem będą wybudowane obiekty sportowe: wielofunkcyjne boisko i kort tenisowy. W pierwszej kolejności zapewnimy dostęp do obiektów sportowych mieszkańcom z terenów zdegradowanych ze Stanów Dużych i Sosny Kicki. W wyniku realizacji projektu podniesie się sprawność fizyczna dzieci, młodzieży i dorosłych. Poprawi się integracja środowiska lokalnego. Młodzież i dorośli poznają różne możliwości aktywnego spędzania czasu.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wybudowanie boiska wielofunkcyjnego (piłka ręczna, siatkówka koszykówka) oraz kortu tenisowego ze sztuczną nawierzchnią wraz urządzeniami. Wykonanie projektu technicznego, wykonanie nawierzchni, instalacja urządzeń. Zakupy zgodnie z dokumentacją. Wykonanie ogrodzenia terenu, zapewnienie monitoringu. Budowa zaplecza sportowego (pomieszczenia do przechowywania sprzętu sportowego).
Cel GPR	Cel główny 2: Przyjazna przestrzeń i infrastruktura Cel operacyjny 2.4 Rozwój infrastruktury sportowej
Lokalizacja projektu	Szkoła Podstawowa w Krynicy Krynica 33, 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	500 000,00 zł w tym 80% UE, 20% Gmina Suchożebry
Planowany termin realizacji	2018-2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 6. Organizacja Gminnej Mobilnej Biblioteki Publicznej
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Gminna Biblioteka Publiczna w Krześlinie jest jedyną tego typu placówką na terenie Gminy Suchożebry. Brak filii/oddziałów przy jednoczesnej lokalizacji placówki na południowo-wschodnim skraju gminy i słabym skomunikowaniem z pozostałą częścią gminy w znacznym stopniu ogranicza mieszkańcom (w tym mieszkańcom wszystkich obszarów zdegradowanych) dostęp do zasobów bibliotecznych.
Cel projektu	Poprawa dostępu osób z terenów zdegradowanych do edukacji i zasobów kulturalnych gminy
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Zakup pojazdu przystosowanego do przewozu książek Założenie strony internetowej biblioteki Zakup pozycji książkowych będących na wyposażeniu bibliobusa
Cel GPR	Cel główny 1: Aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców obszarów rewitalizowanych Cel 1.1 Rozwój kapitału ludzkiego
Lokalizacja projektu	Krześlin 44 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	130 000,00 zł w tym 80% UE, 20% Gmina Suchożebry
Planowany termin realizacji	2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Ilość osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej, społecznej /roczny raport z efektów realizacji projektu

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 7. Przebudowa i modernizacja budynku gospodarczego przy Szkole Podstawowej w Krześlinie: etap I – przedszkole, etap II - biblioteka.
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Dzieci uczęszczające do punktu przedszkolnego przy szkole podstawowej nie mają dostępu do infrastruktury w pełni odpowiadającej potrzebom tego typu placówki Biblioteka Publiczna w Krześlinie mieści się aktualnie w lokalu mieszkalnym, który nie jest w pełni przystosowany do pełnienia funkcji budynku użyteczności publicznej. Istniejący budynek stanowiący zaplecze gospodarcze szkoły podstawowej pozwala na rozbudowę i przystosowanie do potrzeb przedszkola i biblioteki.
Cel projektu	Stworzenie obiektu przedszkolnego spełniającego standardy tego typu placówki Poprawa warunków świadczenia usług edukacyjnych i społecznych
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Wykonanie dokumentacji projektowej Rozbudowa budynku z przeznaczeniem na bibliotekę Wyposażenie biblioteki Rozbudowa i adaptacja budynku do celów przedszkolnych Wyposażenie budynku na potrzeby utworzonego przedszkola
Lokalizacja projektu	Krześlin 67 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018-2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia pomieszczeń, którym przywrócono lub nadano nowe funkcje w wyniku realizacji projektu rewitalizacyjnego / protokół odbioru robót Ilość osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej, społecznej /roczny raport z efektów realizacji projektu

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 8. Rozwój kompetencji kluczowych - organizacja zajęć pozalekcyjnych
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	<p>Bariery na które obecnie napotykają uczniowie to: niska świadomość znaczenia edukacji w środowisku wiejskim i co się z tym wiąże brak dostatecznej troski o wykształcenie dzieci, oddalenie szkoły od większego miasta i problemy komunikacyjne, niski status materialny rodzin a także dysfunkcje wychowawcze. W środowisku wiejskim ma miejsce tradycyjny stereotypowy podział ról. Należy to zmienić i zainteresować przedmiotami technicznymi obie płcie, tak aby o wyborze zawodu decydowały predyspozycje, umiejętności i zainteresowania, a nie stereotyp. Należy także uświadomić uczniom że umiejętności informatyczno-komunikacyjne są i będą w przyszłości wysoko cenione na rynku pracy, warto więc doskonalić się w tym kierunku.</p> <p>Uczniowie mają problemy w posługiwaniu się językiem angielskim, myśleniem matematyczno-logicznym i naukowo-technicznym, wnioskowaniem, kreatywnością. Rzadko mają okazję uczestniczyć w pozalekcyjnych lub pozaszkolnych zajęciach rozwijających te umiejętności. Szkoła stara się organizować, w miarę możliwości, takie zajęcia lecz są one niewystarczające do zdiagnozowanych potrzeb. Aby rozwiązać te problemy należy zorganizować zajęcia podnoszące kompetencje kluczowe, w tym także umiejętność uczenia się poza szkołą oraz kompetencje społeczne.</p>
Cel projektu	Realizacja projektu wpłynie na rozwój kompetencji kluczowych uczniów, którzy wezmą w nim udział, a poprzez to zwiększą się ich szanse na kontynuowanie zgodnej z predyspozycjami edukacji w szkole ponadpodstawowej. Rozwój kompetencji komunikacyjnych i społecznych zwiększy szanse uczniów na rynku pracy, na który wejdą za kilka lat. Znalezienie dobrze płatnej pracy, w której można realizować także swoje zainteresowania zapobiegnie wykluczeniu społecznemu młodych mieszkańców zdegradowanych terenów wiejskich. Udział uczniów w projekcie przyczyni się także do kształtowania postaw prospołecznych i patriotycznych, a to pomoże w lepszej integracji społeczności szkolnej i środowiska lokalnego z terenów objętych rewitalizacją. Efektem w dłuższej perspektywie jest rozwój społeczności lokalnej, uruchomienie drzemiących w niej możliwości i wykorzystanie potencjału mieszkańców wsi Stany Duże, Sosna-Kicki
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	<p>1. Organizacja zajęć pozalekcyjnych wyrównujących szanse edukacyjne uczniów z terenów wiejskich:</p> <p>- rozwijanie zdolności i zainteresowań: koła matematyczne, informatyczne, przyrodnicze, techniczne (klub modelarza i</p>

	<p>majsterkowicza)</p> <ul style="list-style-type: none"> - kola językowe - zajęcia rozwijające kompetencje komunikacji społecznej (trening umiejętności prezentacji własnej osoby, porozumiewania się werbalnego i pozawerbalnego, wyrażania uczuć i radzenia sobie z nimi) - zajęcia rozwijające zdolności artystyczne (warsztaty plastyczne, muzyczne, wokalno-taneczne) - zajęcia dydaktyczno-wyrównawcze (matematyka, język polski, angielski) - zajęcia terapeutyczne: logopedyczne, integracji sensorycznej, terapii pedagogicznej <p>2. Kształtowanie umiejętności planowania i organizacji wolnego czasu ucznia</p> <ul style="list-style-type: none"> - wyjazdy do kina i teatru - organizacja wycieczek krajoznawczych - wyjazdy na pływalnię , nauka pływania - zajęcia sportowe tzw.: „sportowe soboty” <p>3. Dopuszczenie placówki w niezbędne pomoce do realizacji zaplanowanych zajęć:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zakup pomocy do prowadzenia zajęć przyrodniczych, matematycznych, technicznych i językowych; - programy komputerowe; - radiomagnetofony, sprzęt nagłaśniający; - materiały plastyczne, instrumenty muzyczne, stroje dla grup tanecznych - pomoce dydaktyczne do prowadzenia terapii logopedycznej i pedagogicznej
Lokalizacja projektu	Szkoła Podstawowa w Krześlinie Krześlin 67 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	580 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2018-2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Ilość dzieci z terenów zdegradowanych objętych projektem <i>Rozwój kompetencji kluczowych</i> /roczny raport z realizacji projektu Wzrost kompetencji komunikacyjnych i społecznych uczniów zwiększający ich szanse na dalszych etapach edukacji a w przyszłości także na rynku pracy.

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 9. Urządzenie boiska sportowego w Kownaciskach
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Obecnie teren działki położonej w sąsiedztwie świetlicy wiejskiej jest zagospodarowany tylko częściowo przez plac zabaw dla najmłodszych brak jest infrastruktury z której może korzystać młodzież i osoby starsze
Cel projektu	stworzenie warunków do aktywnego spędzania wolnego czasu i integracji społecznej mieszkańców
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Uporządkowanie i zagospodarowanie terenu
Lokalizacja projektu	Kownaciska działka nr 203
Szacunkowa wartość projektu	100 000,00
Planowany termin realizacji	2020 - 2021
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 10. Zagospodarowanie terenu przy świetlicy
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W miejscowości Kownaciska brak jest aktualnie terenu publicznego, który może posłużyć jako miejsca spotkań mieszkańców i organizacji imprez o charakterze społecznym, rekreacyjnym czy integracyjnym.
Cel projektu	Ożywienie społeczne i integracja mieszkańców Poprawa ładu przestrzennego Stworzenie miejsca do rekreacji i poprawa warunków życia w miejscowości
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Budowa wiaty ze sprzętem do ćwiczeń, gier i zabaw Zakup grilla, ławek, stołów i utworzenie publicznej przestrzeni do organizacji imprez plenerowych Wyposażenie zaplecza kuchennego w świetlicy Zakup wyposażenia (sprzęt RTV, AGD) do świetlicy
Lokalizacja projektu	Kownaciska – świetlica wiejska, działka nr 203
Szacunkowa wartość projektu	250 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót Powierzchnia pomieszczeń, którym przywrócono lub nadano nowe funkcje w wyniku realizacji projektu rewitalizacyjnego / protokół odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 11. Sport i zabawa sposobem na integrację
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Obecnie społeczność lokalna nie ma oferty ciekawego i aktywnego spędzania wolnego czasu. Brak jest miejsca na spotkania i rozrywki dla mieszkańców.
Cel projektu	Pobudzenie aktywności społecznej, integracja społeczeństwa. Zostanie stworzona możliwość aktywnego i ciekawego spędzania wolnego czasu zarówno dla dzieci i młodzieży jak i dla dorosłych.
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Organizacja spotkań, prezentacji, pokazów z wykorzystaniem infrastruktury i wyposażenia świetlicy wiejskiej. Organizacja warsztatów kulinarnych, zajęć sportowych – zatrudnienie osoby prowadzącej
Lokalizacja projektu	Kownaciska – świetlica wiejska, działka nr 203
Szacunkowa wartość projektu	120 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2020-2023
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Ilość osób korzystających z nowej infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej, społecznej /roczny raport z efektów realizacji projektu

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 12. Przebudowa i remont budynku po byłej szkole podstawowej na cele świetlicy wiejskiej wraz z wyposażeniem i zagospodarowaniem przestrzeni wokół obiektu
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	We wsi brakuje obiektu, w którym można zorganizować imprezę o charakterze kulturalnym czy społecznym, który pomieściłby większą liczbę osób i posiadał odpowiednie zaplecze sanitarne i gospodarcze. Budynek po dawnej szkole i jego otoczenie z uwagi na niedoinwestowanie nie są wykorzystywane w stopniu na jaki pozwala ich potencjał.

Cel projektu	Nadanie nowej funkcji społecznej budynkowi po dawnej szkole Poprawa dostępności mieszkańców do miejsc świadczących usługi kulturalne i społeczne Integracja mieszkańców, budowa więzi społecznych i tożsamości lokalnej
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Przebudowa budynku pozwalająca na utworzenie przestronnego pomieszczenia Montaż systemu ogrzewania i zasilania budynku w oparciu o odnawialne źródła energii wraz z systemem zarządzania energią Utworzenie zaplecza kuchennego i sanitarnego Zakup wyposażenia Zagospodarowanie terenu przyległego (plac zabaw dla dzieci, ogrodzenie, parking) Rewitalizacja boisk sportowych (poprawa nawierzchni, remont i uzupełnienie infrastruktury)
Lokalizacja projektu	Borki Siedleckie Działka nr 385/2
Szacunkowa wartość projektu	1 000 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2017-2018
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia pomieszczeń, którym przywrócono lub nadano nowe funkcje w wyniku realizacji projektu rewitalizacyjnego / protokół odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 13. Utworzenie pola do paintball 'a celem rekultywacji i zagospodarowania obszaru nieczynnej żwirowni
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Nieczynne wyrobisko stanowi aktualnie teren nielegalnego wysypiska śmieci
Cel projektu	Przywrócenie ładu przestrzennego Pobudzenie aktywności gospodarczej mieszkańców Poprawa stanu środowiska naturalnego poprzez ukrócenie procederu nielegalnego wyrzucania śmieci
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	Uporządkowanie terenu nieczynnej żwirowni Ogrodzenie terenu Zakup sprzętu
Lokalizacja projektu	Borki Siedleckie Działka nr 386
Szacunkowa wartość projektu	40 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 14. Utworzenie miejsca integracji plenerowej poprzez zakup działki i zagospodarowanie terenu
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W miejscowości brak jest przestrzeni publicznej, którą można wykorzystać do organizacji imprez integrujących lokalną społeczność
Cel projektu	zwiększenie aktywności społecznej mieszkańców Budowa więzi i lokalnej tożsamości mieszkańców
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	zakup działki zagospodarowanie działki na cele rekreacyjne (nasadzenia, oczko wodne, elementy małej architektury)
Lokalizacja projektu	Borki Siedleckie
Szacunkowa wartość projektu	50 000,00
Planowany termin realizacji	2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 15. Utworzenie kortu tenisowego na nieużytkowanej działce
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	W miejscowości znajduje się działka (własność gminy) w chwili obecnej stanowiąca nieużytek, na nabycie której nie ma chętnych
Cel projektu	Nadanie nieużytkom funkcji sportowej Stworzenie atrakcyjnego miejsca do uprawiania aktywności fizycznej
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	W ramach projektu zaplanowano: <ul style="list-style-type: none"> • Ogrodzenie terenu • Budowę kortu tenisowego • Budowę budynku socjalnego
Lokalizacja projektu	Borki Siedleckie działka nr 461/4
Szacunkowa wartość projektu	60 000,00 zł
Planowany termin realizacji	2020
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

Liczba porządkowa / Nazwa projektu	Zadanie nr 16. Zagospodarowanie terenu w bezpośrednim sąsiedztwie Szkoły Podstawowej w Krześlinie
Podmiot odpowiedzialny za realizację zadania/ Wnioskodawca	Gmina Suchożebry Aleksandry Ogińskiej 11 08-125 Suchożebry jako partner w realizacji projektu będzie uczestniczyć Starostwo Powiatowe w Siedlcach
Krótki opis problemu jaki rozwiąże realizacja projektu	Teren otaczający Szkołę podstawową w Krześlinie do której uczęszczają dzieci z terenów rewitalizowanych (Kownaciska, Krześlinek) cechuje brak ładu przestrzennego i niefunkcjonalność. Obecny sposób zagospodarowania stwarza też zagrożenia dla uczących się w szkole dzieci (brak ogrodzenia szkoły, brak zatoczki autobusowej dla autobusu dowożącego dzieci,
Cel projektu	Poprawa bezpieczeństwa dzieci
Syntetyczny opis działań planowanych do podjęcia	zagospodarowanie terenu w Krześlinie, organizacja ścieżki edukacyjnej, wykonanie zatoczki autobusowej, parkingu oraz ogrodzenia wokół placu szkolnego
Lokalizacja projektu	Krześlin 67 08-125 Suchożebry
Szacunkowa wartość projektu	100 000,00zł
Planowany termin realizacji	2018-2019
Prognozowane produkty i rezultaty wraz ze sposobem ich oceny	Powierzchnia terenów którym przywrócono pierwotne lub nadano nowe funkcje w wyniku rewitalizacji / protokoły odbioru robót

4.2 Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Oprócz zadań umieszczonych na liście podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych mieszkańcy gminy i ich przedstawiciele w trakcie prowadzonych konsultacji społecznych zgłosili potrzebę realizacji wielu projektów, które wspierać będą proces wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Zostały one zebrane w formie tzw. listy „B” a więc listy uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Dla zadań z tej grupy umieszczenie ich w programie rewitalizacji stanowić może podstawę do udzielenia im preferencji w ramach innych niż działanie 6.2 działań z zakresu RPO WM 2014-2020, lub w ramach innych źródeł finansowania.

Działania zgłoszone w ramach listy zadań uzupełniających obejmują 14 przedsięwzięć, które dotyczą przede wszystkim infrastruktury drogowej.

Lista B- Lista uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr i tytuł zadania	1. Wykonanie projektu i realizacja budowy kanalizacji deszczowej / odwodnienie drogi / we wsi Krześlinek
Lokalizacja	Wieś Krześlinek na całej długości
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	2. Wykonanie projektu i realizacja budowy chodnika i ścieżki rowerowej oraz zatoczki parkingowej i podjazdu dla osób niepełnosprawnych przy ośrodku zdrowia we wsi Krześlinek
Lokalizacja	Wieś Krześlinek na całej długości
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	3. Budowa drogi Sosna Kicki - Kowiesy
Lokalizacja	Sosna Kicki, Kowiesy
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	4. Budowa chodnika i ścieżki rowerowej

Lokalizacja	Kownaciska
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	5. Asfaltowanie dróg prowadzących do świetlicy wiejskiej
Lokalizacja	Borki Siedleckie działki 898 i 900
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	6. Budowa chodnika dla pieszych na nowopowstałych osiedlach mieszkaniowych
Lokalizacja	Borki Siedleckie działki 896, 817, 902
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	7. Budowa ścieżki pieszo-rowerowej wzdłuż doliny Liwca z wykorzystaniem istniejących dróg
Lokalizacja	Borki Siedleckie działki 901/1
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	8. Instalacja oświetlenia drogowego na nowo powstałym osiedlu domów jednorodzinnych
Lokalizacja	Borki Siedleckie działka 896
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	9. Utwardzenie dróg gruntowych na terenie miejscowości Borki Siedleckie
Lokalizacja	Borki Siedleckie
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej

Nr i tytuł zadania	10. Przebudowa drogi gruntowej w miejscowości Stany Duże
Lokalizacja	Stany Duże Działka nr 253
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	11. Przebudowa drogi gruntowej poprzez utwardzenie w miejscowości Stany Duże
Lokalizacja	Stany Duże Działka nr 70/2
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	12. Utwardzenie drogi nr 722 w Kownaciskach
Lokalizacja	Kownaciska
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	13. Wykonanie oświetlenia ulicznego typu LED na odcinku ok.300m
Lokalizacja	Stany Duże, Droga 131/1
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej
Nr i tytuł zadania	14. Zmiana opraw latarni ulicznych na energooszczędne typu LAD
Lokalizacja	Stany Duże
Zgłaszający	Gmina Suchożebry , Aleksandry Ogińskiej 11, 08-125 Suchożebry
Cel GPR	Cel główny 3: Lepsza jakość życia mieszkańców Cel operacyjny 3.1 Rozwój infrastruktury technicznej

Ujęte w powyższym zestawieniu dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych projekty, realizować będą wytyczone przez cele rewitalizacyjne. W szczególności przyczynią się do rozwoju infrastruktury technicznej, a w konsekwencji wpłyną na poprawę jakości życia (cel główny 3 GPR). Z oczywistych względów realizacja

zadań ujętych na liście projektów uzupełniających w największym stopniu wpłynę na rozwiązanie zidentyfikowanych na obszarze rewitalizacji problemów przestrzenno-funkcjonalnych, technicznych i środowiskowych. Na etapie diagnozy respondenci badań ankietowych właśnie te problemy wskazywali jako najbardziej uciążliwe w tych sferach. Z kolei przeprowadzona analiza wskaźnikowa potwierdza, iż odczucia interesariuszy z obszaru rewitalizowanego nie są bezpodstawne.

Podkreślić przy tym należy, że dostęp do podstawowej infrastruktury i jej stan w istotny sposób mogą wpływać również na rozwiązywanie problemów gospodarczych czy społecznych. Lepszy stan dróg, chodników i ścieżki rowerowe to także łatwiejszy dostęp do rynku pracy i usług świadczonych w oddaleniu od miejsca zamieszkania, ale też poprawa bezpieczeństwa i standardu życia. Elementy te wpływają na ocenę atrakcyjności miejsca zamieszkania, a tym samym budowanie z nim więzi. To z kolei przekłada się bezpośrednio na zjawisko migracji i wyludnienia, szczególnie widoczne i odczuwalne na obszarach zdegradowanych.

Projekty rewitalizacyjne z tzw. listy „B” są też w wielu wypadkach komplementarne z projektami podstawowymi. Ułatwiają bowiem mieszkańcom obszarów rewitalizowanych dostęp do infrastruktury i działań rewitalizacyjnych z listy projektów podstawowych. Rolą projektów uzupełniających jest więc nie tyle samoistne inicjowanie procesów rewitalizacyjnych, co wzmacnianie rezultatów osiągniętych dzięki projektom podstawowym.

5 Rozwiązania zapobiegające szkodom w środowisku

Część z zaplanowanych działań rewitalizacyjnych dotyczących zadań inwestycyjnych, które będą realizowane w miejscowościach położone są w obszarach Natura 2000 – Dolina Liwca PLB140002 i Ostoja Nadliwiecka PLH140032. Przygotowanie takich zadań wymaga określenia poziomu ingerencji w środowisku na etapie ich realizacji oraz późniejszej eksploatacji powstałej infrastruktury.

Zaleca się, by planowane działania o charakterze renowacyjnym i termomodernizacyjnym budynków uwzględniały inwentaryzacje ornitologiczne i chiropterologiczne gdyż strychy, stropodachy, otwory wentylacyjne a także niewielkie, kilkudziesięciocentymetrowe otwory i szczeliny w budynkach mogą świadczyć o obecności kryjówek wykorzystywanych przez ptaki i nietoperze, jako miejsca lęgowe i schronienia.

Przedsięwzięcia związane z planowanym zagospodarowaniem terenu (miejsca rekreacji i integracji plenerowej, budowa infrastruktury sportowej itd.), budowa, przebudowa i modernizacja dróg, chodników może wymagać wcześniejszej inwentaryzacji terenu pod kątem występowania gatunków chronionych roślin, grzybów i zwierząt.

Może również wystąpić sytuacją, że przeprowadzenie planowanego przedsięwzięcia wymagać będzie uzyskania stosownych pozwoleń.

6 Komplementarność

Komplementarnością określamy synergę i wzajemne uzupełnianie się świadomie podejmowanych działań poprzez skierowanie strumienia wsparcia na ich realizację dla bardziej efektywnego rozwiązania problemów oraz osiągnięcia założonych celów. Proces rewitalizacji powinien być prowadzony z uwzględnieniem aspektu społecznego, gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego oraz środowiskowego. Dotyczy to przedsięwzięć zarówno o charakterze inwestycyjnym, jak i społecznym.

6.1 Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które tematycznie wzajemnie się dopełniają. Dzięki czemu Program Rewitalizacji oddziałuje na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych aspektach (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym i technicznym) przyczyniając się do rozwiązania problemów zgłaszanych przez mieszkańców w procesie partycypacji społecznej oraz zidentyfikowanych w diagnozie wskaźnikowej.

Zapewnienie komplementarności problemowej ma zapobiec defragmentacji działań (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, „rewitalizacji społecznej” – określeń błędnego z powodu kompleksowości procesu rewitalizacji) koncentrując uwagę na całościowym spojrzeniu na przyczyny kryzysu danego obszaru.

Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć ujętych w niniejszym dokumencie wynika z faktu, że wszystkie one realizują cele Gminnego Programu Rewitalizacji, przy czym poszczególne cele zostaną osiągnięte w drodze realizacji kilku działań ukierunkowanych na tą samą grupę interesariuszy. Ograniczeniu problemów związanych z niską atrakcyjnością na rynku pracy osób z terenów rewitalizowanych wynikającą z ich niskich kompetencji i utrudnionego dostępu do rynku pracy związanego z pobliskim ośrodkiem miejskim służyć będą projekty nr 1 i 8 („Rozwój kompetencji kluczowych ...”) ale też projekty infrastrukturalne takie jak projekt nr 4 („Adaptacja świetlicy szkolnej ...”).

Innym rodzajem komplementarności problemowej są projekty związane z poprawą dostępu do oferty rekreacyjno-sportowej które na liście projektów podstawowych reprezentowane są np. przez zadanie nr 5 („Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej”) zadanie nr 9 (Utwardzenie boiska sportowego”) czy zadanie nr 15 („Utworzenie kortu tenisowego ...”).

6.2 Komplementarność przestrzenna

Przestrzenna komplementarność wynika z faktu, iż przedsięwzięcia planowane w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry są zlokalizowane na ściśle określonym obszarze, który w procesie tworzenia dokumentu został wyznaczony jako obszar rewitalizacji.

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

realizowanymi na obszarze rewitalizacji, jak i znajdującymi się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ma służyć temu, by program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały dotknięty kryzysem obszar (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Celem zapewnienia komplementarności przestrzennej interwencji jest także to, by prowadzone działania nie skutkowały przenoszeniem problemów na inne obszary lub nie prowadziły do niepożądanych efektów społecznych takich jak segregacja społeczna i wykluczenie.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są co do zasady adresowane do mieszkańców podobszarów rewitalizacji, ale nie wykluczają możliwości udziału osób mieszkających poza nimi. Swoim oddziaływaniem terytorialnym mają docelowo rozwiązywać problemy nie tylko z obszaru rewitalizacji i zdegradowanego, ale także całej gminy. Znaczna część projektów dotyczących interwencji w przestrzenie publiczne, tworząc lokalne miejsca spotkań kierowana jest do wszystkich mieszkańców gminy.

Przykładami projektów komplementarnych przestrzennie są np. projekty nr 1 – 5 realizowane w obiektach i na terenie Szkoły w Krynicy ale także projekt nr 10 (Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Kownaciskach) i realizowany w oparciu o powstałą infrastrukturę projekt nr 11 („Sport i zabawa sposobem na integrację”)

6.3 Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji odbywać się będzie poprzez realizację zgłoszonych projektów, zgodnie z harmonogramem i planem finansowym. Powodzenie tego procesu zależeć będzie od bardzo wielu czynników, w tym zaangażowania i sprawności administracji samorządowej, czy aktywności społeczności rewitalizowanego obszaru.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna wymaga zaprojektowania takiego systemu zarządzania Programem, który zapewni efektywną współpracę wszystkich interesariuszy procesu rewitalizacji.

Zgodnie z definicją rewitalizacji odpowiedzialnym za cały proces jest samorząd Suchożebrow. Powołanie Komitetu Rewitalizacyjnego zapewnia wsparcie organu opiniująco-doradczego.

Realizacja założeń Programu będzie skuteczna dzięki szerokiej partycypacji społecznej. Współpraca z wieloma partnerami nakłada na Gminę Suchożebry, jako operatora rewitalizacji istotne obowiązki.

Podstawowym jest informowanie partnerów o wszystkich istotnych dla nich aspektach procesu rewitalizacji. Następnym krokiem jest konsultacja planowanych działań i wspólne wdrażanie, tj. opracowanie koncepcji, akceptowanie rozwiązań i realizowanie projektów rewitalizacji. Uczestnictwo w procesie rewitalizacji ze strony partnerów jest w pełni dobrowolne. Uczestnictwo to gwarantuje realizację projektów w sposób zaangażowany i zgodny z oczekiwaniami interesariuszy.

6.4 Komplementarność finansowa

Komplementarność źródeł finansowania, w kontekście polityki spójności 2014-2020, oznacza, że projekty/przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR, EFS i FS. Silna koordynacja i synergia projektów rewitalizacyjnych finansowanych szczególnie w ramach EFS i EFRR jest konieczna dla uzyskania korzystnych efektów dla obszarów rewitalizacji. Realizacja Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry jest uzależniona od możliwości zaangażowania odpowiedniej ilości środków finansowych. Ograniczona ilość zasobów finansowych uczestników rewitalizacji wymusza wsparcie procesu środkami zewnętrznymi. Dla skutecznej realizacji przedsięwzięć konieczne jest pozyskanie wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności (z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania).

Charakter poszczególnych projektów i zbieżność ich założeń z kierunkami przyjętymi w RPO Województwa Mazowieckiego na lata 2014 – 2020 pozwalają założyć realną możliwość pozyskania takiego wsparcia. Podkreślić jednak należy, że RPO nie stanowi jedynej możliwości wsparcia planowanych inwestycji środkami zewnętrznymi w tym środkami z funduszy Unii Europejskiej.

Przykładami komplementarności finansowej projektów założonych w Gminnym Programie Rewitalizacji są projekty nr 1 („Rozwój kompetencji kluczowych ...”) przewidziany do współfinansowania z EFS i realizowany w tym samym obiekcie szkoły w Krynicy projekty nr 4 i 5 („Adaptacja świetlicy szkolnej ...” i „Budowa infrastruktury sportowej i rekreacyjnej”), których współfinansowanie może pochodzić z EFRR.

Podobnie projekt nr 10 („Zagospodarowanie terenu przy świetlicy w Kownaciskach”) którego realizacja może być współfinansowana ze środków EFRR i projekt nr 11 („Sport i zabawa sposobem na integrację”), którego realizacja może być współfinansowana środkami EFS.

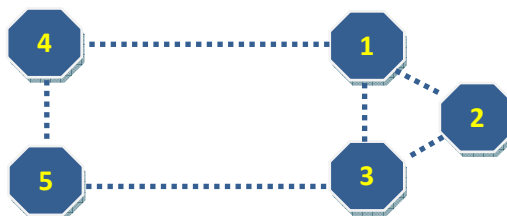
Schemat wzajemnych korelacji pomiędzy podstawowymi projektami Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry wraz ze wskazaniem źródeł ich potencjalnego dofinansowania

Komplementarność finansową, przestrzenną i problemową między poszczególnymi podstawowymi projektami rewitalizacyjnymi można zobrazować za pomocą następującego schematu obrazujące wiązki projektów rewitalizacyjnych.

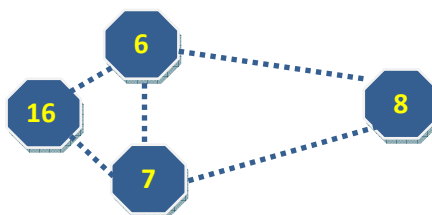
Projekty planowane do realizacji ze wsparciem z EFRR

Projekty planowane do realizacji ze wsparciem z EFS

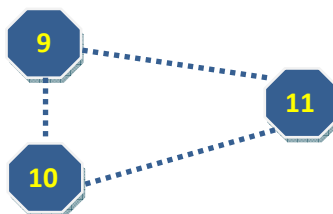
Podobszar
Sosna-Kicki
Stany Duże

Podobszar
Borki Siedleckie
Kownaciska
Krześlinek

Podobszar
Kownaciska

Podobszar
Borki Siedleckie

7 Ramy Finansowe Gminnego Programu Rewitalizacji

Wdrożenie Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry wymaga zaangażowania znaczących środków finansowych, które przekraczają aktualne i zakładane na najbliższe lata możliwości budżetu gminy. Dla zrealizowania wszystkich zamierzeń niezbędne więc będzie uzyskanie wsparcia środkami zewnętrznymi. Ich ilość jest jednak również ograniczona. Powoduje to konieczność rywalizacji z innymi jednostkami o dostępne fundusze (tryby konkursowe naboru wniosków o dofinansowanie przedsięwzięć). Istotne jest zatem rozpoznanie możliwie największej liczby potencjalnych źródeł finansowania zewnętrznego oraz zasad na jakich można się o nie ubiegać. Dzięki temu możliwe będzie zaplanowanie i efektywne przeprowadzenie działań związanych z pozyskaniem finansowania zewnętrznego.

Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry zostały podzielone na dwie grupy:

- Podstawowe zadania rewitalizacyjne – ujęte na tzw. liście A
- Pozostałe, uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne - ujęte na tzw. liście B

Na obecnym etapie wartość niektórych zadań i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zwłaszcza tych planowanych do realizacji w nieco dalszej perspektywie czasowej, jest w znacznej mierze szacunkowa. W przypadku zadań inwestycyjnych zostanie ona doprecyzowana podczas tworzenia dokumentacji projektowej i kosztorysowej, a w przypadku działań nieinwestycyjnych tzw. projektów miękkich w fazie ustalania ich budżetu.

Szacunkowa wartość ujętych w GPR Gminy Suchożebry zadań rewitalizacyjnych oraz planowana struktura wg źródeł pochodzenia wkładu finansowego została przedstawiona w poniżej zamieszczonych tabelach.

Tab. 46 Planowana struktura finansowania podstawowych działań rewitalizacyjnych

Źródło środków finansowych – szacunkowa wartość zadań	Kwota (zł)
Środki Gminy Suchożebry	1 229 000,00
Publiczne środki zewnętrzne	4 916 000,00
Inne środki	0,00
Razem zadania z listy A	6 145 000,00

Źródło: obliczenia własne

Tab. 47 Planowane rozłożenie w czasie wydatków związanych z finansowaniem podstawowych działań rewitalizacyjnych

Rok	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Razem
Wydatki [tys. PLN]	600	1 155	1 160	1 540	470	350	270	360	240	6 145

Źródło: obliczenia własne

Tab. 48 Planowana struktura finansowania pozostałych działań rewitalizacyjnych

Źródło środków finansowych – szacunkowa wartość zadań	Kwota (zł)
Środki Gminy Suchożebry	648 000,00
Publiczne środki zewnętrzne	2 456 000,00
Inne środki	200 000,00
Razem zadania z listy B	3 304 000,00

Źródło: obliczenia własne

W zakresie zewnętrznych źródeł finansowania uczestnicy procesu rewitalizacji mogą skorzystać ze środków krajowych oraz zagranicznych mających formę np.: dotacji, pożyczek, kredytów, wsparcia kapitałowego. Szczegółne znacznie w tym zakresie odgrywać będą środki finansowe przewidziane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Analizując możliwości współfinansowania działań rewitalizacyjnych ze środków RPO WM 2014-2020 należy wziąć pod uwagę, że w programie operacyjnym wyodrębniono priorytet bezpośrednio przeznaczony na współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych - warunkiem niezbędnym do uzyskania dofinansowania jest ujęcie zadania w programie rewitalizacji danej gminy oraz priorytety, w których zadania ujęte w programach rewitalizacji są preferowane (otrzymują dodatkowe punkty).

Priorytet bezpośrednio przeznaczony na współfinansowanie przedsięwzięć rewitalizacyjnych dotyczy Priorytetu inwestycyjnego 6.2: Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych, w ramach którego wsparcie zostanie ukierunkowane na poprawę jakości życia mieszkańców poprzez ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych.

W ramach tego działania o dofinansowanie w formie dotacji na maksymalnym poziomie 80% mogą ubiegać się projekty nr 4, 5, 7, 10, 12, 13, 14, 15, 16 z listy podstawowych projektów rewitalizacyjnych.

Zakłada się, że realizacja pozostałych projektów z tej listy (zadania 1, 2, 3, 8, 9, 11) będzie możliwa również przy współudziale środków pomocowych (dotacji na poziomie 80%) pochodzących z innych priorytetów i działań RPO WM ale także innych Programów Operacyjnych takich jak Program Rozwoju Obszarów Wiejskich czy Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój.

Fakt, iż projekty te wynikają z Gminnego Programu Rewitalizacji może stanowić dodatkowy atut w procesie ubiegania się o dofinansowanie. W przypadku Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego preferencje z tego tytułu przewidziane są przez aplikowaniu w ramach działania 6.2 (warunek konieczny) oraz kilku innych działań.

Cel	Ożywienie obszarów zmarginalizowanych poprzez przywrócenie lub nadanie im nowych funkcji społeczno-gospodarczych..
Typy projektów	<ul style="list-style-type: none"> ▪ rozwój infrastruktury technicznej na obszarach rewitalizowanych w celu ich aktywizacji społecznej i gospodarczej. <p>Interwencja ma na celu zmianę sposobu użytkowania wspólnych przestrzeni miejskich i wiejskich (rynków, placów, skwerów, także z terenami zielonymi), wokół których można koncentrować działalność gospodarczą szczególnie o charakterze usługowo-handlowym, sprzedaży produktów regionalnych w tradycyjny sposób bezpośrednio od producentów, pozwalających na poprawę warunków pracy i utworzenie nowych miejsc pracy, w tym dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych, oraz miejsc dla przedsiębiorstw społecznych.</p> <p>Ponadto zintegrowane przedsięwzięcia polegające na renowacji, rewaloryzacji, modernizacji, adaptacji i wyposażeniu istniejącej zabudowy na cele gospodarcze, społeczne, edukacyjne, kulturowe, rekreacyjne oraz mieszkalne (ze szczególnym naciskiem na poprawę efektywności energetycznej).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ odnowa tkanki mieszkaniowej <p>Wsparciem zostanie objęta tkanka mieszkaniowa w zakresie części wspólnych budynków mieszkalnych wielorodzinnych, jako element szerszego działania rewitalizacyjnego.</p> <p>Wsparciu w ramach działania, co do zasady, nie podlegają:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ inwestycje polegające na budowie nowych budynków; ▪ inwestycje wykraczające poza części wspólne budynków wielorodzinnych. <p>Preferowane będą:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ projekty zapewniające kompleksowe/zintegrowane podejście, szczególnie realizowane w postaci wiązek projektów obejmujących EFS; ▪ projekty realizowane w partnerstwie, w szczególności będące efektem trwałej współpracy oraz akceptacji społecznej, w tym za pośrednictwem LGD; ▪ projekty wynikające ze Strategii OMW; ▪ projekty obiektów kubaturowych lub przestrzeni publicznych wyłaniane w drodze konkursu architektonicznego, architektoniczno-urbanistycznego lub urbanistycznego. <p>Możliwe do realizacji będą wyłącznie projekty zgodne z programem rewitalizacji obowiązującym na obszarze, na którym realizowany jest projekt. Program rewitalizacji musi znajdować się w Wykazie programów rewitalizacji województwa mazowieckiego.</p>

Działania w ramach RPO WM 2014-2020 (poza działaniem 6.2 Rewitalizacja obszarów zmarginalizowanych), w których zadania ujęte w programie rewitalizacji gminy są preferowane przy ocenie wniosku aplikacyjnego.

Nr i nazwa działania	Przykładowe typy projektów	Metoda preferencji
3.1 Poprawa rozwoju MŚP na Mazowszu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych. ▪ Uporządkowanie i przygotowanie terenów inwestycyjnych w celu nadania im nowych funkcji gospodarczych 	Konkursy dotyczące projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji.
4.2 Efektywność energetyczna	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej. ▪ Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
4.3 Redukcja emisji zanieczyszczeń powietrza	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Ograniczenie „niskiej emisji” ▪ Sieci ciepłownicze i chłodnicze 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji.
5.3 Dziedzictwo kultury	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Konserwacja, renowacja, rewaloryzacja, modernizacja, adaptacja historycznych obiektów i zespołów zabytkowych wraz z ich otoczeniem, umożliwiającą zachowanie dotychczasowych funkcji obiektów zabytkowych, a także służącą nadaniu im nowych funkcji użytkowych (z przeznaczeniem w szczególności na cele kulturalne i edukacyjne), w tym również w połączeniu z działalnością komercyjną, ▪ Ochrona i zachowanie zabytkowych ogrodów i parków; ▪ Zabezpieczenie zabytków przed zniszczeniem lub kradzieżą, ▪ Usuwanie barier architektonicznych dla osób niepełnosprawnych. ▪ Inwestycje w infrastrukturę trwałą, wyposażenie służące działalności kulturalnej, zachowaniu dziedzictwa i zwiększeniu dostępności do jego zasobów; 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji.

6.1 Infrastruktura ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje w ramach Podstawowej Opieki Zdrowotnej ukierunkowane na wszystkie problemy zdrowotne dorosłych i dzieci rozwiązywane w ramach świadczeń gwarantowanych z zakresu POZ 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
8.2 Aktywizacja zawodowa osób poszukujących pracy biernych zawodowo	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Diagnozowanie indywidualnej sytuacji uczestników projektów i pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (w tym pośrednictwo pracy i/lub poradnictwo zawodowe); ▪ Podnoszenie lub zmianę kwalifikacji zawodowych oraz ich lepsze dopasowanie do potrzeb rynku pracy; ▪ Będą one polegały na przeszkoleniu osób pozostających bez zatrudnienia i uzyskaniu przez nich nowych kwalifikacji zapewniających zwiększenie szans na reaktywację zawodową. Działania będą kierowane do osób należących do grup defaworyzowanych. ▪ Pomoc w zdobyciu doświadczenia zawodowego; ▪ Wspieranie mobilności, w tym na poziomie międzynarodowym w ramach sieci EURES poprzez realizację ukierunkowanych schematów mobilności transnarodowej. 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
8.3 Ułatwianie powrotu do aktywności zawodowej osób sprawujących opiekę nad dziećmi do lat 3	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie i funkcjonowanie podmiotów opieki nad dzieckiem do lat 3, w tym żłobków (m.in. przyzakładowych) i klubów dziecięcych; ▪ Tworzenie nowych miejsc opieki w podmiotach opieki nad dzieckiem do lat 3 już istniejących; ▪ Tworzenie i rozwijanie miejsc opieki nad dziećmi w innych formach opieki wymienionych w ustawie o opiece nad dziećmi do lat 3 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
9.1 Aktywizacja społeczno-zawodowa osób wykluczonych i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Integracja osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ukierunkowana na aktywizację społeczno-zawodową ▪ Wsparcie rodzin wielodzietnych, ubogich rodzin z dziećmi, rodzin z osobami starszymi, rodzin z osobami z niepełnosprawnościami oraz rodzin z innymi osobami niesamodzielnymi i rodziców samotnie wychowujących dzieci 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji

<p>9.2 Usługi społeczne i usługi opieki zdrowotnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój dziennych form wsparcia, usług społecznych oraz programy deinstytucjonalizacji usług społecznych świadczonych przez instytucje pomocy i aktywnej integracji realizowane na rzecz osób niesamodzielnych 	<p>Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji</p>
<p>9.3 Rozwój ekonomii społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie miejsc pracy w sektorze ekonomii społecznej dla osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ Świadczenie usług wspierających rozwój ekonomii społecznej ▪ Koordynowanie rozwoju sektora ekonomii społecznej 	<p>Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie w trakcie wyboru do dofinansowania projektów rewitalizacyjnych, w których wsparcie osób lub rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym odbywa się na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji.</p>
<p>10.1 Edukacja ogólna i przedszkolna</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zwiększenie dostępności do edukacji przedszkolnej poprzez: <ul style="list-style-type: none"> – tworzenie nowych miejsc wychowania przedszkolnego w istniejących ośrodkach wychowania przedszkolnego (OWP), w tym dostosowanych do potrzeb dzieci z niepełno sprawnościami – dostosowanie istniejących miejsc wychowania przedszkolnego do potrzeb dzieci z niepełnosprawnościami – rozszerzenie oferty OWP o dodatkowe zajęcia wyrównujące szanse edukacyjne dzieci w zakresie stwierdzonych deficytów 	<p>Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji</p>
<p>10.2 Kompetencje kluczowe osób dorosłych</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Szkolenia lub inne formy podnoszenia kompetencji cyfrowych i językowych zakończone procesem formalnego potwierdzenia i certyfikacji nabytych kwalifikacji 	<p>Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji</p>

10.3 Doskonalenie zawodowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozwój współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, w tym podnoszenie umiejętności oraz uzyskiwanie kwalifikacji zawodowych przez uczniów/słuchaczy szkół lub placówek systemu oświaty prowadzących kształcenie zawodowe ▪ Rozwój doradztwa edukacyjno-zawodowego (w gimnazjach oraz szkołach zawodowych) oraz współpracy z rynkiem pracy 	Preferencje w dostępie do środków poprzez premiowanie projektów rewitalizacyjnych realizowanych na obszarach (terytoriach) objętych programami rewitalizacji
----------------------------	---	--

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry na obecnym etapie nie zakłada realizacji zadań w formule partnerstwa publiczno-prywatnego. Wynika to z potencjału inwestycyjnego gminy i charakteru zadań jakie zostały zgłoszone do programu. Jednak w przyszłości, o ile pozwolą na to uwarunkowania, zaangażowanie również środków sektora prywatnego w realizację procesu rewitalizacji byłoby zjawiskiem pożądanym.

8 Opis struktury zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji

Warunkiem osiągnięcia celów założonych w Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Suchożebry jest przygotowanie systemu wdrażania adekwatnego do planowanych zadań i istniejących uwarunkowań. W tym celu konieczne jest funkcjonowanie zespołu odpowiedzialnego za koordynowanie i zarządzanie działaniami związanymi z szeroko rozumianą rewitalizacją. Zespół ten działał będzie w ramach struktur Urzędu Gminy w Suchożebrych, a do jego obowiązków będzie należało:

- zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji,
- przygotowanie aplikacji w procesie pozyskiwania środków zewnętrznych oraz zapewnienie środków w budżecie gminy na tę część projektów rewitalizacyjnych, które realizowane będą bezpośrednio przez gminę,
- współpraca z innymi strukturami Urzędu Gminy odpowiedzialnymi za wdrażanie strategicznych programów rozwojowych, a w razie potrzeby stworzenie struktur organizacyjnych umożliwiających współpracę z zewnętrznymi partnerami Programu Rewitalizacji,
- podejmowanie inicjatyw mających na celu włączanie lokalnej społeczności w realizację Programu Rewitalizacji i zwiększanie partycypacji społecznej w poszczególnych jego elementach,
- prowadzenie prac związanych z monitorowaniem postępów we wdrażaniu Programu Rewitalizacji.
- bieżąca komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz prowadzenie akcji promocyjnej nawiązującej do działań zmierzających do wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się on aktualnie znajduje.

Kolejnym etapom Programu Rewitalizacji, podobnie jak to miało miejsce do tej pory, powinna towarzyszyć transparentność dla stworzenia przestrzeni wymiany informacji oraz opinii o poszczególnych działaniach i prowadzonych akcjach (w formie spotkań, publikacji i komunikacji za pomocą platformy internetowej).

Zorganizowanie systemu sterowania i zarządzania procesem rewitalizacji spoczywa na Samorządzie Gminy Suchożebry. Zarządzanie realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji spoczywa na Wójcie Gminy Suchożebry, który zadanie to będzie realizował poprzez istniejące struktury Urzędu Gminy, w szczególności Referat Inwestycji i Gospodarki Komunalnej.

Powołany zostanie także Komitet Rewitalizacji, który będzie pełnił rolę opiniodawczą i doradcą Wójta w sprawie realizacji programu rewitalizacji. Na podstawie uchwały Rady Gminy określone zostaną zasady wyznaczania składu oraz zasady działania Komitetu Rewitalizacji.

Zadania odnoszące się do zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji odbywać się będą w ramach obowiązków poszczególnych struktur Urzędu Gminy w Suchożebrych przez co nie wskazuje się dodatkowych kosztów z tego tytułu. Ze względu na charakter społeczny Komitetu Rewitalizacji jego funkcjonowanie nie jest związane z ponoszeniem kosztów.

Wszystkie przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą realizowane zgodnie z uchwaloną przez Radę Gminy Wieloletnią Prognozą Finansową oraz budżetami rocznymi, zapewniając efektywną realizację zaplanowanych działań.

W zakresie zarządzania funduszami niezbędnymi do realizacji projektów rewitalizacyjnych zostaje włączony Skarbnik Gminy Suchożebry oraz Referat Finansowo-Podatkowy

W celu efektywnego oraz zintegrowanego współdziałania różnych jednostek, do projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych, Wójt Gminy Suchożebry może powołać Zespół Zadaniowy, w którego skład wejdą przedstawiciele referatów lub instytucji odpowiedzialnych za zarządzanie konkretnymi projektami. Powołanie Zespołu Zadaniowego przyczyni się do wzajemnego uzupełniania się oraz spójności realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych w zakresie powiązanych projektów inwestycyjnych (twardych) oraz społecznych (miękkich).

W ramach koordynowania realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w poszczególnych podobszarach zostaną wyznaczeni Koordynatorzy rewitalizacji. Będą to sołtysi każdego podobszaru rewitalizacji, których zadaniem jest systematyczne koordynowanie oraz monitorowanie postępów we wdrażaniu przedsięwzięć.

W przypadku konieczności zmiany Gminnego Programu Rewitalizacji stosuje się art. 23 Ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Niezwykle istotnym elementem wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji jest komunikacja z lokalną społecznością i poszczególnymi grupami interesariuszy oraz promocja działań podejmowanych w celu wyprowadzenia obszaru kryzysowego ze stanu, w jakim się aktualnie znajduje. W tym celu należy wykorzystać między innymi następujące kanały komunikacji i przekazywania informacji:

- strona internetowa Urzędu Gminy www.suchozebry.pl
- plakaty i ogłoszenia rozwieszane w Urzędzie Gminy oraz w innych miejscach publicznych na terenach rewitalizowanych lub poza jego granicami;
- kontakty z lokalnymi mediami – prasą, radiem i telewizją;
- biuletyny i foldery informujące o wykonywaniu konkretnych zadań;
- spotkania z partnerami społeczno-gospodarczymi uczestniczącymi w projektach wynikających z programu rewitalizacji.

Stały przepływ informacji między zespołem odpowiedzialnym za wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji a lokalną społecznością nieś będzie za sobą cały szereg korzyści.

Mieszkańcy nie tylko będą mieli większą świadomość działań podejmowanych przez władze lokalne, ale też będą mogli lepiej zrozumieć czemu te działania służą, jakie przynoszą korzyści, ile kosztują i skąd pochodzą środki na ich realizację. Pełniejsza wiedza w tym zakresie przyczyni się do lepszego zrozumienia toczących się w Gminie Suchożebry przemian społeczno-przestrzennych i gospodarczych. W efekcie większe zrozumienie dla zachodzących procesów przełoży się na pełniejsze utożsamianie się mieszkańców z kierunkami i działaniami wynikającymi z Gminnego Programu Rewitalizacji. Partycypacja społeczna na etapie wdrażania GPR musi stanowić jeden z istotnych priorytetów, który warunkuje pełen sukces procesu

rewitalizacji. Dotyczy to zwłaszcza przemian społecznych, decydujących o powodzeniu i trwałości całego przedsięwzięcia.

9 System monitorowania i oceny Gminnego Programu Rewitalizacji

Dla odpowiedniego zarządzania programem rewitalizacji oraz weryfikacji skuteczności działań należy opracować system monitorowania i ewaluacji. Opracowany system monitorowania ocenia postępy prowadzonych działań oraz skuteczność osiągania założonych celów programu rewitalizacji. W związku z tym przyjęty monitoring koncentrować się będzie na corocznej analizie wskaźników realizacji poszczególnych celów.

Przykładowe wskaźniki monitoringu prezentuje poniższa tabela.

Tab. 49 Wskaźniki monitoringu

Cel główny: Aktywna i zintegrowana społeczność lokalna		
Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Źródła pozyskiwania danych
liczba osób biorących udział w społecznych projektach rewitalizacyjnych	Wskaźnik będzie obrazował wzrost liczby uczestników projektów społecznych realizowanych na obszarze rewitalizacji. Wartość bazowa wskaźnik – 0 osób (rok 2016) – wskaźnik dotyczy wyłącznie osób uczestniczących w nowych projektach	Ośrodek Pomocy Społecznej
liczba osób biorących udział w społecznych projektach rewitalizacyjnych	Wskaźnik będzie obrazował wzrost liczby uczestników projektów społecznych realizowanych na obszarze rewitalizacji. Wartość bazowa wskaźnik – 0 osób (rok 2016) – wskaźnik dotyczy wyłącznie osób uczestniczących w nowych projektach	UG Suchożebry
liczba uczniów korzystających z edukacyjnych projektów rewitalizacyjnych	Wskaźnik będzie obrazował liczbę dzieci i młodzieży, których kompetencje, a tym samym perspektywy odnalezienia się na trudnym rynku pracy, wzrosną w wyniku udziału w projekcie rewitalizacyjnym. Wartość bazowa wskaźnik – 0 osób (rok 2016) – wskaźnik dotyczy wyłącznie osób uczestniczących w nowych projektach	UG Suchożebry
Cel główny: Przyjazna przestrzeń i infrastruktura		
Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Źródła pozyskiwania danych
liczba zmodernizowanych obiektów	Wskaźnik będzie obrazował liczbę obiektów, którym nadano nowe funkcje w wyniku projektu Wartość bazowa wskaźnik – 0 szt. (rok 2016)	UG Suchożebry
powierzchnia zagospodarowanych przestrzeni publicznych	Wskaźnik będzie obrazował powierzchnie przestrzeni publicznej, którym nadano nowe funkcje i udostępniono interesariuszom z terenów rewitalizowanych Wartość bazowa wskaźnik – 0 szt.	UG Suchożebry

	(rok 2016)	
Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów sportowych	Wskaźnik będzie obrazował przyrost liczby obiektów sportowych udostępnionych interesariuszom z obszaru rewitalizacji Wartość bazowa wskaźnik – 0 szt. (rok 2016)	UG Suchożebry
Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów rekreacyjnych	Wskaźnik będzie obrazował przyrost liczby obiektów rekreacyjnych udostępnionych interesariuszom z obszaru rewitalizacji Wartość bazowa wskaźnik – 0 szt. (rok 2016)	UG Suchożebry
Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych	Wskaźnik będzie obrazował przyrost liczby obiektów, w których organizowane będą imprezy o charakterze kulturalnym skierowane do interesariuszy z obszaru rewitalizacji Wartość bazowa wskaźnik – 0 szt. (rok 2016)	UG Suchożebry
Cel główny: Lepsza jakość życia mieszkańców		
Nazwa wskaźnika	Opis wskaźnika	Źródła pozyskiwania danych
Długość nowej sieci kanalizacyjnej	Wskaźnik będzie obrazował przyrost długości sieci kanalizacyjnej w obszarze rewitalizacji Wartość bazowa wskaźnik – 0 m. (rok 2016)	UG Suchożebry
Długość zmodernizowanych ciągów komunikacyjnych	Wskaźnik będzie obrazował przyrost długości przebudowanych dróg i ciągów komunikacyjnych w obszarze rewitalizacji. Wartość bazowa wskaźnik – 0 m. (rok 2016)	UG Suchożebry

Monitorowanie polegać będzie na systematycznym pozyskiwaniu i analizowaniu danych dotyczących realizacji poszczególnych projektów realizowanych w ramach lub w powiązaniu z Programem Rewitalizacji. Monitoringowi podlegać też będzie sposób komunikacji jednostki odpowiedzialnej za wdrażanie (Urząd Gminy w Suchożebrych) z lokalną społecznością, a w szczególności interesariuszami zamieszkałymi i prowadzącymi działalność gospodarczą i społeczną na terenach objętych Programem.

Zastosowane będą dwie formy monitoringu:

- Monitoring rzeczowy – polegać będzie na bieżącej inspekcji przeprowadzanych w danym czasie inwestycji, pozyskiwaniu informacji nt. postępów w ich realizacji, zapewnieniu zgodności z założeniami Programu Rewitalizacji.
- Monitoring finansowy – umożliwi kontrolę finansowych aspektów inwestycji oraz zapewni trwałość osiągniętych rezultatów. Dodatkowym aspektem monitoringu finansowego będzie pomoc partnerom uczestniczącym w rewitalizacji w uzyskaniu informacji nt. możliwych źródeł finansowania zewnętrznego inwestycji.

Instrumentem wspierającym monitoring jest ewaluacja, czyli ocena i pomiar efektywności realizowanych zadań inwestycyjnych i społecznych, osiągniętych wskaźników produktu, rezultatu i oddziaływania, a przede

wszystkim rzeczywistego wymiaru wpływu programu rewitalizacji na jakość i komfort życia mieszkańców terenu objętego programem.

Aby ewaluacja mogła w pełni spełniać te kryteria musi być oparta o określone wskaźniki, których osiągnięcie będzie oznaczało spełnienie oczekiwań interesariuszy w stosunku do Gminnego Programu Rewitalizacji.

Wskaźniki te muszą odnosić się do problemów, które zostały zidentyfikowane i zaplanowane do rozwiązania poprzez wyznaczenie celów operacyjnych (szczegółowych).

Podstawowym dokumentem w procesie monitoringu i ewaluacji jest raport monitoringowy. Odpowiedzialnym za raportowanie czyni się wszystkie podmioty zaangażowane w realizację GPR. Podmiot sporządzający raport pozyskuje informację dotyczące stopnia wykonywania programu od jednostek zaangażowanych/odpowiedzialnych za realizację projektów (instytucji publicznych, Referatów UG, operatorów projektów). Pozyskiwane dane będą dotyczyły m. in.: realizacji harmonogramu, wskaźników, zidentyfikowanych nieprawidłowości na etapie realizacji, działań niezbędnych do realizacji, nakładów poniesionych na realizację.

Raport stanowić będzie podstawę do podejmowania ewentualnych działań korygujących. Dokument będzie zawierał najważniejsze wnioski wsparte o ewaluację realizacji wskaźników programu. Będzie to podsumowanie pozwalające na wykazanie uzyskanych efektów oraz eliminację nieprawidłowości poprawiając tym samym skuteczność realizacji założeń programu rewitalizacji.

Raport monitoringowy sporządzany będzie w okresach rocznych, w terminie do końca roku następującego po okresie będącym przedmiotem monitorowania. Zasadniczym okresem monitorowania jest rok kalendarzowy.

Podmiot odpowiedzialny za sporządzanie raportu monitoringowego, przekazuje go Komitetowi Rewitalizacji. Na podstawie informacji zawartych w raportach Komitet Rewitalizacji podejmuje działania mające na celu usunięcie ewentualnych nieprawidłowości. Zatwierdzenie raportu z realizacji założeń GPR następuje na sesji Rady Gminy.

W przypadku wystąpienia potrzeby wprowadzenia modyfikacji w reakcji na zaistniałe zmiany w programie, Wójt może zwołać spotkanie ewaluacyjne z zaangażowanymi jednostkami UG, operatorami projektów, Komitetem Rewitalizacyjnym oraz wszystkimi zainteresowanymi interesariuszami. W ramach spotkania zostanie omówiona kwestia ewentualnych zgłaszanych korekt.

W celu zapewnienia udziału wszystkich interesariuszy na etapie wdrażania i oceny efektów programu, raporty będą sukcesywnie zamieszczane do publicznego wglądu na stronie internetowej Urzędu Gminy.

Zarządzanie, monitoring i ewaluacja przy uwzględnieniu wzajemnych zależności oddziaływania powinny przyczynić się do osiągnięcia wszystkich celów założonych w programie rewitalizacji. W efekcie doprowadzić to powinno do postępu cywilizacyjnego i urzeczywistnienia zaprezentowanej wizji.

10 Proces Partycypacji Społecznej w Gminnym Programie Rewitalizacji

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry został opracowany w oparciu o ekspercko-partycypacyjny model tworzenia dokumentów strategicznych. Oznacza to, że przy jego tworzeniu kluczową rolę odgrywali eksperci zewnętrzni współdziałający z lokalną społecznością. Podkreślić jednak należy, że w przeciwieństwie do roli ekspertów zewnętrznych pracujących przy tworzeniu Programu Rewitalizacji, rola interesariuszy reprezentujących sektor samorządowy, organizacje pozarządowe oraz mieszkańców nie kończy się wraz z przyjęciem przez Radę Gminy ostatecznej wersji dokumentu. Zakłada się bowiem ich szeroki udział również na etapie wdrażania Programu Rewitalizacji.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie budowy Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry

Już na wstępnym etapie budowania Programu Rewitalizacji, zespół odpowiedzialny za przygotowanie dokumentu zorganizował w Urzędzie Gminy w Suchożebkach spotkanie informacyjne, którego celem było przedstawienie założonej metodologii prac, ze szczególnym uwzględnieniem możliwych form włączenia do nich wszystkich grup interesariuszy. Ramowy zakres działań w tym zakresie wynikał z wymogów określonych przez Gminę w zapytaniu ofertowym przygotowanym w celu wyłonienia wykonawcy dokumentu.

Jako podstawę komunikowania się z interesariuszami przyjęto dwa kanały oparte o bezpośrednie kontakty oraz Internet. W obu przypadkach przekaz merytoryczny był spójny, skoordynowany w czasie i nastawiony na osiągnięcie efektu synergii. Komunikaty kierowane były do możliwie szerokiego grona osób i podmiotów zainteresowanych.

Bardzo istotną grupę interesariuszy stanowią Radni Gminy, Sołtysi oraz pracownicy Urzędu Gminy. Osoby te z racji pełnionych funkcji są lokalnymi liderami, a jednocześnie mają realny wpływ na kluczowe decyzje podejmowane zarówno na etapie przygotowania i zatwierdzania dokumentu, jak i później, w okresie jego wdrażania. Tak więc to od nich w znacznej mierze zależy kształt i skuteczność przyjętego programu. Dlatego ważne było włączenie ich w poszczególne etapy budowania dokumentu i dostarczenie im wiedzy z zakresu zagadnień istotnych dla całego procesu rewitalizacji.

Pierwsze spotkanie konsultacyjne zorganizowano w dniu 05 lipca 2016 roku w Sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Suchożebkach. W formie prezentacji multimedialnej i bazującej na niej dyskusji zaprezentowano najważniejsze założenia metodologiczne powstawania dokumentu, omówiono podstawy prawne i najważniejsze wytyczne na jakich powinien się on opierać. Ponadto zaprezentowano korzyści jakie mogą płynąć z jego realizacji dla poszczególnych grup interesariuszy. Spotkanie stanowiło dobrą okazję do zachęcenia wszystkich zainteresowanych do włączenia się w rozpoczynający się w tym czasie proces diagnozowania gminy. W okresie od 12.07.2016 do 26.07.2016 w Urzędzie Gminy Suchożebry można było

otrzymać wydrukowaną ankietę diagnostyczną, w ramach której mieszkańcy mieli możliwość włączenia się w identyfikowanie najważniejszych potrzeb rewitalizacyjnych poszczególnych sołectw.

W czterech rozbudowanych pytaniach wyboru respondenci diagnozowali negatywne zjawiska społeczne, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne, związane z ogólnodostępną infrastrukturą oraz miejscami i sposobami spędzania wolnego czasu. Z kolei w pytaniu otwartym mieli oni możliwość wskazania jakie ich zdaniem obszary z terenu gminy Suchożebry wymagają objęcia działaniami w ramach programu rewitalizacji. Formularz ankiety dostępny był także w wersji elektronicznej. Można go było pobrać z oficjalnej strony internetowej gminy www.suchozebry.pl. Stosowne linki umożliwiające pobranie dostępne były w wiadomościach i w zakładce „Program Rewitalizacji”. W odpowiedzi na to zaproszenie 76 mieszkańców odesłało wypełnione ankiety dostarczając tym samym cennego materiału źródłowego wykorzystanego na etapie wyznaczania obszarów zdegradowanych w gminie Suchożebry. Pozyskane tą drogą informacje, wspólnie ze zgromadzonymi danymi statystycznymi pozwoliły na sporządzenie wstępnej diagnozy, której wyniki zaprezentowano na spotkaniu zorganizowanym w Urzędzie gminy.

W dniu 19.08.2016 r. Wójt Gminy Suchożebry na stronie internetowej Gminy oficjalnie zaprosił wszystkich zainteresowanych do udziału w konsultacjach społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Suchożebry. Poinformował jednocześnie o terminie konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Suchożebry. Zachęcając do wzięcia w nich udziału i zgłaszania uwag do przeprowadzonej diagnozy oraz wyznaczonych obszarów zdegradowanych i obszarów do rewitalizacji. Wskazał przy tym grupy uprawnione do udziału w konsultacjach i formy prowadzenia konsultacji, którymi były: zbieranie uwag i opinii formie papierowej oraz elektronicznej w wykorzystaniem formularza konsultacyjnego, zbieranie uwag ustnych i spotkanie konsultacyjnego, którego termin wyznaczono na 09.09.2016 r. .

Materiały tj. projekt uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Suchożebry, diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz formularz konsultacyjny udostępniono:

- w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy w zakładce aktualności
- na stronie internetowej Urzędu Gminy w zakładce program rewitalizacji - ogłoszenia
- w Urzędzie Gminy Suchożebry ul. Aleksandry Ogińskiej 11 pok. nr 12 w godzinach pracy Urzędu.

Wyniki diagnozy przedstawiono też Radnym Gminy i Sołtysom na Sesji Rady Gminy w dniu 28.11.2016 roku.

Z kolei w dniu 21 grudnia w sali konferencyjnej Urzędu Gminy w Suchożebrych przeprowadzono działania warsztatowe z przedstawicielami obszarów zdegradowanych wyznaczonych do rewitalizacji. Miały one na celu między innymi partycypacyjne przeprowadzenie analizy SWOT i wypracowanie wizji obszaru rewitalizacji po zakończeniu wdrażania programu. Na spotkaniu rozpoczęto też nabór projektów, które zdaniem interesariuszy powinny znaleźć się w Gminnym Programie Rewitalizacji. W celu ujednoczenia

sposobu przygotowania zgłoszeń z propozycjami oraz ujęcia w nich wszystkich istotnych z punktu widzenia programu informacji przygotowano „karty projektów”, które stanowiły rodzaj formularza zgłoszeniowego. Bezpośrednio po spotkaniu, w okresie od 22 grudnia 2016 do 09 stycznia 2017, karty projektów można było pobrać w wersji elektronicznej ze strony internetowej Urzędu Gminy oraz w wersji papierowej w pokoju nr 12 Urzędu Gminy. W sumie zgłoszono 29 projektów z których 28 umieszczono w programie. Tylko jedna propozycja zadania zlokalizowanego poza obszarem rewitalizacji i nie wpływającego na osiągnięcie założonych celów rewitalizacyjnych nie znalazła się ostatecznie w dokumencie.

Włączanie interesariuszy w proces tworzenia Gminnego Programu Rewitalizacji kończy poddanie pod ocenę przygotowanej pełnej wersji dokumentu. W tej sprawie w dniu 23.01.2017 r. Wójt Gminy Suchożebry poinformował o rozpoczęciu konsultacji społecznych dotyczących projektu Gminnego Programu Rewitalizacji. Konsultacje zaplanowano w okresie od 30.01 do 22.02.2017 roku w formie:

- zbieranie uwag i opinii w formie papierowej oraz elektronicznej z wykorzystaniem formularza konsultacyjnego
- zbierania uwag ustnych
- spotkania konsultacyjnego, które zaplanowano na 09.02.2017 r. w świetlicy wiejskiej w Kownaciskach

Materiały w postaci projektu Gminnego Programu Rewitalizacji oraz formularza konsultacyjnego udostępniono od dnia 30.01.2017 r. :

- w Biuletynie Informacji Publicznej w zakładce Aktualności
- na stronie internetowej Urzędu Gminy w zakładce program rewitalizacji - ogłoszenia
- w Urzędzie Gminy Suchożebry ul. Aleksandry Ogińskiej 11 pok. nr 12 w godzinach pracy Urzędu.

Włączanie lokalnej społeczności na etapie wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji

Mimo iż wszystkie zaplanowane do realizacji w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry działań, to projekty, które będą realizowane przez lokalny samorząd gminny, to jednak w dalszym ciągu pozostaje istotna rola jaką, również na tym etapie, może i powinna odgrywać lokalna społeczność. Dotyczy to np. niezbędnego procesu monitorowania postępów w osiągnięciu poziomu założonych w dokumencie wskaźników. Zbieranie danych w tym zakresie będzie spoczywało na pracownikach Urzędu Gminy, ale w proces ten aktywnie powinni być włączani również mieszkańcy. Preferowanym narzędziem będą w tym wypadku wywiady środowiskowe i badania ankietowe.

Wyniki monitoringu i badania poziomu zadowolenia interesariuszy z wdrażania procesu rewitalizacji będą stanowiły podstawę do podjęcia decyzji o kontynuacji prac zgodnie z przyjętym w dokumencie zakresem, lub wprowadzeniu ewentualnych modyfikacji w Programie Rewitalizacji. Potrzeba wprowadzenia takich modyfikacji może wynikać np. ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych. Wprowadzane zmiany

i korekty powinny być zgodne z powszechnymi oczekiwaniami społecznymi i rzeczywistymi potrzebami rewitalizowanych obszarów.

Komunikacja społeczna

Jedną z istotnych cech sposobu w jaki przygotowano Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry było powszechna wymiana informacji i uwag podmiotów bezpośrednio zaangażowanych w tworzenie dokumentu z lokalną społecznością. Jest to w pełni zgodne z przyjętym założeniem opracowania Programu Rewitalizacji poprzez partycypację społeczną. Sprawdzone na etapie powstawania dokumentu formy komunikacji bezpośredniej i poprzez Internet zostaną utrzymane również na etapie wdrażania. Na jej łamach na bieżąco zamieszczane będą informacje o prowadzonych aktualnie działaniach rewitalizacyjnych. Zakłada się, że Wójt Gminy będzie sukcesywnie informował Radę Gminy oraz jej mieszkańców o postępach we wdrażaniu Programu. Najważniejsze etapy prac będą także podsumowywane w formie spotkań, odpowiedzialnych za wdrażanie programu władz Gminy z poszczególnymi grupami interesariuszy.

11 Określenie niezbędnych zmian w uchwałach

Określenie niezbędnych zmian w uchwałach, o których mowa w art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminnym i o zmianie Kodeksu cywilnego

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry nie przewiduje się zmian w:

- Uchwale nr IX/49/2011 Rady Gminy Suchożebry z dnia 6 grudnia 2011 r. w sprawie Programu Gospodarowania Mieszkaniowym Zasobem Gminy Suchożebry na lata 2013-2017;
- Uchwale nr XIII/83/2012 Rady Gminy Suchożebry z dnia 29 czerwca 2012 r. w sprawie zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Suchożebry.

Określenie niezbędnych zmian w uchwale, o której mowa w art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 3 listopada 2015 r. o rewitalizacji

Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7 ust. 1 stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. Komitet Rewitalizacji zgodnie z art. 7 ust.3 zostanie powołany do 3 miesięcy od daty uchwalenia Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry.

Specjalna Strefa Rewitalizacji

W Gminnym Programie Rewitalizacji Gminy Suchożebry nie przewiduje się ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji, o której mowa w art. 25 Ustawy o rewitalizacji z dnia października 2015 r.

Zmiany w dokumentach planowania i zagospodarowania przestrzennego

Niezbędne zmiany w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Gminny Program Rewitalizacji Gminy Suchożebry nie przewiduje wprowadzenia zmian w obecnym dokumencie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Suchożebry zatwierdzonym Uchwałą Nr XIII/84/2012 Rady Gminy Suchożebry z dnia 29 czerwca 2012 roku.

Niezbędne zmiany w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry rekomenduje się do wykonania następujące prace planistyczne

- Sporządzenie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla miejscowości Borki Siedleckie ze względu na niekorzystne procesy zagospodarowania przestrzennego tej miejscowości (lokalizacja nowych terenów pod zabudowę jednorodzinną poza zwartym obszarem zabudowy miejscowości oraz poza terenami wyznaczonymi w Studium).

Miejscowy plan rewitalizacji

W związku z realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry nie przewiduje się uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, którym mowa w art. 37f ust. 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym.

12 Lista załączników do Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Suchożebry

- Załącznik nr 1 – mapa podobszaru rewitalizacji Borki Siedleckie
- Załącznik nr 2 – mapa podobszaru rewitalizacji Kownaciska część A
- Załącznik nr 3 – mapa podobszaru rewitalizacji Kownaciska część B
- Załącznik nr 4 – mapa podobszaru rewitalizacji Kownaciska część C
- Załącznik nr 5 – mapa podobszaru rewitalizacji Krześlinek
- Załącznik nr 6 – mapa podobszaru rewitalizacji Sosna-Kicki
- Załącznik nr 7 – mapa podobszaru rewitalizacji Stany Duże